Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 515 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 5 listopada 1936

Rok 31

Poznań, 4 listopada.

Emeryci i emerytury

Sprawa emerytów w Polsce, w szczególności sprawa wydatków na emerytury w budżecie, jest jednem z najważniejszych zagadnień finansowych. Jeżeli się go nie uporządkuje, trudno marzyć o trwałej równowadze budżetu, o takiem obciążeniu podatkami gospodarstwa, któreby nie wyczerpywało jego siły płatniczej. Dlatego też opinja publiczna powinna się zająć tem zagadnieniem; tembardziej, że nie widać usiłowań powołanych czynników, by je postawić na właściwej płaszczyźnie.

Ilość emerytów rośnie, także w ostatnich latach, mimo zapowiedzi, że dawna polityka emerytalna, zwłaszcza fabrykowanie młodych emerytów, ulegnie zahamowaniu. Osób, pobierających zaopatrzenie emerytalne ze skarbu państwa oraz z funduszów niektórych przedsiębiorstw i monopolów państwowych, było z końcem r. 1933 — 171 825; z końcem roku 1934 — 184 404; z końcem zaś roku 1935 — 192 530. Ta olbrzymia armja pochłania wiele, choćby się redukowało wciąż uposażenia emerytalne, nie licząc się ze zobowiązaniami prawnemi.

Do czego dochodzą wydatki na emerytury, ilustruje następujący przykład. Wszystkie dochody (brutto) przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ wyniosły w roku 1934 — 895 milj. zł; a wydatek w niem na emerytury wyniósł 93 milj. zł. Czy możemy sobie wyobrazić przedsiębiorstwo, któreby musiało przeznaczać na emerytury ponad 10 proc. wszystkich swoich wpływów brutto? Gdzie tu miejsce na dochód czysty? Dlaczego w roku 1928/29 przeznaczono na to jeszcze tylko 59 milj. zł, jakkolwiek uposażenie emerytalne było bez porównania wyższe?

Jeżeli ilość emerytów jest nadmierna, to nie wywołał jej tylko naturalny proces starzenia się i wywołanej nim niezdolności do pracy. W roku 1933 na 31 stycznia było funkcjonarjuszy państwowych, bez pracowników kontraktowych, w administracji i przedsiębiorstwach 387 tysięcy; a z końcem 1935 było emerytów, bez wdów i sierot, 113 930. Więc na 100 funkcjonarjuszy państwowych przypada 32 emerytów (podkreślamy, bez wdów i sierot).

A tymczasem w roku 1928 stosunek liczbowy ludności Polski w wieku od lat 20 do 59 do ludności od 60-tego roku życia w górę przedstawiał się jak 100 do 15,4. Czyli, że w Polsce jest dwa razy tyle emerytów, niżby to wypadało według tablic wieku. Coprawda mógłby ktoś powiedzieć, że między rokiem 20 a 24 jest urzędników stosunkowo mało. Z drugiej jednak strony zaliczyliśmy do wieku emerytalnego wszystkich, którzy skończyli 59 lat, a w tym wieku jest jeszcze wielu w czynnej służbie. Wreszcie w Polsce, gdzie na nowo organizowało się służbę państwową po jej odbudowaniu, administracja jest stosunkowo młoda i mniej powinno być jeszcze dzisiaj emerytów.

Co mówią te liczby? Niewątpliwie przyznawało się nieraz zbyt łatwo prawo emerytalne, ale co ważniejsza, przeprowadza się często „odmłodzenie“ administracji, co bardzo wiele kosztuje. Usuwa się ludzi, zdolnych do pracy; ludzi z przygotowaniem fachowem; robi się to po to, by zrobić miejsce swoim. Czasami akcja oszczędnościowa wyraziła się poprostu we wzroście ilości emerytów, a na miejsce wysłanych na emeryturę przyjmowano nowych wcześniej czy później.

Ta polityka personalna ma głębsze tło i głębsze przyczyny. Nie zależało tu w wielu przypadkach na tem, by zastąpić element już zużyty elementem bardziej sprawnym. Poprostu ta wielka ilość emerytów i te wielkie wydatki na emerytury, to jeden z kosztów utrzymania grupy rządzącej. To wyraz tendencyj politycznych w okresie, w którym wydało się wojnę polityce; to swoista, a bardzo kosztowna realizacja systemu elitarnego.

Dlatego też, mimo nawoływań, krytyki, mimo jaskrawych przykładów pogarszającego się stanu, nie zdołano powstrzymać rządu od powiększenia ilości emerytur. By zmniejszyć ich ciężar, redukuje się uposażenie emerytalne i narusza prawa nabyte. Sprawa ta wlecze się bez końca, wyłaniają się wciąż nowe projekty, a emeryci żyją w ciągłej niepewności jutra.

Istotna reforma musi się zasadzać na zatrudnieniu zpowrotem w administracji państwowej ludzi zdolnych do pracy. Nie wszyscy do czynnej służby zechcą wrócić. Ale na tej przedewszystkiem drodze trzeba zredukować obciążenie skarbu. Innego wyjścia niema, chyba, że się chce pozbawić rzesze emerytów niezbędnego utrzymania.

Sprawa emerytów ma charakter polityczny. Gdy ktoś przez posady pozyskuje sobie zwolenników, będzie tworzył te posady, względnie usuwał z nich innych, którym jednak trzeba płacić emeryturę.

ROMAN RYBARSKI

Wielkie zwycięstwo Roosevelta

Dotychczasowy prezydent uzyskał ogromną przewagę nad swym przeciwnikiem, zdobywając rekordową ilość elektorów — Sukcesy demokratów przy wyborach do senatu, oraz do izby niższej

Londyn. (Tel. wł.) Według wiadomości nadeszłych z Nowego Jorku w środę rano, Roosevelt odniósł tak wielkie zwycięstwo, jakiego nie notowały dotychczas dzieje Stanów Zjednoczonych. Na podstawie danych, do godz. 7 rano według czasu środkowoeuropejskiego, prez. Roosevelt ma większość w 45 stanach na 48. Brak coprawda jeszcze zestawień z niektórych okręgów wiejskich, lecz nie mogą one wpłynąć decydująco na wynik ostateczny.

O północy panował w Nowym Jorku ruch niebywały. Setki tysięcy osób ze wszystkich stanów cisnęły się w dzielnicy rozrywkowej. Ruch regulowali konni policjanci. W tłumie nie mówiło się o niczem innem, jak tylko o wielkiem zwycięstwie Roosevelta.

Prez. Roosevelt oczekiwał wyniku wyborów w swej rezydencji wiejskiej Hydepark, w otoczeniu rodziny i kilku zaledwie najbliższych przyjaciół. Wiadomość o ponownym wyborze przyjął Roosevelt z dużem zadowoleniem. Ogólnie spodziewano się jego zwycięstwa. Wielki skuces jest jednak dla wszystkich niespodzianką.

Na ulicach Nowego Jorku dziesiątki tysięcy ludzi stoją cierpliwie przed kinami i teatrami, wpatrując się w ekrany, na których podaje się nadchodzące wyniki, przyjmowane entuzjastycznie przez zgromadzonych. Na gmachu Rockefeller-Radio-City umieszczono olbrzymią mapę Stanów Zjednoczonych. Stany, które wypowiedziały się za Rooseveltem, oświetla się zielono, za Landonem — czerwono. O północy karta jest prawie cała zielona, tylko drobny cypel północnej Nowej Anglji czerwieni się, przypominając kandydaturę republikańską, Landona.

Według ostatnich danych, większość demokratyczna w kongresie będzie prawdopodobnie jeszcze poważniejsza niż w roku 1934. Roosevelt dysponuje już obecnie większą ilością głosów, aniżeli w roku 1932 w walce przeciw Hooverowi, gdy reprezentował wówczas jeszcze niewypróbowany nowy kurs, gdy chodziło o utrzymanie czy zniesienie prohibicji.

Londyn. (PAT) Landon sam oficjalnie przyznał nad ranem, że jest pobity i uznał zwycięstwo Roosevelta.

Również wybory do izby reprezentantów i częściowe wybory do senatu wypadły korzystnie dla Roosevelta. Chociaż jeszcze danych nie ogłoszono, jednak wiadomo, że demokraci odnieśli decydujące zwycięstwo nad republikanami. Cały szereg stanów, uważanych dotychczas za bastjony republikanów, zdobyte zostały przez demokratów.

W stanie Nowy Jork, w którym republikanie uchodzili za niewątpliwych zwycięzców, Roosevelt otrzymał, jak dotychczas, 746 tys. głosów, Landon — tylko 446 tys. głosów. W Pensylwanji, która od r. 1865, od czasu wojny domowej, nie głosowała nigdy za demokratami i jest rodzinnym stanem Landona, oddano już na Roosevelta 608 tys. głosów, a na Landona — tylko 448 tys. Podobnie również stany Kansas, Massachusetts i Connecticut, które stale głosowały za republikanami, wypowiedziały się tym razem za Rooseveltem.

Londyn. (Tel. wł.). Ostatnie wiadomości z Nowego Jorku stwierdzają, że Roosevelt uzyskał 401 elektorów, Landon tylko 81. Obliczenie głosów nie jest jeszcze ukończone.

Nowy Jork. (PAT) Otrzymane dotychczas wiadomości o wynikach wyborów uzupełniających do senatu stwierdzają, że demokraci zdobyli 11 mandatów, co z posiadanemi dotąd da im razem 58 miejsc, a więc 9 głosów większości.

Przy wyborach uzupełniających do izby reprezentantów demokraci zdobyli dotychczas 101 mandatów, republikanie 100. Przy wyborach gubernatorów demokraci mają większość w 21 okręgach, republikanie w 10.

„Największa lawina głosów"

Nowy Jork (PAT) Zdaje się ogólna ilość głosów, które padły na rzecz stronników Roosevelta wyniesie około 25 miljonów. Jest to liczba niebywała, bez precedensów.

W Hydeparku Roosevelt zwrócił się do zgromadzonych rzesz ludności z następującemi słowami:

„O ile można sądzić na podstawie znanych dotychczas wyników głosowania, korzystamy, jak się zdaje, z największej lawiny głosów jaka kiedykolwiek spadła przy wyborach w Stanach Zjednoczonych. Zmietliśmy przeciwników skutecznie we wszystkich stanach południowych, na wybrzeżu Oceanu Spokojnego, w stanach Gór Skalistych i nawet w stanach Nowej Anglji".

Landon składa życzenia rywalowi

Londyn. (Tel. wł.). Pokonany kandydat na prezydenta Stanów Zjednoczonych Landon wysłał z Topeka w Kansas następujący telegram prezydentowi Rooseveltowi:

„Naród przemówił. Każdy Amerykanin przyjmie ten wyrok i będzie współpracował dla dobra kraju. Jest to duch demokracji. Proszę przyjąć moje szczere życzenia".

Bardzo zmartwiony jest kierownik wyborczy partji republikańskiej, Hamilton, który do ostatniej chwili nie chciał przyznać się do porażki swej partji. Na życzenie dziennikarzy przemówił do mikrofonu, lecz wydobył z siebie tylko następujące słowa: „w agonji pozdrawiamy was".

Poważne zaburzenia w Peru

Porto Alegre. (PAT) Wiadomości ze źródeł wiarogodnych z Limy podają, że w Peru panuje ogromne naprężenie. Wszystkie siły zbrojne morskie i lądowe są w pogotowiu, obawiając się wybuchu rozruchów.

Wielkie manifestacje „apristów" rozpędziła policja pałkami gumowemi i bombami łzawiącemi. Wśród ludności panuje oburzenie z powodu nieuznania wyborów nowego prezydenta republiki Haya de la Torre, wybranego ogromną większością głosów przez rząd. Policja ściga przywódców „apristów", stronników de la Torre.

Podobno sąsiednie republiki Argentyna, Chile, Ekwador i Urugwaj mają zażądać przez swoich posłów zagwarantowania bezpieczeństwa obranego na prezydenta de la Torre.

Odpowiedzi na mowę tronową

Kobieta po raz pierwszy na mównicy w izbie gmin — Odczytanie adresu hołdowniczego parlamentu W. Brytanji

Londyn. (ATE) Po krótkiej przerwie, jaka nastąpiła po wygłoszeniu mowy tronowej, izba gmin zebrała się dla uchwalenia adresu dziękczynnego dla króla. Po raz pierwszy w historji parlamentu angielskiego adres ten odczytała kobieta, członek frakcji konserwatywnej miss Horsbrough.

Podkreśliła na wstępie doniosłość zapowiedzianych w mowie tronowej zarządzeń wewnętrzno-politycznych i dała wyraz zadowoleniu izby z pozytywnego stanowiska wobec Ligi. Naród angielski dąży do zachowania pokoju i wyraża wdzięczność dla rządu, który zdołał uchronić kraj przed powikłaniami wojennemi. Wśród ogólnego poklasku izby mówczyni oświadczyła, iż naród angielski w przyszłości nie będzie cierpiał z powodu niedostatecznego rozwoju swych sił obronnych. Anglja musi być silną.

Premjer Baldwin zapowiedział debatę nad zagadnieniami zewnętrzno-politycznemi na czwartek. W przemówieniu swem premjer ograniczył się zresztą do zwyczajnego objaśnienia treści mowy tronowej.

W imieniu opozycji przemawiał maj. Attlee. Przedewszystkiem scharakteryzował zagadnienie pokoju politycznego, przyczem stwierdził, że mowa tronowa jest pięknym planem, który, niestety, mija się z rzeczywistem położeniem.

Dzienniki londyńskie witają z zadowoleniem formę pełną swady, z jaką król wygłosił mowę tronową. Szczególny nacisk kładą na zamiar króla udania się do Indyj na uroczystości koronacyjne.

Żyd kierownikiem wydziału śledczego

Gdynia. (Tel. wł.). Policja śledcza w Gdyni już od dłuższego czasu ma wiele do czynienia z Żydami. Przestępstwa elementu semickiego, napływającego do Gdyni posiadają specyficzny charakter i wymagają specjalnej uwagi organów bezpieczeństwa. Aby tropić notorycznie znanych na terenie miasta i portu przestępców tego typu, potrzeba odpowiedniego nastawienia funkcjonarjuszów policji, która w ostatnich miesiącach wykryła cały szereg przestępców żydowskich.

W środowisku takiem, jak Gdynia, ważną rolę mają do spełnienia również władze bezpieczeństwa w walce, jaką musi staczać element polski z nielojalną i podstępną konkurencją żydowską. Również i na tym odcinku policja gdyńska w całym szeregu wypadków przyczyniła się do ukrócenia wykraczającej przeciw ustawom swawoli żydowskiej.

Społeczeństwo gdyńskie, zaniepokojone ustawicznie wzrastającą bezczelnością żydowską, chętnie współpracujące z władzami i stróżami bezpieczeństwa, dowiedziało się, że główna komenda policji, państwowej mianowała nowego kierownika urzędu śledczego w osobie Żyda, komisarza Feliksa Szynkmanna, który przejął już urząd z rąk przeniesionego do Wilna kom. Lichoniewicza.

Jakie motywy skłoniły komendę główną do takiej nominacji — to pozostanie jej tajemnicą. W każdym razie wspomniany fakt wywołał tu powszechne zdumienie i rozgoryczenie.

(p)

Zajścia przeciwsemickie

Warszawa. (Tel. wł.). Prasa żydowska podaje, że wczoraj podczas targu doszło znów do zajść przeciwżydowskich w Zambrowie w pow. łomżyńskim. Kilkanaście osób aresztowano. (w)

Morderca wachm. Bujaka

Warszawa. (Tel. wł.). Trzej lekarze, którzy dokonywali badań psychjatrycznych na Chaskielewiczu, mordercy wachm. Bujaka w Mińsku Maz., zakończyli swoje prace. Wyniki ich badań dołączono do akt sprawy.

Delegacja policji Rzeszy

Warszawa. (PAT) Delegacja oficerów policji niemieckiej w składzie gen. Daluege, pułk. von Bomhard, kpt. Zermack, kpt. Stueber, kpt. Becker oraz szef prasowy Koschorka przybyła do Warszawy.

Zranił trzy osoby

Katowice. (Tel. wł.). W Sosnowcu odbyła się rozprawa przeciwko niejakiemu Zakrętowi, którego sąd skazał na alimenty po 20 zł miesięcznie.

Zakręt wyszedłszy z sądu strzelił dwukrotnie do swego teścia Gabrysiaka, raniąc go w szyję i brodę. Następnie strzelił czterokrotnie do żony, ale nie trafił. Kula natomiast ugodziła przechodzącą przypadkiem niejaką Sadowską.

Po tych strzałach Zakręt zaczął uciekać. Pogonił za nim policjant, którego zranił ciężko w brzuch. Wszystkich rannych odwieziono do szpitala.

Wiadomości

Ag. Reutera donosi, że ambasador W. Brytanji Phipps, założył podobno w min. spraw zagr. Rzeszy protest z powodu ostatnich uwag poczynionych w mowach ministrów Goeringa i Goebbelsa pod adresem polityki brytyjskiej w kolonjach.

*

W poniedziałek odbędzie się doroczny bankiet na ratuszu City londyńskiej w związku z przekazaniem władzy nowemu lordowi majorowi Londynu. Zgodnie z tradycją szef rządu wygłosi wielkie przemówienie, w którem zobrazuje najważniejsze wydarzenia wewnętrzne oraz międzynarodowe.

*

Druga nadzwyczajna sesja parlamentu Francji zostanie otwarta w czwartek. Izba ma się wypowiedzieć w sprawie projektu reformy finansów komunalnych

*

Zmarł adm. Schwerer w pobliżu Rennes. Był on w chwili wybuchu wojny zastępcą szefa sztabu generalnego marynarki francuskiej. W początku wojny podpisał układ morski z admiralicją angielską. Po przeniesieniu w stan spoczynku brał udział w ruchu monarchistycznym „Action Francaise".

*

Mussolini dokonał otwarcia nowego mostu w Pawji, wygłaszając przemówienie. Podniósł on m. in. znaczenie wartości duchowych, które winny przeważać nad wartościami materjalnemi w życiu narodu.

*

Policja w Kiszynowie w Rumunji wykryła tajną organizację komunistyczną. Aresztowano 14 osób konfiskując znaczne ilości materjału propagandowego.

Echa napadu na Polaków w Gdańsku

Warszawa. (Tel. wł.). Według doniesień z Gdańska udało się ustalić nazwiska bojówkarzy, którzy dokonali napadu na rodzinę Orłowskich w Schoenebergu. Głównymi przywódcami byli zastępca wójta Fritz Boetcher oraz Marcin Ochmann.

Jak słychać, przedstawiciele Polaków w Gdańsku zwrócą się do władz polskich z żądaniem interwencji celem zapewnienia bezpieczeństwa ludności polskiej w Gdańsku.

Napad na Orłowskich znalazł silny oddźwięk w prasie angielskiej, która zwraca uwagę, że podczas bytności min. Becka w Londynie będą poruszone sprawy gdańskie, gdyż Eden jest ich referentem w Lidze Narodów. (w)

Wywiad z przewódcą reksistów

Berlin. (PAT) Przewódca reksistów Degrelle udzielił wywiadu korespondentowi „Angriffu".

Degrelle twierdzi, że dąży do stworzenia w Belgji ruchu narodowego, do zjednoczenia Belgów i uzdrowienia życia politycznego.

Mówiąc o sprawie żydowskiej Degrelle zaznaczył, że Żydzi nie są liczni w Belgji. Reksiści przeciwstawiają się jednak ich ewentualnemu napływowi i w razie potrzeby rozwiążą to zagadnienie w drodze ustawowej. Reksiści pragną utrzymać dobre stosunki z Kościołem i przyznają się do zasad moralności chrześcijańskiej.

Korespondent dziennika zapytał Degrelle'a, co sądzi o możliwości opanowania całej Europy przez światopogląd faszystowski. Na pytanie to przewódca reksistów odpowiedział, że faszyzm może wprawdzie zadowolić niektóre kraje, nie potrafi jednak — zdaniem reksistów — rozpowszechnić się w całej Europie. W krajach, przyzwyczajonych do rządów pobłażliwych i opartych na głosowaniu powszechnem, jak np. Belgja, byłoby to niezbyt pożądane. Należy natomiast życzyć zwycięstwa ładu we wszystkich państwach.

Zapytany wreszcie, co myśli o niebezpieczeństwie wojny, Degrelle wyraził pogląd, że zupełnie możliwe jest osiągnięcie porozumienia między krajami, w których panuje ład wewnętrzny. Aby jednak spokój europejski nie uległ zakłóceniu, należy przeszkodzić wszelkim prowokacjom. Szczególnie komunizm kryje niebezpieczeństwo zamieszek międzynarodowych.

Walka z komunizmem w Szwajcarji

Genewa. (ATE) Z Berna donoszą: Rada związkowa powzięła w związku z położeniem politycznem szereg zarządzeń, skierowanych przeciw propagandzie komunistycznej.

Ogłoszono postanowienia administracyjne, które nie wymagają zgody parlamentu. Upoważniają one władze federalne i kantonalne do konfiskowania wwożonych do Szwajcarji pism i druków o charakterze komunistycznym, anarchistycznym, przeciwwojskowym i przeciwreligijnym.

Działalność t. zw. „czerwonej pomocy", która jest sekcją międzynarodowej organizacji tej samej nazwy, została zakazana, a jej archiwa będą zbadane przez odnośne władze. Władza federalna zastrzega sobie prawo rozwiązania szwajcarskiej „czerwonej pomocy". Kursy wyszkoleniowe służące dla celów propagandy komunistycznej będą rozwiązane. Kantonalne władze policyjne uzyskują prawo zakazywania lub rozwiązywania wieców komunistycznych, o ile zachodzi niebezpieczeństwo zakłócenia porządku publicznego.

Stosunki włosko-brytyjskie

Londyn (ATE) Dyplomatyczny korespondent „Morning Post" zapowiada, że min. spraw zagranicznych Eden jeszcze w bieżącym tygodniu zajmie w izbie gmin stanowisko wobec ostatnich oświadczeń Mussoliniego.

Dziennik zaznacza, że min. Eden zapewni Rzym o przyjaznych uczuciach jakie żywi Anglja wobec narodu i rządu włoskiego. Zasada paktu śródziemnomorskiego nie znajduje wielkiej sympatji w angielskich kołach rządowych, które podkreślają, że wartość każdego układu zależy od tego w jakim duchu został on zawarty. Porozumienie włosko-angielskie nie zyskałoby nic na czysto papierowych sprecyzowaniach.

Oddając poglądy angielskich kół rządowych dziennik stwierdza, iż zawarcie paktu śródziemnomorskiego mogłoby stworzyć nowe trudności i dyplomatyczne, gdyż tego rodzaju dwustronny układ mógłby wywołać pewne podejrzenia strony trzeciej. Daje do zrozumienia, że chodzi tu o Sowiety, podkreślając, że wciągnięcie do paktu innych krajów, naprzykład Sowietów, musiałoby natrafiać na nie przezwyciężone przeszkody

Premjowanie książeczek P. K. O.

Dnia 30 bm. odbyło się w P. K. O. szóste publiczne premjowanie książeczek na wkłady oszczędnościowe premjowane serji III.

Premje po zł 1.000 padły na nr. nr.: 175115, 193912 196243 206 201 212 525.

Premje po zł 500 padły na nr. nr.: 151952 154 501 155694 160173 161378 162631 163392 163585 171862 176056 179233 182102 189 315 199553 201 919 202200 203157 209485 211233 221705 225982 227467 239808 240703 245295 250813.

Premje po zł 250 padły na nr. nr.: 150120 152088 152341 153245 153327 154291 154668 155752 158515 158669 160054 160538 162347 165126 166759 169030 170367 171185 172150 172374 172437 172753 173500 174318 174717 179083 179165 183903 187479 189675 189901 190284 191336 194518 194774 195283 195979 196137 196536 197483 202723 205259 206860 209585 210598 211069 213078 213431 213818 214054 217589 219559 221292 221488 221680 223965 224236 225172 228560 231232 231686 234411 237860 239385 240607 243521 243796 247159 247397 247880 249810 250426.

Po raz drugi padły premje na następujące książeczki:

Zł 250 na nr. nr.: 175725 i 192884.

Zł 100 na nr. nr.: 162421 181378 187286 188611.

Książeczki serji III, na które padły premje w poprzedniem premjowaniu, dotychczas nie podjęte: zł 250 — nr. 210.695, zł 100 — nr. nr.: 162818 226466 234188 235636.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4. 11. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 53,— oraz za 4% premj. dol. 46,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w złocie po 46,— bez obrotu, po tym samym kursie jednakże poszukiwano mniejsze odcinki (setki i pięćsetki) — bez oddawców.

W końcu obracano 4% listy zastawne konwert. po 40,75—40,25 w płaceniu.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 109,— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 53,— P.
4% poż. premj. dol., serja III 46,50 P.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 40,75—40,25 P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 4. 11. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposobienie słabsze)	17,25— 17,50
Pszenica (Usposobienie słabsze)	24,25— 24.50
Jęczmień browarowy	25.00— 26 —
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 630—640 g/l.	19,50— 19,75
Jęczmień 667—676 g/l.	20,50— 20,75
Jęczmień 700—715 g/l.	21,75— 22,50
Usposobienie słabsze.	
Owies (Usposobienie spokojne)	16,00— 16,50
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wl. w.	27,00— 27.25
żytnia gat. I 0-50% wl. w.	26,50— 26,75
żytnia gat. I 0-65% wl. w.	24.75— 25.25
żytnia gat. II 50-65% wl. w.	17,00— 17.50
żytnia pośl. pon. 65% wl. w.	15,50— 16,00
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. I wyc. 0-2?% wl. w.	39,75— 40,75
pszenna gat. IA 0-45% wl. w.	38,75— 39,25
pszenna gat. IB 0-55% wl. w.	37,25— 37,75
pszenna gat. IC 0-60% wl. w.	36,75— 37,25
pszenna gat. ID 0-65% wl. w.	35,75— 36,25
pszenna gat IIA 20-55% wl. w.	34,75— 35,25
pszenna gat. IIB 20-65% wl. w.	34,00— 34,50
pszenna gat. IID 45-65% wl. w.	31,00— 32.00
pszenna gat. IIF 55-65% wl. w.	27,00— 28.00
pszenna gat. IIIA 65-70% wl. w.	20,25— 21.25
pszenna gat. IIIB 7 75% wl. w.	17,25— 18.25
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	11,75— 12.00
Otręby pszenne grube stand.	12,75— 13.25
Otręby pszenne średnie stand.	11,75— 12.50
Otręby jęczmienne	13.00— 14,25
Rzepak zimowy	44.00— 45.00
Siemię lniane	42.00— 45.00
Gorczyca	31.00— 34.00
Groch Wiktoria	22.00— 25.00
Groch Folgera	24,00— 26 00
Mak niebieski	64.00— 68.00
Koniczyna czerwona surowa	100,00—125.00
Koniczyna biała	100.00—125.00
Ziemniaki jadalne	3.10— 3.30
Ziemniaki fabryczne za kilo	17½
Makuch lniany w taflach	21.00— 21.25
Makuch rzepak. w taflach	16.50— 16,75
Słoma pszenna luzem	2.00— 2.25
„ pszenna prasowana	2.50— 2.75
„ żytnia luzem	2.10— 2.35
„ żytnia prasowana	2.85— 3.10
„ owsiana luzem	2,35— 2.60
„ owsiana prasowana	2.85— 3.10
„ jęczmienna luzem	2.00— 2.25
„ jęczmienna prasowana	2.50— 2.75
Siano zwykle luzem	4.10— 4.60
„ zwykle prasowane	4,75— 5,25
„ nadnoteckie luzem	5.00— 5.50
„ nadnoteckie prasowane	6.00— 6.50

Ogólne usposobienie słabsze.

Ogólny obrót: 3783 tonn, w tem żyta 1874 tonn, pszenicy 155 tonn, jęczmienia 492 tonn. owsa 90 tonn.

Zwycięstwo reformatora

Wczorajsze głosowanie w 48 stanach unji północno - amerykańskiej dla wyboru elektorów zakończyło się przygniatającem zwycięstwem kandydatury dotychczasowego prezydenta Franklina Delano Roosevelta, jednego z przywódców partji demokratycznej.

Alfred Landon, republikanin, jedyny poważny przeciwnik Roosevelta, któremu przepowiadano poważny sukces wyborczy, poniósł klęskę. Gubernator stanu Kansas nie zdołał odnieść zwycięstwa nad kandydatem demokratycznym nawet we własnym okręgu administracyjnym. W wielkiem starciu Roosevelta z Landonem brakło zupełnie miejsca dla działalności kilku drobniejszych ugrupowań, między niemi dla komunistów.

Cechą obecnych wyborów — jak pisał przed kilku dniami nasz korespondent z Nowego Jorku — było, że programy polityczne konkurujących stronnictw: demokratów i republikanów zeszły zupełnie na plan dalszy. Na widowni zostali tylko żywi ludzie: Roosevelt i Landon. W nich ucieleśniły się pragnienia gospodarcze i społeczno - polityczne rywalizujących ugrupowań.

Roosevelt nie szedł do wyborów z pustemi rękoma. „Uśmiechnięty prezydent" — ten przydomek zyskał sobie obecny rezydent Białego Domu w Waszyngtonie — objął w spadku po Hooverze gruzy po zawalonej „prosperity" i — 12 miljonów bezrobotnych. W tych warunkach niełatwo było zjednać sobie sympatje i poklask. Gigantyczny plan reformy gospodarczej i społecznej Stanów Zjednoczonych — „New Deal" (Nowy Ład), mający na celu zwalczenie kryzysu i odbudowanie dobrobytu szerokich warstw, zjednał Rooseveltowi uznanie i wręcz uwielbienie jednych, a równolegle ściągnął nań surową krytykę drugich i potępiające wyroki sądu najwyższego. Sąd ów orzekł niezgodność „New Dealu" z konstytucją amerykańską.

Roosevelt zrozumiał i ocenił charakter wielkich przemian, przebiegających przez świat. Przerosty struktury wielkokapitalistycznej wystąpiły ze szczególną siłą w Stanach Zjednoczonych, gdzie dominowało nieliczne grono właścicieli miljardów dolarów, gdy z drugiej strony kilkadziesiąt miljonów ludzi spadło do roli najemników, sprzedających siłę swych ramion. Przerost uprzemysłowienia kraju, ucieczka ludności wiejskiej ze wsi do miast — wszystko to groziło wielkiemi wstrząsami, otwierając pole dla propagandy skrajnych haseł. „Nowy Ład" Roosevelta został użyty do zwalczania nadprodukcji zarówno przemysłowej jak i rolnej, bezrobocia i przejawów kryzysu w najróżniejszych dziedzinach życia amerykańskiego. Planowa deprecjacja dolara uzyskała dla eksportu amerykańskiego odpowiednie miejsce na rynkach światowych.

Reformatorskie poczynania F. D. Roosevelta ugodziły w interesy wielkiego kapitalizmu. Wall-Street, siedziba finansjery żydowsko - amerykańskiej, wypowiedziała nieubłaganą wojnę Rooseveltowi, mobilizując do niej stronnictwo republikańskie, które przejęło na siebie rolę chorążego konserwatyzmu gospodarczo - społecznego U. S. A.

Zanim nastąpi szczegółowa analiza czynników, które złożyły się na ogromne zwycięstwo Roosevelta, warto dziś stwierdzić, że ponownie wybrany prezydent jest „sui generis" nacjonalistą amerykańskim. Jest to wytworem ostatnich czasów na młodym kontynencie. Stany Zjednoczone, zamknięte dla fali imigracyjnej, zatracają stopniowo charakter zlepka narodów, które ongiś przywędrowały dla chleba lub w okresie „gorączki złota".

Z wędrowców mieszkańcy Stanów Zjednoczonych zamieniają się w obywateli, zdających sobie sprawę, że czas urządzić sobie dom na stały pobyt, a nietylko na czas przejściowy, aż „do dorobku" i upragnionej dawniej chwili powrotu do ojczyzny. Tem „urządzaniem domu" zajął się Roosevelt celowo i planowo, popadając w zrozumiały zatarg z tymi, co Stany Zjednoczone uważali za pole, na którem można i należy zebrać dla siebie największe bogactwa, nie oglądając się na warunki życiowe otoczenia. Był to sposób myślenia kolonizatorów — dawnych konkwistadorów, który musi teraz ustąpić społeczno - politycznej organizacji państwa, dającej szanse dobrobytu i zadowolenia dla wszystkich możliwie obywateli, a nietylko dla wybrańców.

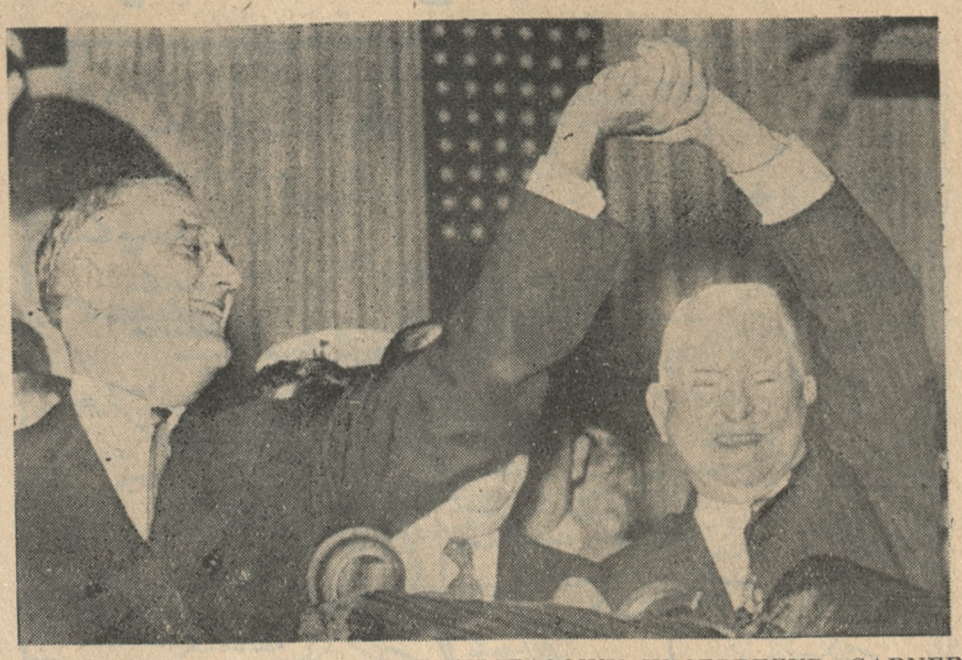

PREZYDENT ROOSEVELT I DOTYCHCZASOWY WICEPREZYD. GARNER, kandydaci konwentu partyjnego demokratów w Filadelfji, zostali wybrani ponownie przygniatającą większością głosów na dotychczasowe stanowiska.

Te dążenia przyświecały twórcy „Nowego Ładu", pragnącego uwłaszczyć w pewnym stopniu masy amerykańskie i związać je z terenem pracy. W tej dziedzinie Roosevelt uczynił dużo, podobnie jak na odcinku rolniczym, gdzie, nie szczędząc poparcia ustawowego i materjalnego dla farmerów, buduje z nich czynnik nieoceniony dla zdrowego ustroju społecznego.

Zrozumienie i ocenienie dążeń Roosevelta przez masy dało mu wczorajszą olbrzymią przewagę nad republikanami.

Ponowny wybór Roosevelta oznacza w polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych — szczególnie w stosunku do Europy — trwanie Ameryki nadal w odosobnieniu. Dał temu wyraz Roosevelt i stanowisko takie idzie po linji zapatrywań średniego Amerykanina, dla którego sprawy europejskie są czemś, grożącem jego bytowi.

Zresztą najbliższe miesiące zmuszą Stany Zjednoczone do skierowania ich uwagi w zupełnie innym kierunku, mianowicie ku Pacyfikowi. Od tej strony grozi wielkie niebezpieczeństwo, wynikające z ekspansji Japończyków. Z dniem 31 grudnia 1936 r. wygasa porozumienie flotowe amerykańsko-angielsko-japońskie, które ustanowiło parytet sił morskich dla trzech mocarstw. Japonja, wyszedłszy z konferencji londyńskiej, na której miano ponownie uregulować stosunek sił, podjęła intensywne zbrojenia morskie, które obecnie mocno niepokoją departament marynarki w Waszyngtonie.

Dalej zainteresowania zagraniczno-polityczne USA obejmują przedewszystkiem Amerykę Środkową i Południową, której delegaci zbiorą się w początkach grudnia dla wypowiedzenia się w sprawie utworzenia panamerykańskiej ligi narodów.

W tych wszystkich sprawach inicjatywa i głos prezydenta Roosevelta, wyposażonego w ogromny autorytet moralny, jaki mu daje wczorajszy wynik wyborczy, będą miały ogromne znaczenie.

Tłustą cerę

skłonną do wągrów i rozszerzania się porów, przeobraża w prawidłową płyn „TYDA", stosowany przed myciem gorącą wodą i proszkiem marmurowym „MIRACULUM". Do tłustej cery nadaje się wyłącznie odtłuszczający puder Higieniczny Dra Lustra.

Wystrzegać się wszelkich kremów i mydeł przy nieznacznych nawet objawach tłustej cery.

Tg 1874

Pierwiastki zamętu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Warszawa, 3 listopada

Szumnie zapowiadał podbój Polski b. Obóz Narodowo-Radykalny, który na gruncie warszawskim zrobił rozłam dwa lata temu wśród młodzieży akademickiej. Zapowiadali wielkie przemiany polityczne, rewolucję narodową, a skończyło się na tem, że obóz ten uległ z powodu wewnętrznych niesnasek i różnic rozbiciu. Potworzyły się nowe grupki.

Część tych, którzy się już „zestarzeli", jak ich określają młodsi koledzy, zajęła stanowisko w piśmie „ABC", gdzie zapowiada ogłoszenie nowego programu gospodarczego. Ich podkomendni zostali zalegalizowani jako Narodowy Związek Polskiej Młodzieży Radykalnej, słowem „uspokoili się". Poza przypominaniem, że istnieje nierozwiązana sprawa żydowska w Polsce i poza umieszczaniem w „ABC" niewybrednych wycieczek przeciwko Stronnictwu Narodowemu, które skwapliwie przedrukowują żydowskie i „sanacyjne" pisma, niczego spodziewać się od tych „rewolucjonistów" nie można.

Mówi się głośno w Warszawie, że obecni właściciele „ABC" prowadzą „nocne rozmowy rodaków" z kierownikami „sanacyjnej" organizacji młodzieży, która występuje pod nazwą Organizacji Młodzieży Pracującej, a której przewodzi wychowanek i przyjaciel p. Sławka, poseł Hoppe. Grupka ta wydaje tygodnik „Jutro Pracy", który od szeregu miesięcy zaczyna wykazywać lekkie zabarwienie antyżydowskie, i atakuje tych ludzi z „Legjonu Zasłużonych", którzy zarabiają po kilkanaście tysięcy złotych miesięcznie. Po ostatniej uchwale prawowiernego Legjonu Młodych, który domagał się upaństwowienia fabryk i rozwiązania sprawy żydowskiej w Polsce, są czynione starania, aby i tych „braci" zbliżyć do obozu starszych radykałów narodowych.

Koła te szukają także wspólnego języka wśród niektórych przewódców organizacji młodzieży ludowcowej „Wici", którzy jeszcze nie ulegli wpływom jaczejek komunistycznych.

Czynniki wspomniane toczą rozmowy ze sobą, ażeby stworzyć jakieś wspólne ugrupowanie polityczne, któreby znalazło aprobatę czynników decydujących w państwie. Chcieli oni dogadać się także ze Stronnictwem Ludowem, ale zamknięcie Witosowi powrotu do Polski i wielki chaos w Stronnictwie Ludowem, gdzie właściwie coraz głośniej mówi się o potrzebie współpracy z socjalistami, ten kompromis utrudnia.

Poco to było robić rozłam w Stronnictwie Narodowem, czynić zarzuty „zgniłym kompromisom parlamentarnym", kiedy samemu w tych czasach, gdy Stronnictwo Narodowe wyraźnie stoi na stanowisku walki z tymi wszystkimi, co nie uznają potrzeby stworzenia z Polski państwa narodowego, chce się „przy pomocy dziwacznych kompromisów skleić jakiś nowy „narodowy" obóz polityczny?

Tak to się skończyły światoburcze zamierzenia tych, co głosili „rewolucję" narodową" w Polsce.

Tego rodzaju taktyka nie budzi zaufania wśród goretszych zwolenników dawnego obozu radykałów narodowych i młodsi z nich, którzy wydają miesięcznik „Ruch Młodych" i tygodnik „Falangę", przeciwstawiają się na wyższych uczelniach swoim dawnym przewódcom. Młodzi ci działacze polityczni zwołali na ostatnią niedzielę wiec w Filharmonji pod hasłem walki z komunizmem, o czem wzmiankowaliśmy już na łamach pisma naszego. W ich wystąpieniach, w których zapowiadali ogłoszenie swoich zasad programowych, poza materjałem, stwierdzającym zażydzenie partji komunistycznej w Rosji i w Polsce, poza wystąpieniem redaktora pisma „Zet" Brauna, który szuka nowej misji dla Polski w Hoene-Wrońskim i Cieszkowskim, dowiedzieliśmy się od przywódcy tej grupy, Marjana Reutta, że w sprawach gospodarczych stoi on wiernie przy programie św. Tomasza, zinterpretowanym i naogół uznanym w książce narodowca Doboszyńskiego „Gospodarka Narodowa", a w sprawach ustrojowych chcą walczyć o katolicką Polskę w narodowem państwie.

Czyżby dla takiego programu, który już dawno głosi Stronnictwo Narodowe i głoszą jego młodzi, potrzeba było nowego ugrupowania politycznego?

Młodsi radykali narodowi, którzy ugodę z „sanacją" swoich starszych kolegów zwalczają, robią starania, aby koło siebie skupić młodsze żywioły katolickie.

Zarząd główny „Wici", organizacji ludowcowej, ma coraz większy kłopot ze swojemi oddziałami w kraju, wśród których szerzy się coraz większy zamęt, i komuniści, zgodnie z instrukcjami Kominternu, tworzą tam swoje jaczejki. W niektórych ośrodkach działacze Stronnictwa Ludowego szukają także porozumienia z innemi organizacjami młodzieży, bądź to „sanacyjnej", bądź katolickiej.

Komuś widocznie zależy na tem, aby wśród młodego pokolenia wytworzyć jak najwięcej zamętu i w ten sposób ułatwić przegrupowanie pewnym odłamom obozu rządowego.

JUR

Z życia

(—) Spryt Żydów jest znany. Że go nie zaniedbują, świadczy poniżej opisany, a bardzo charakterystyczny obrazek.

Polska od wiosny wstrzymała wolny transfer pieniędzy zagranicę. Wskutek tego zawisły w powietrzu wierzytelności pożyczek Dillona i stabilizacyjnej w Stanach Zjednoczonych, a pod znakiem zapytania znalazły się amerykańskie dostawy wełny i bawełny. Warunki spłaty ich zawiózł osobiście do Nowego Jorku z ramienia rządu prof. dr. Adam Krzyżanowski. Dla ściślejszego ich omówienia bawił w Polsce dwukrotnie p. Devey. Prócz nich — byli i inni. Bo Polska chce płacić.

Interes jest, oczywiście do zrobienia. Polska płaci długi tym państwom, które przyjmują towar. Zwietrzyli to oczywiście Żydzi. Pocichu przygotowali akcję, która całą wymianę towarową między Polską a Stanami Zjednoczonemi oddać ma w ich ręce. Oto w Nowym Jorku powstała „American Jewish Institute Import et Export, Inc. 55 West 42 nd Street", której cele tak zostały określone w wydanym komunikacie:

„Żydowskie sfery handlowe Ameryki postanowiły nieść Żydom polskim pomoc realną i konstruktywną, dać im możliwość pracy i zarobkowania.

„Ostatnio zainteresowała się tym planem znaczna liczba osobistości amerykańskiego świata handlowego, które zamierzają importować towary z Polski na rynki amerykańskie, by w ten sposób poprawić sytuację gospodarczą Żydów w Polsce.

„W tym celu stworzono żydowsko-amerykańską instytucję dla handlu z Polską, w której zasiadają wielcy importerzy i eksporterzy amerykańscy. Szereg poważnych kupców wyjechało w tym celu do Polski, by dokonać zakupów i stwierdzić na miejscu...

„Wszyscy zainteresowani importerzy i eksporterzy w Polsce, instytucje przemysłowe i handlowe oraz kupcy wogóle proszeni są o zwracanie się we wszystkich sprawach do „American Jewish."

Sprytni są Żydzi. Aż za sprytni. Tylko, że plan ich wypłynął na wierzch już wówczas, gdy czujność polskiego społeczeństwa została obudzona.

Z monopolu w handlu Żydzi muszą zrezygnować.

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską"!

Ostatnie chwile czerwonego Madrytu

Paryż. ATE). W godzinach rannych rozeszła się w paryskich kołach politycznych wiadomość o zdobyciu Madrytu przez hiszpańskie wojska narodowe. Do miasta miały wkroczyć oddziały gen. Molla, które na przedmieściach stoczyły krwawą walkę z cofającemi się oddziałami milicji czerwonej. Walki uliczne były bardzo zacięte. Wojska narodowe otoczyły Madryt ze wszystkich stron.

Artylerja bombarduje przedmieścia

Paryż. (ATE). Z Talavera de la Reina donoszą, że Madryt znajduje się pod bezpośrednim obstrzałem artylerji powstańców. Wczoraj o godzinie 5-tej po południu czasu środkowo-europejskiego baterje grupy dowodzonej przez ppłk. Tella, stojące pod Parla, rozpoczęły bombardowanie przedmieść stolicy.

Lotnicy zapowiadają wejście do stolicy

Bourgos. (PAT). Komunikat wydany donosi: Lotnicy powstańczy, przelatując nad Madrytem zrzucili ulotki zapowiadające bliskie wejście wojsk narodowych do stolicy. Ludność miasta nie powinna żywić żadnych obaw, gdyż jedynie przywódcy oporu zostaną surowo ukarani.

Lotnicy przeprowadzający wywiad nad Madrytem oświadczyli, że ostatnie ataki lotnicze wyrządziły wielkie szkody. Większość umocnionych pozycyj na przedmieściach miasta została przez oddziały czerwone opuszczona. Lotnisko wojsk czerwonych na południe od Albacete zostało zbombardowane.

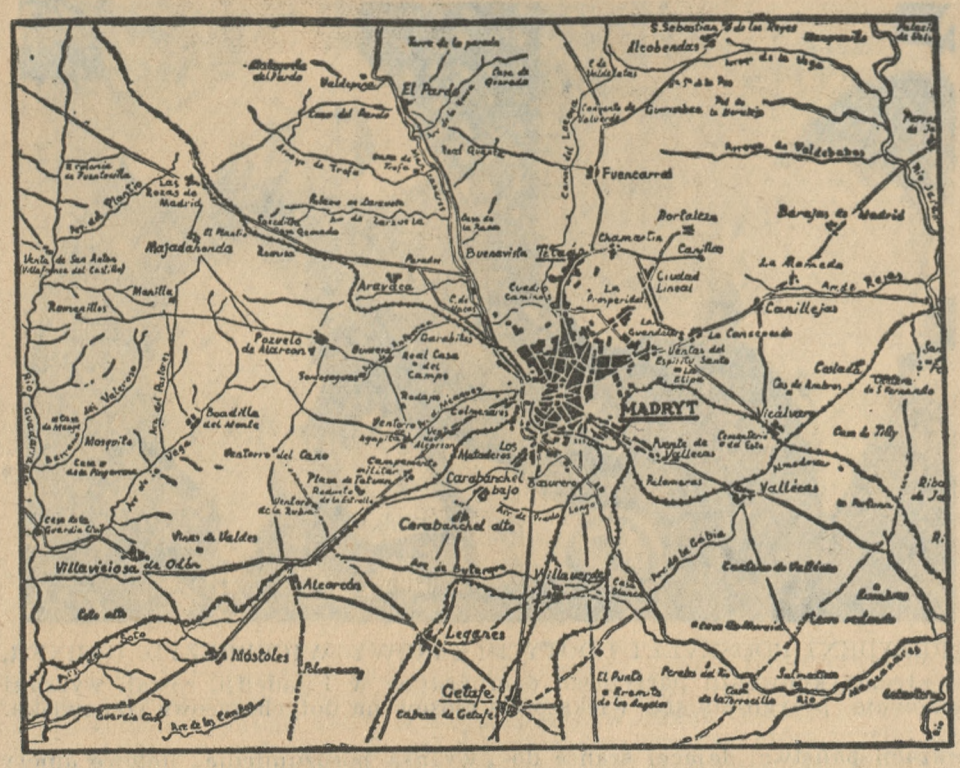

NAJBLIŻSZA OKOLICA MADRYTU

Mapka powyższa pozwoli śledzić Czytelnikom ostateczną akcję wojsk narodowych około zdobycia Madrytu. 1 cmna mapce = 2 km w rzeczywistości.

Zajęcie pobliskich wsi koło Madrytu

Salamanka. (PAT) Główna kwatera powstańcza w komunikacie donosi: Po zajęciu miejscowości Villa Viciosa, Deodon i Mostales wojska narodowe posuwają się naprzód w kierunku Alcoron.

La Coruna. (PAT) Rozgłośnia powstańcza donosi: Przy zdobyciu Mostoles i Villa Viciosa przez wojska narodowe, wojska rządowe straciły wielu poległych i jeńców, a także 4 czołgi.

Linja frontu

Madryt. (PAT). Komunikat urzędowy donosi: Powstańcy koncentrują wszystkie swoje siły zbrojne dokoła Madrytu, aby otoczyć stolicę. W mieście panuje zupełny spokój. Bitwa rozwija się na linji, przechodzącej u stóp wzgórza Cerro de Loes Angeles do Getafe, na południe od Leganes przez lewy brzeg Guarama aż do Boadilla del Monte przez Villanueva de la Cognada, Valde Morillo aż do Robledo de Chavela i Santa Maria dela Alameda.

Ufortyfikowana góra św. Gotarda

Na górze św. Gotarda w Alpach szwajcarskich, znajduje się znany klasztor Bernardynów. Przez górę przechodzi tunel i linje kolejowe. Mniej natomiast znanym jest fakt, że św. Gotard jest jedną z najsilniejszych fortec w Europie.

Fortyfikacje góry św. Gotarda, niewidoczne nawet z bliska, składają się z pięciu fortów wykutych w skałach.

We wnętrzu góry św. Gotarda, jak podaje prasa francuska znajduje się całe miasto podziemne z ulicami, korytarzami, ciągnącemi się na przestrzeni wielu kilometrów i łączącemi poszczególne forty między sobą. W fortecy podziemnej mieści się załoga, składająca się z 3 000 artylerzystów, 5 000 piechurów, 5-ciu kompanij k. m., pięciu kompanij wojsk łączności etc. Ilość dział fortecznych obliczona jest na około 200 sztuk różnego kalibru.

W podziemiach fortecy znajdują się też olbrzymie magazyny, składy amunicji, lazarety, kuchnie, koszary etc.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO GÓRCZYN

Zebranie w środę, 4 bm. w sali kina „Polonja"; przy ul. Marsz. Focha 117. Początek o godz. 20.

KOŁO OSIEDLE

Zebranie plenarne w czwartek, 5 bm. w sekretarjacie koła przy ul. Witkowskiej 21. Początek o godz. 20.

KOŁO WILDA

Zebranie w piątek, 6 bm. w lokalu p. Zawadki przy ul. Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

Preparat wyrabiany w kraju.
ng 19 333

WODA GORZKA MORSZYNSKA **i sól krystaliczna lub proszkowana — znakomite środki w nawykowem zaparciu stolca. Żądać w aptekach i składach apt.**
ng 16 774

Proces miejskiej spółki T. B. O. w Gdyni

Oświadczenia oskarżonych — Rola komisarza Sokoła

Gdynia. (Tel. wł.) W pierwszym dniu procesu w Gdyni przeciwko członkom zarządu miejskiej spółki akcyjnej T. B. O. (Towarzystwo Budowy Osiedli) sąd rozpatrzył wnioski obrony. Sąd nie uwzględnił wniosku o wyłączenie biegłego, księgowego Schmidta, przychylił się natomiast do prośby obrony o powołanie na rozprawę w charakterze biegłych prof. dr. Skalskiego z Poznania oraz Pacoszyńskiego z Gdyni.

Z aktu oskarżenia i obszernego uzasadnienia wynika, że oskarżonym nie zarzuca się sprzeniewierzeń. Całość aktu oskarżenia jest oparta na opinji biegłego. Akt oskarżenia podnosi przeciwko oskarżonym zarzut fałszowania bilansu, wykazania fikcyjnego zysku i pobrania od tego tantjemy w sumie ogólnej około 14 tys. zł. Nadto Jeziorowskiemu, dyrektorowi T. B. O., akt oskarżenia przypisuje bezprawne pobranie prowizji założycielskiej w kwocie 30 tys. zł, wreszcie pobieranie nadmiernych diet na wyjazdy i wydatkowanie sum, sięgających ogólnie 30 tys. zł bez uchwał rady nadzorczej, zezwalających na te wypłaty.

Główny oskarżony, dyr. Jeziorowski, złożył przed sądem oświadczenie bardzo obszerne, które niewątpliwie sprawę mocno skomplikuje. Jeziorowski powołuje się na uchwały rady nadzorczej, zapisane — zdaniem jego — zupełnie prawidłowo w protokółach z posiedzeń. O fałszowaniu bilansu, zdaniem oskarżonego, nie może być mowy. Pozycje, zapisane w aktywach, które kwestjonuje ekspertyza biegłego, były przedmiotem rozważań rady nadzorczej, która wyraziła swoją zgodę na takie — jej zdaniem właściwe — umieszczenie ich w bilansie. Prezesem rady nadzorczej był wicekomisarz Szaniawski, walnego zebrania komisarz Sokół. Również komisja rewizyjna badała działalność zarządu, wydając o niej opinję pochlebną.

Posmak niespodzianki miały oświadczenia Jeziorowskiego o roli komisarza rządu Sokoła. Jeziorowski zarzuca komisarzowi przetrzymywanie sprawy przewłaszczenia parcel na rzecz T. B. O. oraz wstrzymywanie budowy dróg, pomimo, że dzięki staraniom T. B. O. były na to pieniądze z Funduszu Pracy.

Na zarzut, podniesiony w akcie oskarżenia, że Jeziorowski wypłacił sumę 12 tys. bez uchwały na rzecz mającego powstać Towarzystwa Wystaw i Targów, Jeziorowski oświadczył, że uczynił to na żądanie i nawet natarczywe naleganie komisarza Sokoła.

(p)

Stronnictwo Narodowe w Poznaniu

Wielkie publiczne zebranie

przedwyborcze Stronnictwa Narodowego odbędzie się **w niedzielę, dnia 8 listopada br., o godz. 12 w cyrku „Olympia" przy ul. Poznańskiej**

Przemawiać będą prelegenci z Warszawy, Częstochowy i Poznania

Cały narodowy Poznań bierze gremjalny udział w zebraniu.

nieporównane baterje anodowe
TYTAN
ng 19 975

SPORT

Zawieszenie Śląska i Dębu

W związku z pogłoskami na temat przekupienia bramkarza Śląska przez klub Dąb, zarząd ligi zarządził dochodenie i aż do ukończenia śledztwa postanowił zawiesić oba kluby w prawach członków ligi P. Z. P. N.

Sprawa meczu Garbarnia—Śląsk nie była rozpatrywana i zarząd ligi uważa, że zawody wygrała Garbarnia definitywnie walkowerem 3:0 z powodu niestawienia się Śląska w terminie i godzinie wyznaczonej przepisowo przez gospodarza zawodów, Garbarnię.

Hokej na lodzie

Kanadyjska drużyna Toronto Dukes rozegrała drugi swój mecz w Anglji, ponownie doznając porażki. Tym razem Kanadyjczycy zostali pokonani przez drużynę Harringay Racers 3:0.

Piłka nożna

O mistrzostwo klasy A: San — Polonia Kępno 7:0 (4:0), KPW II Poznań — KPW II Ostrów 3:2 (1:1), Unja Kościan — Polonia Główna 1:2 (1:1), HCP II — Rawicki KS 3:1 (1:0), Korona II — Czarni Poznań 3:3 (2:0), Warta II — Szamotulski KS 3:1 (1:0), Cybina — Kościański KS 2:2: (2:1).

O mistrzostwo klasy C: Naprzód II Poznań — Lipno Stęszew 0:3 (0:3), Stow. Sport. Swarzędz — Sokół Mosina 0:5 (0:3), Warta IV — Stella II Żabikowo 1:1 (1:1), Naprzód I Poznań — Grom Poznań 2:1 (1:1), Unja II Swarzędz — Concordia M. Goślina 2:3 (0:1), Sokół Mogilno — Britania Poznań 3:4, H. Cegielski IV — Stomil 1:6 (0:2).

W niedzielę odbędzie się o godz. 11 ciekawe spotkanie o mistrzostwo ligi okręgowej pomiędzy K. S. Legja i K. S. KPW Poznań na stadjonie KPW w Dębcu.

Mecz ten ze względu na ostatnie wyniki obu zespołów zapowiada się niezwykle emocjonująco. (kom)

Posiedzenie komitetu puharu Europy środkowej odbyło się w Pradze pod przewodnictwem dr. Pelikana.

Na posiedzeniu ustalono ostatecznie, że w turnieju w r. 1936/37 startować będą drużyny Austrji, Czechosłowacji, Włoch, Węgier, Szwajcarji, Jugosławji i Rumunji. Szwecja reprezentowana będzie przez 2 drużyny, Czechosłowacja, Węgry, Włochy i Austrja — po 3 drużyny, Piłkarstwo polskie zlekceważono, nie zapraszając żadnej drużyny.

Pięściarstwo

P. O. Z. B. milczy! Przed dwoma tygodniami pisaliśmy o stosowaniu dwóch miar do zrzeszonych w okręgu klubów. Zakończyliśmy nasz ówczesny artykuł zwrotem, że czekamy na wyjaśnienie zarządu POZB.

Mimo upływu dwóch tygodni od ukazania się wyżej wspomnianego artykułu i tygodnia od zebrania zarządu POZB, na którem nasze zarzuty omawiano, POZB milczy, czyli milcząco potwierdza to co pisaliśmy. Że nasze uwagi były słuszne, potwierdza komunikat POZB z dnia 30. 10., w którym zarząd POZB rozkłada klubom zaległą składkę za rok 1936/37 na pięć rat miesięcznych po 8 zł.

Po ukazaniu się naszej notatki dłużny klub, niemonitowany w tak kategorycznej formie jak inne, wpłacił podobno do kasy POZB 150 zł. Na wyżej wspomnianem zebraniu zarządu POZB uchwalono zmniejszyć dług Warty o 190 zł.

Mimo twierdzenia skarbnika, że prasa nie jest komisją rewizyjną, nie zrezygnujemy z bacznego śledzenia poczynań POZB, poczynań, które niejednokrotnie trudno pogodzić z dobrem sportu pięściarskiego.

Wisła mistrzem okręgu krakowskiego. Derby pięściarskie Krakowa, spotkanie o drużynowe mistrzostwo okręgu krakowskiego Wisła — Wawel, zakończyło się pierwszą w dziejach boksu krakowskiego porażką Wawelu w stosunku 6:10. Biorąc pod uwagę mylne orzeczenie sędziego, wynik winien brzmieć raczej 9:7 dla Wisły. Zwycięstwo to zadecydowało o mistrzostwie drużynowem Krakowa, które po raz pierwszy zdobędzie Wisła. Pozostałe spotkania Wawel — Sokół (8 listopada) i Wisła — Makabi (15 listopada) zapewne przyniosą zwycięstwa faworytów i nie wpłyną na ostateczną punktację mistrzostw.

Tenis

O puhar środkowo - europejski. Na posiedzeniu P. Z. L. T. uchwalono przystąpić do projektowanych rozgrywek o puhar środkowo - europejski. W tym celu postanowiono wydelegować reprezentanta P. Z. L. T. na zebranie organizacyjne w Budapeszcie w dniu 7 bm.

Uchwalono również zarezerwować 10 godzin w tygodniu na zimowych kortach tenisowych na Dynasach dla zaprawy zimowej czołowych tenisistów polskich.

FELJETON KULTURALNY

Piekło na ziemi

Napisał Karol Hubert Rostworowski

Teofilek ze Lwowa i Fabjanek z Francji — Łamigłówki i łamiduszki — Panie swawolne i nieswawolne — „Mamusia"... — Chłopaczek dziwnie zmizerniał — Kolacyjka w Wenecji — Do kogo należały plecy pani Larsen? — Z jednego Fabjanka zrobiło się dwóch Fabjanów — Bankructwo Fanny — Ziemia parzy stopy...

TAKIM tytułem opatrzyłbym polski przekład ostatniej książki Mauriaca „Le mal" (Zło) i w ten sposób otrzymałbym ciekawe „pendant" do „Nieba w płomieniach" Parandowskiego. Z lewej — młodzieniaszek lwowski, Teofil Grodzicki, podpalałby niebo, ażeby móc swobodnie cyrkulować po ziemi. Z prawej — prowincjonalny młodzieniaszek francuski, Fabjan Dézaymeries (czytaj: Dezemri), podpalałby ziemię, ażeby się dostać do nieba. Startem obu młodzieńców jest bowiem wychowanie katolickie, metą światłość wiekuista, a przeszkodami wszystko, co do wierzenia i wykorzystania podaje szeroki świat, pełen łamigłówek, łamiduszek i łamiserduszek.

Teofil, jak wiemy, utknął przy łamigłówkach, nałykał się ich do syto-

Przy zatruciu wywołanem zepsutemi potrawami, jak również alkoholem, nikotyną, morfiną, kokainą i opium zastosowanie naturalnej wody **Franciszka-Józefa** jest cennym środkiem pomocniczym. Zalecana przez lekarzy.
Tg 1876

ści, machnął ręką i, za sprawą nad wiek wykoedukowanej Aliny, zaczął żyć życiem (przynajmniej narazie)... „ułatwionem" (wyraźnie: „em", nie „ym"). Natomiast Fabjan dowlókł się do mety zziajany, otłuczony, ubabrany jak nieboskie stworzenie, a to dlatego, że...

Proszę posłuchać.

*

Wyjątkowo cnotliwe i wysoce religijne niewiasty czują czasami dziwny pociąg do pań swawolnych, panie zaś swawolne do wyjątkowo cnotliwych i wysoce religijnych niewiast. Pochodzi to prawdopodobnie stąd, że dla osób opancerzonych zasadami i dogmatami, zetknięcie się z brakiem wszelkich moralnych stawideł jest rodzajem podświadomej kąpieli w falach żywiołu, płynącego z wdziękiem i swobodą — dla osób zaś bezstawidłowych zetknięcie się z surową dyscypliną moralną tworzy rodzaj tamy, potęgującej (zwłaszcza w starszym wieku) napór chwilowo „sfatygowanych" uczuć, których wezbranie umożliwia dalsze, nie „byle jakie" wyczyny.

Tego rodzaju rozbrojeniowo-zaporowy stosunek łączył matkę Fabjana, świątobliwą Teresę, z niegdyś powierzoną jej opiece, a mimo to wielce frywolną Fanny Barrett. Wprawdzie Teresa słyszała o Fanny coś niecoś, ale... co tu dużo gadać, naprawdę ją polubiła, a skoro się kogo naprawdę polubi, to dopóty (oczywiście mimowoli) przymyka się oczy na wszystko, co się lubieniu przeciwstawia, dopóki nie wybuchnie jakaś skandaliczna bomba i nie zamieni wzajemnej tolerancji w akcję i reakcję, z których pierwsza nazywa się nie-zezwalaniem na grzech cudzy, a druga nie-znoszeniem wstrętnych dewocic, wypranych z ludzkich uczuć.

Urocza, zamężna i frywolna Fanny zjeżdżała więc raz na rok około Bożego Narodzenia do świątobliwej Teresy. Każdorazowy jej przyjazd był dla małego Fabjanka — o dziewczęcej twarzyczce i, zdaniem Teresy, niepokojąco męskim torsie — ewenementem. Podarki, śliczne suknie, delikatny zapach perfum, rozkoszny szczebiot, a przedewszystkiem pieszczoty, zdaniem Teresy, „macierzyńskie" (taka różnica wieku i biedactwo bezdzietne!...). Wszystko to sprawiało, że Fabjanek z roku na rok coraz chętniej obcował z macierzyńską Fanny, dzięki czemu świątobliwa Teresa rozrastała się w jego oczach aż do rozmiarów jakiejś monumentalnej matrony, natomiast frywolna Fanny stawała się zwolna taka maleńka, najdroższa i najsłodsza „mamusia"... à la Jean Jacques Rousseau. I oto właśnie w chwili, w której, przy dorocznem powitaniu, maleńka mamusia i wcale już nie maleńki Fabjanek (niewiadomo czemu) spiekli straszliwego raka, właśnie w tej psychologicznej chwili bomba pękła. Fanny, zaraz na wstępie, nawet bez zdjęcia płaszcza, oznajmiła Teresie, że... że... no, że rozwodzi się z mężem.

Więc to tak? Więc szminkowała sobie nietylko twarz (wszystkie to robią), ale i duszę? Więc chodziła do kościoła dla świętego spokoju? Żeby się przypodobać? A Fabjanek! Co się z nim dzieje? Boże wielki!... Precz! Precz! Precz!

Znikły olśniewające walizy, znikła maleńka mamusia. — Koniec.

*

Niestety, dobry koniec bywa częstokroć złym początkiem. Fabjanek zaczął dziwaczeć. Zrazu wydawało się to Teresie objawem całkiem naturalnym. Chłopcy w tym wieku... Ale niebawem przeraziła się na dobre. To nic, że jego dziewczęca twarzyczka przybladła, że podkrążone sinemi obwódkami oczy zapadły w głąb, ale wyraz! To coś anielskiego zmętniało! To coś otwartego zamknęło się na cztery spusty! Przecież jego starszy brat, ksiądz Józef, jest także mizerny. Nawet bardzo mizerny! Jednak co za różnica! Dzień i noc! Uduchowienie i... Nazwanie rzeczy po imieniu nie mogło nieszczęsnej Teresie przejść przez gardło.

Studja w Paryżu nie poprawiły sytuacji, a budująca śmierć księdza Józefa (galopujące suchoty) nawet ją pogorszyła. Trzeba było koniecznie coś zrobić, coś wymyśleć...

Nieszczęsna Teresa wymyśliła.

Poszła do swojego spowiednika po radę. Zacny spowiednik, znając pobożność Fabjanka, polecił pielgrzymkę pod postacią rozrywkowej podróży do Umbrji i do Rzymu. Tam Portiuncula, tu Colosseum, Katakumby... Dozna wstrząsu i może — często zaczyna się właśnie od dziwaczeń — wstąpi w ślady świętej pamięci brata.

*

Atoli jak się nie wiedzie, to się nie wiedzie. Fabjanek, zamiast zacząć od Assyżu, zaczął od Wenecji, a w Wenecji poszedł na kolację do restauracji, gdzie prawie na drugim końcu sali siedziało dwóch panów w towarzystwie jakiejś wykwitnej damy, obróconej do niego plecami. Panowie zaczęli o nim mówić. Najwidoczniej o nim. Nagle młodszy podszedł do Fabjanka i zaskoczył go następującą, zdumiewającą propozycją:

On, Cyrus Bargues, jest znakomitym tancerzem, a ten czerwony pan to Donald Larsen, jego impresario. Jadą razem na występy i niebardzo wiedzą, co począć z panią Larsen. Miał przyjechać jej... dobry znajomy, miał się nią zaopiekować... tymczasem zawiódł... Pani Larsen jest osobą bardzo nerwową... nie znosi samotności... grozi nawet samobójstwem... pan Larsen brać jej ze sobą nie może, bo właśnie tam, gdzie jadą, bawi jego... dobra znajoma... również tancerka... z córeczką... Więc gdyby Fabjanek, budzący bezwzględne zaufanie — artyści mają oko i, jak się zdaje, pozbawiony towarzysza, czy towarzyszki podróży, zechciał łaskawie poświęcić kilka dni pani Larsen, to oddałby jej naprawdę nieocenioną przysługę, a oprócz tego poznałby jedną z najmilszych istot pod słońcem...

Druga bomba!

Jedna z najmilszych istot pod słońcem, najwidoczniej wzburzona rozmową z czerwonym panem, postanowiła opuścić lokal i przy tej manipulacji okazało się, że plecy pani Larsen należą do... Fanny Barret. Fabjanek doznał „wstrząsu" i to takiego wstrząsu, iż nazajutrz stał się nietylko w pełnem tego słowa znaczeniu Fabjanem, ale nawet dwoma nienawidzącymi się Fabjanami, z których pierwszy, powiedzmy „dzienny" Fabjan, nie zezwalał na grzechy cudze i wyrzucał za drzwi drugiego Fabjana wraz z jego frywolną Fanny; drugi zaś, „nocny" Fabjan, nie znosił dewotów, wypranych z ludzkich uczuć i czynił to samo z pierwszym Fabjanem i z jego świątobliwą Teresą...

To było najstraszniejsze.

*

Kto raz w życiu śnił, że stoi na torze kolejowym, że widzi nadjeżdżający pociąg, że ma niczem nieskrępowane, zdrowe nogi, że chce koniecznie uciekać, a mimo to w żaden sposób ruszyć się z miejsca nie może, ten odczuje, na czem polegało koszmarne szczęście Fabjana.

Został uwiedziony. Tak, został uwiedziony! Sama wyznała, że jej pieszczoty nie były nigdy „macierzyńskie". Już jako dziecko wywierał na nią fascynujące wrażenie. Więc urabiała go sobie! Więc systematycznie go deprawowała! A zanim mogła postawić na swojem — pan Barrett, Donald Larsen! Ten jakiś „dobry znajomy", który „miał przyjechać", i zawiódł! I dla takiej bezwstydnicy, dla takiej starzejącej się bezwstydnicy poświęcił matkę, Boga... Tak jest, nawet Boga! Bo jakżeż zdobywać rozgrzeszenia przedsięwzięciami poprawy, w którą się nie wierzy? Wszystko, byle nie to! Wszystko, byle nie świętokradztwo! Przecież „ktokolwiek jadłby ten Chleb, albo pił z Kielicha Pańskiego niegodnie, będzie winien Ciała i Krwi Pańskiej!" Przecież w tym stanie ducha nie może przystępować do Sakramentów! Domine non sum dignus! Domine non sum dignus!

A drugi Fabjan — straszony samobójstwem, napewno wzruszany okrucieństwem i pana Barrett, i Donalda Larsen, i tego dobrego znajomego, który zawiódł, wreszcie smagany biczami swoich dwudziestu kilku lat — ten drugi Fabjan brnął dalej, szargał się dalej w ramionach „bezwstydnicy", rozpaczliwie czujnej, bo świadomej, że chłopak jest ostatnią jej zdobyczą.

Tak, tak, „iuventus" niezawsze bywa „iucunda", jeżeli się ma sumienie, a życie „ułatwione" niezawsze bywa łatwe, jeżeli się ma... rywalkę.

*

Przywiózł ją Donald Larsen. Córeczka tej dobrej znajomej, także tancerki. Ojciec (bez komentarza) wiadomy. Imię „Colombe" Gołąbka. Było to dziewczątko niewypierzone, naiwne, ale czyściutkie jak szkło i... wzajemne. To też miłość (przez wielkie „m") — o której św. Paweł mówi, że „łaskawa jest" — ułaskawiła Fabjana, otwierając mu serce na oścież. Poczuł się wolny, oczyszczony, zbawiony.

I wszystko ułożyłoby się doskonale, gdyby otwarte serca nie rzucały się w oczy. Atoli rzucają się w oczy. Są i „na dłoni" i „na półmisku" — wszędzie. Poprostu prowokują. Proszą się o strzał. Byle fuszer je trafi. A Fanny miała pewną rękę, pierwszorzędną broń: „mój kochanek", i pierwszorzędnego „odganiacza" w osobie Larsena, który dbał o jej „niesamotność", bo uważał jej „głowę do interesów" za swój osobisty „rezerwat".

Ręka nie zawiodła, broń nie zawiodła, odganiacz również nie zawiódł (wywiózł Gołąbeczkę za siódmą górę i za siódmą rzekę), tylko zawiodło jedno: rubryka „ma" w księdze dorobków życiowych biednej Fanny. Dawała się „brać" — nie „kochana". Gorzej! Nienawidzona! Jej stosunek był „peronowy"! Ona czekała na niego, a on? Przyjazd — minuta postoju — odjazd! Pociągi pośpieszne! Lux-torpedy! Śpieszyło mu się „w nieznane"! Głupia! Głupia!

Wyratowano ją prawie cudem. Fabjan, potrzaskany na drobne kawałki, wrócił do świątobliwej Teresy i...

*

„W tem miejscu — kończy Mauriac — należałoby zacząć prawdziwą historję Fabjana Dézaymeries, a dotychczasowa treść powinna służyć za przedmowę. Ale jakżeż opisać dramat czysto wewnętrzny człowieka, który poskramia swoje plugawe ciało („son corps de boue") — dramat, którego nie zdradzają ani słowa, ani gesty?... Nasza niewola i nasza nędza polega bowiem na tem, że bez kłamania jesteśmy w stanie odtwarzać tylko — namiętność".

W tem miejscu i ja składam pióro, w nadziei, że podanie samej fabuły skłoni moich czytelników do zapoznania się z dziełem bardzo głębokiem, bardzo... prawdziwem i bardzo artystycznie zakończonem.

Łatwo spalić niebo, lecz trudno znaleźć kawałek takiej ziemi, któraby nigdy stóp nam nie parzyła. Jeżeli nie za młodu, to na starość, jeżeli nie na starość, to za młodu.

Kraków

L 63 oznacza ODOL bardziej jeszcze udoskonalony; jego działanie antyseptyczne zostało w wysokim stopniu spotęgowane. Badania bakteriologiczne i kliniczne wykazały przewagę ODOLU pod względem własności bakteriobójczych.
Tg 1875

Wyłączna sprzedaż 27 Grudnia 3
Pg 7966-45.1

DOBRY PUDER PODNOSI URODĘ!
Używajcie tylko
PUDRU HIGIENICZNEGO M. MALINOWSKIEGO
WARSZAWA, UL. CHMIELNA 4
DO NABYCIA WE WSZYSTKICH PIERWSZORZĘDNYCH FIRMACH.
Tg 1873

W Czechosłowacji o ś. p. B. Jarochowskim

Wielki dziennik berneński „Lidové Noviny" poświęca śp. Bohdanowi Jarochowskiemu serdeczne wspomnienie p. t. „Zmarł przyjaciel Czechosłowacji". Pismo podkreśla działalność Zmarłego na polu stosunków kulturalnych polsko-czeskich, omawiając jej przejawy, i stwierdza, że dzieło zbliżenia poniosło przez zgon śp. Jarochowskiego wielką stratę.

B. sekretarz konsulatu czeskosłowackiego w Poznaniu, a obecnie sekretarz ministerstwa spraw zagranicznych w Pradze, p. J. Zdenko Svoboda, nadesłał naszej redakcji wyrazy współczucia z powodu zgonu śp. Bohdana Jarochowskiego.

„Podczas mego długoletniego pobytu w stolicy Wielkopolski — pisze p. Svoboda — miałem sposobność częstego spotykania się ze śp. p. Bohdanem i poznałem Go jako zacnego człowieka, wzorowego obywatela, wybitnego dziennikarza-organizatora oraz przyjaciela naszego narodu i państwa. To też tembardziej żałuję Jego nagłego zgonu."

Zima nadchodzi. Tysiące ludzi jest bez dachu, bez odzieży, bez jedzenia. Ratujmy ich od zimna i głodu.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek | Piątek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Elżbiety i Zacharjasza | Leonarda w.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Sławomira bl. | Wszewlada

Słońca: wschód 6.55, zachód 16.16
Długość dnia 9 godzin 21 minut
Księżyca: wschód 22.30, zachód 12.48
Faza: 6 dzień po pełni

Listopad
5
Czwartek

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa. 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Taksówki: Postój przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jeż. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (naroż. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świętokrzyski 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wildecki 66-35, W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-27. Dokładny czas: 55-66.

Stan wody: + 0,54 mtr.
Temp. wody: + 5.9 st. C.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; Apt. im. Dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; Apt. Zielona ul. Wrocławska 31; Apt. Czerwona, St. Rynek 37; Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10 Apt pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (narożnik Staszica 1). **Łazarz:** Apt. św. Łazarza ul Strusia 9. **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158. **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3. **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. **Starołęka:** Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 4 listopada 1926 r.

Przybyła do Poznania wycieczka lekarzy z Czechosłowacji w liczbie około 40 uczestników z posłem czechosłowackim dr. Fliederem na czele, witana w ratuszu przez prezydenta miasta, a wieczorem przyjmowana przez lekarzy poznańskich bankietem w białej sali Bazaru.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Nabożeństwo za zmarłych kolejarzy.** Staraniem Zarządu Okręgu K. P. W. w Poznaniu odbyło się wczoraj o godzinie 8, w kościele św. Marcina, nabożeństwo żałobne za dusze pracowników kolejowych, poległych w walkach za Ojczyznę i zmarłych na służbie P. K. P. — Nabożeństwo odprawił ks. prałat Taczak. W kościele, wokół symbolicznego katafalku, na którym złożono karabin i czapkę kolejową, ustawiła się straż honorowa z członków K. P. W. Na nabożeństwie byli obecni przedstawiciele władz P. K. P. z dyrektorem Kolei Państwowych na czele. Podczas nabożeństwa soliści orkiestry reprezentacyjnej K. P. W. wykonali utwory religijne. (gz)

WYKŁADY

— * **Wykład n. t. „Ostatnie zdobycze z dziedziny chemji i ich wpływ na samowystarczalność"** wygłosi p. dr. Celichowski w dniu 9 bm. o godz. 17 w salce restauracji „Continental" przy ul. św. Marcina 36 na zebraniu sekcji chemicznej Związku Fabrykantów.

— * **Dzisiejsza inauguracja studjum dla inteligencji** z zakresu alkohologji i zagadnień pokrewnych odbędzie się w Collegium Medicum (sala Śniadeckich) o godz. 19. Przemówienia wygłoszą naczelnik dr. Zaroski, pułk. doc. dr. Kucharski oraz ks. dyr. Gałdyński. (x)

WYCHOWANIA, KURSY

— * **Kurs obrony przeciwlot.-gazowej** rozpoczyna się dnia 9 bm. o godz. 17 w restauracji p. Wisnerowej ul. Chwaliszewo 58-59. Wszyscy właściciele domów w dzielnicy Chwaliszewo, którzy otrzymali zawiadomienia i deklaracje, proszeni są o niezwłoczny zwrot wypełnionych deklaracyj w wyżej wymienionym lokalu. (x)

— * **Tow. Polsko - Włoskie.** Bezpłatny kurs języka włoskiego dla członków rozpoczyna się w czwartek 5 bm. o godz. 19 na małej salce Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22 I ptr. Kursy odbywają się w każdy czwartek: kurs niższy od godz. 19 do 20, kurs wyższy od 20 do 21. Zapisy przyjmuje wykładający p. Schönborn na miejscu i skarbniczka Towarzystwa p. Sozańska - Wojnowska, ul. Podgórna 13, m. 7, tel. 28-01. — Składka członkowska wynosi 6 zł rocznie, dla studentów 3 zł. Wpisowe na kurs wynosi 3 złote.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Dziś transmisja radjowa z posiedzenia Komitetu do walki z bezrobociem.** Dziś, t. j. we środę o godz. 18,30 odbędzie się uroczyste posiedzenie miejskiego obywatelskiego komitetu do walki z bezrobociem w sali posiedzeń rady miejskiej w ratuszu. Posiedzenie to otworzą przemówienia Prymasa Polski ks. kardynała Hlonda, wojewody poznańskiego Maruszewskiego, gen. Knolla-Kownackiego i komisarycznego prezydenta Więckowskiego. Przemówienia te transmitowane będą od godz. 18,30 do godz. 18,50 przez radjo na całą Polskę.

— * **Z obrad lokatorskich.** Ostatniemu zebraniu członków Centr. Zw. Lokatorów i Sublokatorów Zach. Polski, przewodniczył prezes mgr. Jabłkowski. Referat o prawach i obowiązkach lokatorów wygłosił p. adw. dr. Chrzanowski. Drugi referat o budowie tanich domków wygłosił p. arch. K. Mayer.

Myśliwi poznańscy w dniu swojego patrona

WIECZOREK TOWARZYSKI „ŁOWCA WIELKOPOLSKIEGO"

Dzień św. Huberta — patrona myśliwych — myśliwi poznańscy uczcili zgodnie z tradycją.

W salonach Koła Towarzyskiego, członkowie „Łowca Wielkopolskiego" zgromadzili się na skromny wieczorek. Uroczystość zagaił prezes „Łowca", dr. Krzysztof Wize, powitaniem licznie przybyłych, poczem wskazał na stary, tradycją owiany kult myśliwych dla swego patrona, św. Huberta.

Wczorajszy wieczorek towarzyski członków „Łowca Wielkopolskiego"

Dr. Leon Kierzyński wygłosił zkolei bardzo ciekawy referat na temat: „Jak można osięgnąć poprawę wieńców i rożków u zwierzyny płowej". Prelegent zapoznał zgromadzonych z doświadczeniami, przeprowadzonemi w Schneebergu w Czechosłowacji, w przeciągu sześciu lat na obszarze leśnym 150 hektarów. Stosowano tam karmienie makuchem z sezamu, obfitującym w duże ilości fosforanu i wapienia. Przy takiem karmieniu wieńce jeleni rozwinęły się tak okazale, że przekroczyły rekord europejski. Prelekcję uzupełniły, wyświetlane na ekranie, ciekawe, telefotograficzne zdjęcia wieńców jelenich, dokonane na tle krajobrazu.

Oklaskiwana rzęsiście prelekcja wywołała ożywioną dyskusję, w której przemawiali m. in. pp.: prezes „Łowca" dr. K. Wize, inż. Tadeusz Mejer, nadleśniczy Metzig, łowczy „Łowca Wielkopolskiego" radca Ziółkowski, oraz dr. Kierzyński, jako prelegent. Z dyskusji tej wynikało, że doświadczenia, poczynione z żywieniem zwierzyny płowej w Czechosłowacji, interesują bardzo myśliwych poznańskich, jednak karmienie kuchem sezamowym w nieogrodzonych łowiskach nie da się w naszych warunkach przeprowadzić, gdyż karmienie takie byłoby niezwykle kosztowne. Zwrócono raczej uwagę na racjonalny odstrzał selekcyjny przy ochronie jelenia doborowego i regenerację zwierzyny płowej, celem uzyskania pierwotnej rasy jelenia nizinnego.

Po omówieniu szczegółów wspólnej wyprawy myśliwskiej w ciągu bieżącego miesiąca, prezes „Łowca Wielkopolskiego" dr. Krzysztof Wize solwował posiedzenie i zaprosił zgromadzonych zgodnie z tradycją myśliwską w dzień św. Huberta, na pogawędkę towarzyską do restauracji p. Nurkowskiego.

U CZŁONKÓW WLKP. STOW. MYŚLIWSKIEGO

W piwnicy ratuszowej zgromadzili się członkowie Wielkopolskiego Stowarzyszenia Myśliwskiego. Zebranie zagaił p. Kazimierz Tomaszewski jako prezes Towarzystwa przypomnieniem tradycji myśliwskiej i wygłosił referat: „O orderach św. Huberta". Ordery takie, nadawane za szczególniejsze zasługi myśliwskie, rozdzielano w dawnych czasach we Francji, Bawarji, w arcybiskupstwie Kolonji i w Czechach. Wspomniał też prelegent o nadawanym w dniu św. Huberta orderze „Złotego Jelenia". O sposobach, za których pomocą poprawić można stan zwierzyny, — mówił następnie w interesującym referacie p. Semma, a skarbnik Stowarzyszenia p. Kałużny, zobrazował kult św. Huberta.

Szczególniejszą atrakcją było losowanie nagród za uczestnictwo w zebraniu, w postaci naboi, ofiarowanych przez poznańskie przedstawicielstwo Zakładów Amunicyjnych „Pocisk". Zdobyli je pp.: Janiak, Pawłowski i Pasikowski. Wieczorek myśliwski zakończyła wspólna kolacja w piwnicach ratusza. (kl)

ŚW. HUBERT W BIEDRUSKU

Wczoraj, w dniu św. Huberta, wznowiono tradycję wielkich biegów myśliwskich w Poznaniu, przenosząc je ze względów na dogodniejsze warunki terenowe do Biedruska. Że tradycja ta była silnie zakorzenioną w świecie jeździeckim w Poznaniu, świadczyć może niebywała ilość koni w stawce. — około 200 koni pod amazonkami, jeźdzcami cywilnymi oraz oficerami wszelkich rodzajów broni. — Piękne tereny Biedruska nadały się doskonale do sportowego rozstawienia przeszkód oraz wykorzystania pokrycia terenu i licznych defile, przezco urozmaicono niezwykle 12-kilometrową trasę biegu.

W piwnicy ratuszowej zebrali się dorocznym zwyczajem członkowie Wlkp. Stow. Myśliwskiego

Niemało też trudu ponieśli tak master biegu, gen. Kroll, jak i kontrmastrowie płk. Czerwiński, płk. Mikke i por. Bieńkowski, by opanować stawkę i nie dopuścić do stłoczenia się i ewentualnych karamboli na przeszkodach. W każdym razie bieg zakończył się halalli przy ogólnem radosnem podnieceniu, gdyż, mimo kilku normalnych rozłączeń z koniem, nie było żadnego wypadku poważniejszego.

Bigos, tańcówka w kasynie no i dość pokaźna suma na cele pomocy zimowej były zakończeniem biegu garnizonu, tak udatnie zorganizowanego i przeprowadzonego przez dowódcę Korpusu Poznań.

W biegu tym wzięli również udział członkowie Poznańskiego Klubu Jeździeckiego, a między nimi jeźdźcy młodego pokolenia, 11-letnia Fechnerówna i 13-letni Kindler.

Koło Pań Pracy Charytatywnej przy Parafii św. Wojciecha
urządza **w niedzielę, dnia 8 listopada**
HERBATKĘ TOWARZYSKĄ
w salach Pałacu Działyńskich
Początek o godzinie 17 — **Wstęp 1,— zł dla studentów 50 gr**
Bufet własny — Wieczór urozmaicą niespodzianki
Czysty dochód dla biednych parafii.
Chcesz ubawić się świetnie i tanio w miłem towarzystwie przyjdź do nas na herbatkę w niedzielę, a napewno nie pożałujesz! zg 61617

WALCZ O SWOJE PRAWA? i domagaj się wszędzie wyśmienitych **cukierków** znanej Fabryki Cukrów i Czekolady
„FABIOLA" Sp. z o. o.
Poznań, Al. Marcinkowskiego 5
Telefon 17-32 P 8062/57,480

KRONIKA TOWARZYSKA

Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół" Poznań XV. urządza w niedzielę, dnia 8 listopada br. w salach Ogrodu Zoologicznego

Wielką Zabawę Jesienną

Początek o godz. 18. Podczas zabawy strzelanie dla pań i panów o cenne nagrody. Różne niespodzianki. Orkiestra doborowa. Wstęp dla pań 0,75 zł, dla panów 1,00 zł. Prosimy uprzejmie Szan. sympatyków o przybycie. Zarząd.
zg 14 635/6

Koło śpiew. „Lutnia" urządza dnia 7. bm. zabawę taneczną na sali p. Dembińskiego przy ul. Wspólnej 15. Początek o godz. 20.
zg 614/15

WYCIECZKI

— * **Pociąg popularny do Warszawy.** Dyrekcja Okr. Kolei Państw. uruchamia pociąg popularny na „Obchód Niepodległości" do Warszawy z następującym rozkładem jazdy: Poznań odjazd we wtorek dnia 10 bm. o godz. 7.42, Warszawa przyjazd o godz. 13.55. Wyjazd z Warszawy 11 bm. o godz. 23.00 i przyjazd do Poznania 12 bm. o godz. 5.53 (rano). Cena karty kontrolnej w obie strony wynosi tylko 8.50 zł. Uczestnikom z prowincji przysługuje 50-proc. ulga dojazdowa do stacji Poznań w promieniu od 20 do 150 km. Karty kontrolne są do nabycia w P. B. P. „Orbis", Poznań, plac Wolności.

RÓŻNE

— * **Rozkaz policji w sprawie opieki nad zwierzętami.** Nowy komendant policji na miasto Poznań, podinspektor Reszczyński, odniósł się bardzo przychylnie do akcji Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, czego dowodem jest rozkaz do podwładnych organów w sprawie opieki nad zwierzętami. Rozkaz ten podkreśla m. in., że z uwagi na wzrost przestępstw w stosunku do zwierząt na terenie Poznania, należy tem większą okazywać pomoc inspektoratowi Tow. Opieki nad Zwierzętami w zwalczaniu tych przestępstw, jak też i poszczególnym członkom towarzystwa. (sk)

— * **W sprawie mięsa, przywożonego do Poznania.** Zarząd miejski przypomina, że w myśl obowiązujących przepisów mięso urzędowo zbadane i oznakowane przez oglądacza mięsa i przywożone do Poznania, musi być poddane ponownemu badaniu w rzeźni miejskiej. Mięso winno być dostarczone wraz z wszystkiemi narządami wewnętrznemi i to: cielęta w całości, świnie w połówkach, bydlęta w ćwiartkach. — Mięso zbadane i oznakowane przez lekarza weterynaryjnego i wprowadzone do Poznania, podlega kontroli, czy zostało oznakowane i zaopatrzone w świadectwa pochodzenia. Dopiero po przejściu kontroli i zaopatrzeniu w pieczęcie kontrolne, mięso przywozowe może być dopuszczone do obrotu. Niestosowanie się do powyższych przepisów pociąga za sobą kary administracyjne, względnie konfiskatę mięsa.

Z TARGU

Dnia 4 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono (w złotych za pół kg wzgl. za sztukę):

Nabiał: masło wiejskie 1.10—1.20, masło mlecz. 1,30—1.50 twaróg 0.25—0,30, śmietana (litr) 1.00—1.20, mleko (litr) 0.17—0.20, jaja mendel 1.30—1.50, z wapna 1,10—1,20.

Mięso: wieprzowina 0.70—1.00, wołowina 0.60—1.00 cielęcina 0.70—1.20, skopowina 0.90—1.20 słonina 0.80—0.85 smalec 1.00—1.10, mózg cielęcy 0.60—0.70.

Drób i dziczyzna: kura 1.60—2.30, kaczka 2.00—3.20, gęś 3.50—6.00, gołębie (para) 0.80—0.90 para kurcząt 2.00—3.20, para kuropatew 1.60—1.80 zając 2.30- 2.50, bażant 2.50, królik 0.90—1.00, perlica 1.40 -2.00.

Ryby: szczupak 1.10—1.20, lin 1.00—1.10, leszcz 0.50—0.80 białe ryby 0.20—0.40, sandacz 1.60—2.00, karp 0.90—1.00, karaś 0.60—1.00, ryby śnięte 20—30 gr mniej, dorsz dzielony 0.40, świeże śledzie 0.45.

Raki mendel: 0.80—2.50.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3—4, szpinak 5—10, buraki pęczek 10, pietruszka (pęczek) 10 seler (sztuka) 5—10, zielona sałata 3—5, rzodkiewki (pęczek) 10, marchew (pęczek) 5, kalafior 10—40, cebula 5—8, kapusta biała (główka) 5—10, włoska 10—15, modra 10—15

Grzyby: zielone 15—25, maślaki 50.

Owoce: jabłka 20—50, gruszki 20—30 owoce suszone 0.80—1.00 winogrona 0.80—1.20, borówki 60—70, orzechy włoskie 80. (hu)

W TROSCE O WYGLĄD POZNANIA

— * **Chodnik na ul. Zwierzynieckiej jeszcze nie uporządkowany.** W zeszłym miesiącu na łamach naszego pisma żalili się Czytelnicy na zaniedbanie chodnika przy zbiegu ul. Zwierzynieckiej i Gajowej.

Chodnik ten ułożony jest tylko w pobliżu jezdni, pomiędzy drzewkami, nie zaś w środku. Przechodzący więc ul. Zwierzyniecką obok dyrekcji P. K. E. zmuszeni są podczas słoty do karkołomnego chodzenia po krawężnikach, aby tylko nie wpaść w okropne błoto. Stan taki nie zmienił się do dziś dnia, dlatego też Czytelnicy nasi ponownie apelują o uporządkowanie tego chodnika. Sądzimy, że prośba ich tym razem nie przejdzie bez echa. (sk)

OSOBISTE

— * **Z żałobnej karty.** W ub. niedzielę zmarł w Poznaniu, w wieku 47 lat, ś. p. Hieronim Wiza. Zmarły, po przebyciu wojny w armji niemieckiej, wstąpił do Wojska Polskiego i za udział w walkach o niepodległość odznaczony został krzyżem walecznych. W roku 1920 opuszcza wojsko w stopniu porucznika i wstępuje do Policji Państwowej, gdzie osiąga stanowisko nadkomisarza. W r. 1922 przechodzi do stanu kupieckiego i pracuje najpierw w Bydgoszczy, potem w Poznaniu. Zmarły pozostawił żonę z domu Sikorską i troje nieletnich dzieci. Niech odpoczywa w pokoju!

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zaginął chłopiec.** 28 ub. m. wydalił się z domu i dotąd nie powrócił 13-letni Czesław Adamczyk, urodzony dn. 28 listopada 1922 w Eukendorff (Niemcy), syn Ludwika i Agnieszki z domu Salarczyk, wychowanek Stefanji Kubiakówny, zamieszkałej w Poznaniu przy ul. Palacza 35 m. 7. Rysopis zaginionego: wzrost 1,65—1,70 m, szczupły, ciemno-blondyn, oczy szare, lewe oko chore, twarz pociągła blada, ubrany w siwą czapkę z daszkiem, brązowy zimowy płaszcz, długie granatowe spodnie, siwą marynarkę sportową, czarne półbuciki sznurowane, na szyi szal koloru szarego. Ktoby coś wiedział o Czesławie Adamczyku, proszony jest o powiadomienie Stefanji Kubiakówny, względnie najbliższego posterunku P. P. (x)

— * **Sprawa zabójstwa na drodze do Czerwonaka.** W dniu dzisiejszym w zakładzie medycyny sądowej komisja sądowo-lekarska przeprowadziła sekcję zwłok 26-letniego Antoniego Papierkowskiego z Koziegłów. Jak już donosiliśmy, Papierkowski zmarł wskutek śmiertelnego postrzału podczas zajścia ze stróżem nocnym Kazimierzem Drzewieckim z Owińsk, które to zajście wynikło na drodze, prowadzącej z Głównej do Czerwonaka. Drzewieckiego przytrzymano tymczasowo do dyspozycji sądowych władz śledczych w Poznaniu. Rodzina ś. p. Papierkowskiego stwierdza, że tragicznie zmarły nie zamierzał dopuścić się kradzieży roweru, a zajście wynikło na innem zupełnie tle. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Włamywacze w biurze inwalidów wojennych.** Kradzieży z włamaniem dopuszczono się w biurach okręgu poznańskiego Związku Inwalidów Wojennych w Poznaniu przy ulicy Koziej 8. Łupem włamywaczy padły trzy maszyny do pisania marki Remington, Ideal i Adler. Ponadto z przychodni lekarskiej Związku Inwalidów zabrali włamywacze narzędzia lekarskie ze znakiem fabrycznym „Jodłowski, Warszawa". (kl)

— * **Krowa z numerem 904.** W Karłowicach w powiecie poznańskim skradziono z obory krowę p. Anieli Treskow. Krowa miała na rogu wypaloną cyfrę 904.

JARMARKI

— * **ŻERKÓW.** Jarmark ogólny odbędzie się we wtorek, dnia 10 listopada br.

— * **KOŹMIN.** W czartek, dn. 12 listop. odbędzie się tu jarmark na konie i bydło.

Wyjaśnienie

W sprawie niezwykłego zajścia w Czempiniu, o czem już donosiliśmy, zgłosiła się w redakcji naszej osobiście dentystka p. Raczkowska wraz z mężem i oświadczyła, że policja ją nie aresztowała, natomiast bez żadnych powodów aresztowano jej męża, którego po 48-godzinnem przytrzymaniu zwolniono. Sprawę brutalnego obchodzenia się z nią policji skierowała p. Raczkowska na drogę sądową.

Zaznaczyć należy, że dentystka p. Raczkowska otrzymała już zezwolenie i będzie praktykować w Czempiniu, obywatele polscy więc tego miasta i okolicy nie będą potrzebowali korzystać z usług Żyda Czasowszczyka.

STAN POGODY W POZNANIU

4 listopada 1936

Temperatura 7 godz. + 4.9

Ciśnienie
7 godz. 755,2 mm. umiarkow.

Zachmurzenie
7 godz. pochmurno

Wiatr
7 godz. kierunek polud.-zach., szybk. 3 m/sek.

Opad
w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0.1 mm., rodzaj opadu: deszcz.

Temperatura w dniu 3 listopada br. była:
najwyższa + 6,7 o godz. 21
najniższa + 0,5 o godz. 7,30

Szajka kieszonkowców przed sądem

Policja dokonała w sali sądowej obławy wśród publiczności

W dniu dzisiejszym przed sądem okręgowym w Poznaniu zasiadła szajka złodziei kieszonkowych pod zarzutem dokonania zuchwałej kradzieży 2 tysięcy złotych na szkodę znanego w Poznaniu kupca p. C.

Na ławie oskarżonych zasiedli notowani przestępcy Ludwik Jarosz, Władysław Nowakowski, Franciszek Maciejewski, Dominika Maciejewska i Domicela Skowrońska.

18 stycznia rb. o godz. 11 p. C. podjął w B. G. K. dwa tysiące złotych. Z pieniędzmi temi udał się do zakładu fryzjerskiego przy Placu Wolności 13. Za nim weszli oskarżeni, którzy wytworzywszy sztuczny tłok, skradli pieniądze i zbiegli.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, prokurator wniósł o zarządzenie przerwy.

W czasie przerwy na salę rozpraw wkroczył oddział policji mundurowej i śledczej z podkom. Tołwińskim na czele. Policja zarządziła obławę na złodziei kieszonkowych, którzy przyszli na rozprawę. Po wylegitymowaniu zatrzymano 25 osób, które samochodem przewieziono do urzędu policyjnego.

Po przerwie sąd przystąpił do przesłuchania oskarżonych i świadków. Oskarżeni do winy się nie przyznają. Sąd przesłuchuje świadków.

Rozprawa trwa. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— * **GNIEZNO.** We wtorek o godz. 10,15 zmarł nagle na udar serca powiatowy lekarz weterynaryjny ś. p. Juljan Maliszewski, major rezerwy, we wieku 61 lat. Ś. p. Maliszewski pełnił urząd powiatowego lekarza wet. w Gnieźnie od 15 stycznia 1929 a przybył z Inowrocławia. Zmarły był rodem z Lubawy na Pomorzu i swoim taktem oraz dobremi radami w zawodzie był popularną postacią w Gnieźnie i w całym powiecie.

— We wtorek około godziny 17-tej 5-letni Henryk syn szofera Kaspra z firmy „Bacon-Export" w Gnieźnie, z ulicy Trzemeszeńskiej 8, w pobliżu rzeźni miejskiej chciał przebiec jezdnię. W tym momencie nadjeżdżał samochód, którym kierował szofer Ulatowski. Mimo prawidłowej jazdy, chłopiec wpadł pod samochód, doznając poważnych obrażeń i złamania nogi. Chłopca odstawiono do szpitala miejskiego.

— Związek Pań Domu urządza co środę w szkole przemysłowo-handlowej od 5—7 pokazy gotowania. Pierwszy pokaz odbędzie się w dzisiejszą środę.

— Dnia 2 bm. o godz 19 na szosie między Kiszkowem a Węgorzewem, dwaj nieznani osobnicy zatrzymali powracającego w stanie podchmielonym z Kiszkowa do domu, 70-letniego kowala-emeryta Jakóba Karaśkiewicza z Gniewkowa, z których jeden chwycił go pod gardło, a drugi wyjął mu z kieszeni 10 zł gotówki i zakupione naturalja, poczem zbiegli w kierunku Kiszkowa. Policja wdrożyła dochodzenia.

— W areszcie osadzono Władysława Rezulaka i Stanisława Zielińskiego z Gniezna za kradzież na szkodę Władysława Olszewskiego z Gniezna kożucha, wartości 100 zł, który ściągnięto z samochodu.

— W Wierzycach pod Gnieznem na szkodę rolnika Wincentego Solarka spalił się stóg żyta (12 wozów), wartości 700 zł. (br)

— * **KÓRNIK.** W okolicy Kórnika zaszło w ostatnim czasie kilka wypadków kłusownictwa. W dniu odpustu w Tulcach zostali przychwyceni przez komendanta posterunku P. P. w Kórniku Gendka, i leśnika Bartkowiaka ze Zwierzyńca, Stanisław Majchrzycki z Mościenicy i Przybył junj. ze Skrzynek, którzy, polując na kuropatwy, przy tej sposobności ubili kurabażanta oraz zająca. Za powyższy czyn starostwo śremskie zarządziło konfiskatę fuzji, a sprawa nieprzestrzegania ustawy łowieckiej oprze się o sąd. — Inny wypadek miał miejsce w nocy, przy końcu października, kiedy w czasie obławy na kłusowników został przychwycony przez policję kórnicką i leśniczego Świgonia z Drapałki, z fuzją w ręku Bolesław Mandziak z Dziećmierowa, który od szeregu lat już uprawiał bezkarnie kłusownictwo, zazwyczaj kaleczące tylko zwierzynę która w lesie po kilkudniowych męczarniach ginęła. Zaznaczyć wypada, że w sierpniu br. odebrano Mandziakowi niewyrośnięte i niewytarte wieńce jelenia, co świadczy o tem, że jeleń był ubity w maju wzgl. w czerwcu. Najciekawszem jest to, że Mandziak posiada kartę łowiecką mimo, iż nie jest ani właścicielem ani dzierżawcą polowania. (n)

— * **KROTOSZYN.** W Maciejewie, pow. krotoszyński, odbyła się uroczystość poświęcenia nowej szkoły, wybudowanej z funduszu Tow. Popierania Budowy Publ. Szkół Powsz. Popołudniu zgromadziły się dzieci szkolne, rodzice i starsza młodzież w przystrojonej girlandami szkole. Aktu poświęcenia dokonał ks. proboszcz Bromsz z Rozdrażewa, wygłaszając przemówienie o znaczeniu krzyża w szkole. Po przemówieniach starosty inspektora szkolnego i kierownika szkoły odśpiewano wspólnie hymn „Jeszcze Polska nie zginęła". Po uroczystości odbyła się wspólna kawa dla gości, rodziców i dzieci. (sh)

—* **MOSINA.** Jarmark, który odbył się we wtorek, 3. bm. wypadł ku zadowoleniu wszystkich kupców-chrześcijan. Kupujących była wielka ilość tak z miasta jak i z okolicy.

— Poraz trzeci zakwitły maliny w zagrodzie p. Piotra Taczaka w Rynku.

— Tow. Powstańców i Wojaków im. Hetmana Czarnieckiego obchodzi dnia 8 listopada br. 10-lecie swego założenia. (ms)

— * **OBORNIKI.** Wielką radość wywołało w Kiszewie powiatu obornickiego zarządzenie J. Em. ks. Prymasa ustanawiające z dniem 1 bm. tamże osobną parafję. Wprawdzie w Kiszewie istniała od r. 1698 samodzielna parafja, lecz wskutek zniszczenia przez pożar drewnianego kościoła, parafję kiszewską na mocy dekretu 1841 r. zniesiono i połączono z parafją obornicką. Dopiero w roku 1928, po rozbudowaniu istniejącej tam kapliczki, ustanowiono w Kiszewie, miejscowości odległej o 12 km od Obornik osobny wikarjat, a w roku 1934/5 po długich pertraktacjach dzięki staraniom i wysiłkom ks. prob. Stefana Szymańskiego z Obornik pobudowano tam nową świątynię pod wezwaniem św. Anny której konsekracja odbyła się 20. 10 1935. Do parafji kiszewskiej należą odtąd miejscowosci Bąblin, Bąblinek, Bąbliniec, Dołęga I i II Kiszewko, Kiszewo, Leś-Marylówka, Ruks Młyn i Wypalanki.

— * **ŚRODA.** Do Środy przeniesiony został z Czarnkowa przod. P. P. p. Andrzej Kaźmierczak.

— Nosacizna koni w zagrodzie Fr. Szymkowiaka w końcu wygasła.

— Cieśla 65-letni Śmiśniewicz, zajęty przejściowo przy pracach ciesielskich w nowobudującym się „Domu Społecznym" przy ul. Długiej, spadł z dachu na ziemię. S. doznał złamania nogi i obrażeń. Ciężko rannego umieszczono w tut. szpitalu.

— * **WOLSZTYN.** W dniu 31. 10. rb. zmarł ś. p. Ferdynand Fiebig, emeryt. kierownik szkoły w Wolsztynie. Zmarły liczył lat 65. Urodził się w Strzelnie, seminarjum naucz. ukończył w Rawiczu. Był nauczycielem, lecz przedewszystkiem Polakiem. Choć w szkole dzieci uczyć musiał po niemiecku, pokryjomu udzielał im lekcyj języka polskiego i wychowywał w duchu polskim. Nie uszło to czujności Prusaków. Z Tłok, gdzie był kierownikiem, otrzymuje „karne" przesiedlenie. Niezłomny jednak miał charakter. W Tłokach, Widzimiu, czy Adamowie, wszędzie pokryjomu umacnia ducha polskiego i dziatwę polską w tym duchu wychowuje. Wreszcie doczekał się roku 1919.

Ś. p. Ferdynand Fiebig

Wespół z działaczem narod. ks. prob. Graszyńskim z Gościeszyna, prowadzi oddziały powstańców, które razem zorganizowali, na Wolsztyn. Wybiła godzina wolności. Z Adamowa przeniesiony zostaje do Wolsztyna, gdzie jest pierwszym kierownikiem szkoły powszechnej w odrodzonej Polsce. Pozostaje na tem stanowisku do roku 1930, w którym przeniesiono go w stan spoczynku. Nie zrażony tem pracuje dalej dla Polski jest wszędzie: w „Sokole" wiceprezesem okr. i prezesem gniazda, w Kole Śpiewaczem prezesem a później, do śmierci, prezesem okr. Kół Śpiew., założycielem i prezesem Tow. Pszczelarzy, w. prezesem Stow. Chrześc. Narod. Naucz., członkiem Stron. Narod., Akcji Katolickiej, „Lutni" Tow. Upiększenia Miasta. Wszędzie pracuje bez wytchnienia. Choroba wreszcie zmogła tego niezmordowanego społecznika. Do grobu schodzi dzielny wychowawca i zasłużony obywatel, odznaczony „Krzyżem Zasługi". Cześć Jego pamięci.

Ciężki wypadek samochodowy

Dziś przed południem, o godz. 9,30 wojskowy samochód osobowy, typu polski „Fiat", jadący ul. Kraszewskiego w kierunku Rynku Jeżyckiego, spowodował ciężkie obrażenia dwóch osób.

Gdy oficer prowadzący pojazd usiłował zatrzymać samochód przed staruszkiem, 60-letnim Antonim Kujawiakiem, który zdaje się, nieprzepisowo przechodził przez jezdnię, samochód, wskutek śliskiej jezdni, obrócił się dokoła swojej osi i po przewróceniu Kujawiaka wpadł na chodnik, gdzie rzucił przechodzącą tamtędy 17-letnią pracownicę Kazimierę Jakubowską (ul. Sielska 12) na okno wystawowe drogerji „Popularnej" (ul. Kraszewskiego 11).

Skutkiem tego uderzenia Jakubowska doznała złamania uda lewej nogi i ogólnych potłuczeń i wybita została szyba wystawowa wartości ok. 800 zł (ubezpieczona).

Na miejsce wypadku wezwano karetkę pogotowia ratunkowego (66-66). Poranionych przeniesiono do „Drogerji Popularnej", gdzie nastąpił opatrunek doraźny przez lekarza pogotowia. Szczególnie ciężki jest stan p. Antoniego Kujawiaka, który odniósł złamanie postawy czaszki i wgniecenie tejże, oraz długą ranę ciętą na głowie. Ponadto ma on złamanie szyjki biodrowej, oraz uległ silnemu wstrząsowi. Ciężko poranionemu udzielił pociechy religijnej kapłan, przywołany z pobliskiego kościoła parafjalnego. P. Kazimiera Jakubowska, mieszkająca przy ul. Sielskiej 12, zatrudniona w zakładzie chemigraficznym w firmie Czerniak przy ul. Dąbrowskiego, odniosła złamanie obu nóg w podudziu i inne obrażenia.

Oboje poranionych przewieziono na stację chirurgiczną szpitala miejskiego, gdzie dokonano natychmiastowej operacji.

Na miejsce wypadku przybyła policja i żandarmerja wojskowa. Samochód zabezpieczony został do czasu przybycia komisji. (kl)

Z POMORZA

— * **TORUŃ.** KKO pow. toruńskiego przekazała na rachunek FON w Warszawie 4 699,70 złotych.

— Za rozmyślne puszczenie w obieg fałszywej 5-ciozłotówki sąd okręgowy skazał rob. Józefa M. na 10 miesięcy więzienia.

— W dniu 9 bm. z inicjatywy Pom. Tow. Muzycznego odbędzie się w „Dworze Artusa" koncert Anieli Szlemińskiej i tria miejscowego.

— „Tydzień PBK" odbędzie się w Toruniu w czasie od 19 do 25 bm., a nie jak dotychczas podano w czasie od 5 do 12 bm.

— Na tle zatargów mieszkaniowych doszło do bójki w domu przy ul. Chełmińskiej 23. Rodzina właściciela domu Paluszkiewicza wszczęła bójkę z rodziną lokatora Kaźmierka, w wyniku której Kaźmierek został dotkliwie pobity. Paluszkiewicza policja osadziła w areszcie.

— Sąd skazał na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem niej. Annę Siwak za oszustwo na szkodę Szymona Mahometa ze Stawek. Mahometa został poszkodowany na 1 000 zł, których zwrot został mu przysądzony.

— W cukrowni chełmżyńskiej (pow. toruński) robotnik Zygmunt Notwald, zatrudniony przy filtrach, został ciężko poparzony sokiem buraczanym. W stanie groźnym został przewieziony karetką pogotowia do szpitala w Toruniu.

— Sąd grodzki w Chełmży uwolnił od winy i kary członków Stron. Nar. Porade, Sawickiego i Retmańskiego, którym akt oskarżenia zarzucał najście na skład i pobicie Żydów. W toku rozprawy wyszło najaw, że to właśnie rzekomo poszkodowani Żydzi wywołali zbiegowisko i używali wyrazów, znieważających Polaków. Zeznania Żydów były sprzeczne i mętne, wobec czego sąd uniewinnił narodowców.

— Z okazji „Święta Niepodległości" Teatr Ziemi Pomorskiej wystawi utwór Wyspiańskiego „Wesele". Reżyseruje Antoni Piekarski. (z)

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— * **GDYNIA.** Do Gdyni przybył nowy prezes sądu okręgowego, p. Czarliński z Ostrowa, w woj. poznańskiem. Dotychczasowy prezes sądu, p. Parczewski, przechodzi na stanowisko prokuratora sądu apelacyjnego w Wilnie. Prezes Parczewski, biorąc żywy udział w życiu społecznem miasta portowego, zaskarbił sobie sympatję i zaufanie szerokich warstw społeczeństwa gdyńskiego. Gdynia żegnała z żalem odchodzącego prezesa sądu. Niezależnie od pożegnania, jakie odchodzącemu przełożonemu wyprawili sędziowie, odbyła się uroczystość pożegnalna, urządzona przez komitet obywatelski.

— Związek szyprów i maszynistów okrętowych polskiej marynarki handlowej przeznaczył zł 200 na pomoc zimową dla bezrobotnych i tyleż na fundusz obrony morskiej.

— Kamieniarze Skalski Mieczysław i Bondarenko Teodor oraz rybak Gic Paweł zaprosili do swego mieszkania Reka Stefana. Wszyscy czterej, jako dobrzy znajomi zabawili się dobrze, darząc gościa znaczną porcją alkoholu. Kiedy Rek upił się do utraty przytomności, gospodarze wyrzucili go za drzwi, ograbiwszy go z wartościowego zegarka kieszonkowego.

— Władze bezpieczeństwa w Gdyni podjęły walkę z awanturniczemi jazdami motocyklowemi na ulicach miasta. Za nadmiernie szybką jazdę zatrzymuje się winnych i odstawia się ich do ukarania w drodze administracyjnej. Ostatnio zatrzymano motocyklistę Marjana Jakubika, który został zasądzony na trzy dni bezwzględnego aresztu, 10 zł grzywny i poniesienie kosztów postępowania. (p)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na Towarzystwo pomocy dla inteligencji: Wanda Krzyżankiewiczowa zamiast wiązanki kwiatów dla śp. z Podjaskich radczyni Bronikowskiej z Bydgoszczy 5,— zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 12,50 zł.

Na biednych parafji Naramowice: N. N. z podziękowaniem św. Ekspedytowi za udzieloną pomoc 2,— zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 3,— zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: W. H. 2,— zł, razem z poprzednio pokwitowanemi 207,50 zł.

Na fundusz wdów i sierot po dziennikarzach: Wojciech Trąmpczyński 20,— zł, Wład. Kontrowicz ku uczczeniu pamięci śp. Bohdana Jarochowskiego 10,— zł razem z poprzednio pokwitowanemi 172,— zł.

Na „Caritas" studenckie: Dnia 3 listopada br. wypaliliśmy 45,— zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 3 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Urzędn. ubezpieczeniowy drż fil. Kazimierz Smoliński i prof. gimnazj. Stefanja Klawekówna; rob. Adolf Szwak i prasow. Walentyna Turowska z d. Prentka; owdow. krawc. Wojciech Włodarczak i szwaczka Władysława Koniecpolska; kup Leonard Trykowski i Felicja Stypa w Jagonie, gm. Kostrzyn, pow. średzki; techn. maszyn. Stefan Gołatka w Warszawie i eksped. Gabryela Weiman; kancel. Zakł. Ubezp. Społ. Antoni Gniatczyński i ekspedj. Helena Stasikówna; owdow. urzędn. bank. Wojciech Kopaniarz i ekspedj. Leokadja Kaczorowska; elektromechanik Florjan Pietrzak i Helena Rybakówna; sekret. adwok. Seweryn Baczyk i Anna Andrzejczakówna; kupiec Brunon Patalas i książk. Marjanna Polusówna.

Zgony:

Dnia 3 listopada 1936 r. zapisano następujące zgony: Kazimiera Lempe z domu Muszyńska, 64 lat; Marja Lesińska z domu Szwabczyńska, wdowa, 78 lat; Józefa Nogajewska z domu Kusiakowska, wdowa, 65 lat; Marja Makowska z domu Tucholska, wdowa, 88 lat; Walenty Wojtasiak, palacz, 61 lat; Michał Myszkowski, adjunkt kolejowy, 40 lat; Janina Kruszczyńska, 6 lat; Ewa Staśkiewiczowa z domu Antczakówna, 59 lat; Wincenty Lesiński, em. st. asyst. kolej., 55 lat; Bronisław Najder, robotnik, 49 lat; Józef Głowiński, ziemianin, 53 lat; Aleksandra Kaczmarkówna, 19 godz.; Jan Stachowiak, 5 lat.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W MUZYCZNYM POZNANIU

Pierwszy wieczór muzyki kameralnej czeka nas pojutrze, tj. w piątek, 6 listopada, dzięki Poznańskiemu Towarzystwu Muzycznemu i Polskiemu Kwartetowi Smyczkowemu, który tworzą pp.: dyr. Zdzisław Jahnke, prof. Władysław Witkowski, prof. Tadeusz Szulc i prof. Dezyderjusz Danczowski. Program rozpoczyna dzieło twórczości polskiej, mianowicie kwartet smyczkowy Żeleńskiego A-dur, opus 42. Następnie wykonają nasi artyści kwartety: Beethovena (f-moll op. 95) i Mozarta (Es-dur op. W. K. 428). Wieczór odbędzie się w sali św. Marcina, początek o godz. 20,15. Miłośników muzyki kameralnej nie trzeba zachęcać do udziału. Polski Kwartet Smyczkowy ma wyrobioną opinję jako zespół poważny i wysoce artystyczny.

W niedzielę odbędzie się pierwszy koncert popularny z serji zorganizowanej przez wydział kultury i sztuki zarządu miasta w Poznaniu. Koncerty takie mają odbywać się we wszystkich dzielnicach miasta. Obecny będzie dany w auli państw. gimn. im. Marcinkowskiego o g. 20. Program przygotowało towarzystwo „Harmonia". Składają się nań chóry mięszane, pieśni w wykonaniu p. Hanny Dziewińskiej oraz utwory fortepianowe na cztery ręce. Między innemi będzie wykonana suita choralna Zygmunta Noskowskiego „Wędrowny grajek".

NAUKA

Odznaczenie polskiego uczonego. Dr. Emil Godrowski, profesor Uniw. Jagiellońskiego został powołany na członka Papieskiej Akademji Nauk w Rzymie. Równocześnie otrzymał nominację Marconi i kilku innych znakomitych uczonych z całego świata.

Zagranica o matematyce polskiej. W Dziale Kultury i Sztuki ukazało się już kilka wzmianek o polskiem wydawnictwie monografij w obcych językach, poświęconych tym dziedzinom matematyki, które obecnie objawiają najsilniejsze tendencje rozwojowe. Przed kilku miesiącami ukazał się szósty zkolei tom tego wydawnictwa p. t. „Theorie der Orthogonalreihen". Autorami jego są pp. doc. S. Kaczmarz i prof. H. Steinhaus ze Lwowa, obaj pracujący twórczo w teorji szeregów artogonalnych. Warto zacytować wyjątek z recenzji o tem dziele, pióra prof. Szegö, zamieszczonej w czasopiśmie Zentralblatt f. Mathematik (1936): „Dzieło, które leży przed nami, jest pierwszą próbą syntetycznego ujęcia najważniejszych wyników teorji szeregów ortogonalnych. Jest ono wzorem jasności, przejrzystości i formalnej elegancji Uważny czytelnik znajdzie tu wiele nowych szczegółów, a nadto mistrzowskie przedstawienie wszystkich tych specjalnych zagadnień, którym autorowie poświęcili szereg ważnych prac". Jakiem powodzeniem cieszą się zagranicą Monografje Matematyczne, świadczy najlepiej fakt, iż książka doc. St. Saksa p. t. „Théorie de l'intégrale", która ukazała się w r. 1933, jest już obecnie wyczerpana w druku znajduje się nowe, angielskie wydanie tego dzieła, które przed kilku laty wyszło także po polsku nakładem Kasy im. Mianowskiego.

(dr. W. Ś.).

Profesorami zwyczajnymi Uniw. Jana Kazimierza we Lwowie zostali mianowani: dr. W. Koskowski — prof. farmakologji doświadczalnej i dr. W. Taczycki — języka polskiego.

LITERATURA

Z więzienia między „nieśmiertelnych"? Dn. 1 bm. odbędą się w Paryżu wybory czterech członków Akademji Francuskiej. Podobno ma kandydować także Karol Maurras, naczelny redaktor „Action Française", odbywający obecnie karę więzienia za przestępstwo prasowe.

Nowy Wodehouse. Wydana przed kilku tygodniami ostatnia książka P. G. Wodehouse'a nosi tytuł „Gaz rozweselający" („Laughing Gas", Londyn, H. Jenkins, 1936) i, jak parę poprzednich, ma za tło Hollywood i życie kinowe. Autor wprowadza żywioł fantastyczny, mianowicie zamianę ciał między dwojgiem ludzi, ale bardziej interesuje dola małego chłopca-gwiazdora, dręczonego przez całe otoczenie. Dużo naturalnie, jak zwykle u Wodehouse'a komicznych sytuacyj i hałaśliwego humoru. (W. T.)

„Biali i czarni" po niemiecku. Głośny reportaż afrykański S. Giżyckiego ukazał się w przekładzie niemieckim. Krytyka wita go z uznaniem.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Plastyka w Łodzi. Donoszą nam z Łodzi (wp): W Instytucie Propagandy Sztuki otwarto zbiorową wystawę prac: L. Janowskiego, K. Mackiewicza, S. Mrożewskiego, L. Tyrowicza i W. Zawadowskiego.

Wystawę pośmiertną Ruszczyca urządziło krakowskie Muzeum Narodowe, wystawiając zbiorowo liczne dzieła znakomitego artysty, które ma w swojem posiadaniu.

TEATR

Teatr polski istnieje w Czerniowcach jako zrzeszenie amatorskie przy Czytelni Polskiej i wystawia arcydzieła literatury narodowej. Obecnie przygotował „Warszawiankę" i odegra ją w dniu święta narodowego 11 listopada.

Za kilka dni „Nieboska" w Budapeszcie. Węgierski teatr Narodowym wystawi dn. 11 listopada „Nieboską Komedję". Temi dniami tłumacz, p. Csokor, wygłosił odczyt o arcydziele Krasińskiego, zaś artyści teatru Narodoweo recytowali niektóre ustępy.

Hauptmann wraca. Berlińska Volksbühne wznowiła mało grywaną sztukę Gerharda Hauptmanna „Schluck und Jau".

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Tańce polskie na fali amerykańskiej. Dn. 8 listopada Radjo polskie nadaje o g. 18,00 cykl krakowiaków, polonezów i tańców góralskich, który będzie przesłany do Ameryki, na jubileusz National Broadcasting Company. Słuchacze polscy mogą oczywiście wysłuchać tej produkcji. Wykona ją orkiestra symfoniczna P. R., chór P. R. i barytonista p. Czaplicki.

„Śluby Królewskie" oratorjum Mieczysława Sołtysa będzie wykonane przed mikrofonem lwowskim w dniu 9 bm. jako w rocznicę zgonu zasłużonego kompozytora.

MUZYKA

„Wiener Sängerknaben". — Wiedeński chór chłopców występował w Filharmonji łódzkiej, z koncertem pieśni kościelnych ludowych i piosenek wiedeńskich. (wp.)

Najstarszy zbiór „nut" podhalańskich wypłynął niedawno z nieprzebranych zbiorów Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego. Oczywiście był rękopisem i dotąd zupełnie nieznanym. Ileż rzadkości ukrywa się po instytucjach i bibljotekach, które nie poosiadają dostępnych katalogów... Nowoodnaleziony zbiór opublikował i opisał Karol Hławiczka; tytuł brzmi: „Śpiewy i tańce ludu góralskiego pod Karpatami w obwodzie Sandeckim, ułożone na Pianoforte i Violin przez Gołaszczińskiego 851". — Jest to duży zeszyt nutowy z dwiema częściami: opisową i tekstową. Pierwsza podaje wiadomości o takcie i muzyce góralskiej — stwierdza tu autor fakt, że górale śpiewają tylko w rytmie parzystym a tonacje melodyj krążą wokoło trzech najprostrzych. Inny paragraf opisuje dokładnie sposób tańczenia „drobnego". Gołaszczíński zajmuje się jeszcze rozmieszczeniem rodzajów tańca na Podhalu, co dla etnografji jest bardzo cennym materjałem. W drugiej części rękopisu mamy 31 melodyj, napisanych na fortepian i skrzypce; tekst piosenek podpisano pod spodem wraz z uwagami o wykonaniu. Widać, że autor doskonale znał Podhalan i ich muzykę. Melodje należą do rzadkich dziś na Podhalu mimo to jednak często trafiamy na dobrze znajomą nutę. Kto to jest Gołaszczíński — niewiadomo. Bądźcobądź jego zbiór (wydany w 4 zeszycie „Muzyki Polskiej") należy do najstarszych zabytków z dziedziny ludowej muzyki Podhala.

(jmł).

OCHRONA ZABYTKÓW

Armatę z XVIII wieku otrzymało regjonalne Muzeum rzeszowskie od Muzeum Wojskowego w Warszawie, jako dar.

VARIA

Z sali odczytowej. Tytuł „Sztuka i Etyka" niebardzo odpowiadał odczytowi, jaki wygłosiła p. Zenobja Janczewska w jednej z sali Collegium Maius. Patronowało tej imprezie Koło Polonistów, więc należało się spodziewać wywodów o jakimś głębszym podkładzie. Tymczasem prelegentka trzymała się na poziomie bardzo popularnym, wychodząc z założeń powszechnie znanych, przyjętych i raczej komunałowych a zmierzających przedewszystkiem do celu czysto praktycznego, jakim jest wpływ domu i wogóle starszych na stosunek dzieci i młodzieży do sztuki. Lepiej będzie na przyszłość stosować tytuły nie tak pretensjonalne, a także obierać audytorjum nie tak wymagające w kierunku intellektualnego pogłębienia tematu. Inaczej trudno byłoby uniknąć nieporozumień. (wl)

Jutro:

ZYGMUNT NOSKOWSKI U LISZTA

przez

Witolda Noskowskiego

Pisma nadesłane

„Wici Wielkopolskie". Nr. 9. Treść: T. Pietrykowski: „Jan Olrych Scaniecki". — J. Piechocki: „Tom wierszy o morzu". — L. Kaczmarek: „Z wielkopolskiego słownictwa pijackiego". — M. Turwid: „Serdeczna geografja". — H. Kuminek: „Plastycy bydgoscy w Warszawie". — B. W. Zakrzewski: „Wiatr i dalje". — B. Dobrzecki: „Spojrzenie na Krotoszyn". — L. Turkowski: „Powrót". — W. Rychter: „Zniszczę „ja". — J. Brzeziński: „Książka o malarstwie". — „Adam Grzymała Siedlecki o Wiciach". — Kronika. — Adr. Red. Poznań, ul. Wszystk. Świętych 3.

POLSKA W SŁOWNIKU RUMUŃSKIM

Krnąbrny język — Oporne wyrazy — Czego tam niema! — „Cartea Romaneasca" — Rumuni dali nam kobietę, my Rumunom... koczkodana — Ale i wódkę, w zamian za fujarę — Gdzie Lwów i Kraków? — Za to są dwa Poznanie — Słowacki w dwóch zdaniach, Krasiński w jednem — Szósty „mąż stanu"... — Brak nam ważnego drogowskazu.

Informując czytelników Działu urywkowo, lecz stale o sprawach rumuńsko-polskich, chciałbym dzisiaj zapisać ukazanie się ciekawej książki. Jest nią encyklopedja rumuńska ilustrowana.

*

Nietylko dla laików, ale również i dla znawców kryje język rumuński wiele tajemnic i nierozplątanych zagadek. Często najpospolitsze wyrazy „bryndza", „baca", „żętyca"..., a więc znane przeważnie i nam, jako zapożyczenia z rumuńskiego, nie chcą okazać metryk swego pochodzenia i bawią się z badaczem w zgaduj zgadula. Nie pomaga znajomość praw lingwistycznych, ani ich umiejętne stosowanie, bo te wyjątkowe istoty nie czują dla sprawy zbyt wielkiego respektu.

Język rumuński oparł się w głównych zrębach swej budowy o szkielet romański, lecz wchłonął w siebie potworną ilość przeróżnych zapożyczeń greckich, albańskich, słowiańskich, tureckich, węgierskich, francuskich, niemieckich i włoskich; przypomina w tem nieco język angielski, który w akcie tworzenia garnął pod siebie wszystko, o co zahaczył. Wszelako język rumuński odznacza się dużo większą liberalnością, łacinę ludową kontynuuje z niewymuszoną swobodą, z zapożyczeniami nie obchodzi się tak bezceremonjalnie, nastrajając je raczej na ton swoistej muzykalności, a przy tem wszystkiem lubuje się w rytmicznej rozwlekłości i czyni wrażenie raczej kobiecej rozlewności niż męskiej werwy, która charakteryzuje język angielski.

*

Ukazał się wielki „Ilustrowany słownik encyklopedyczny", wydany przez najpoważniejszą firmę rumuńską „Cartea Românească" i obejmujący 1950 stron dużego formatu*). Jest to prawdziwy ewenement w dziejach rumuńskiej kultury. Dzieło imponuje żywością i bezpośredniością, dzięki zastosowaniu w nim przeróżnych środków techniczno - artystycznych, tekst zdobi 7000 rycin, 1000 portretów, 130 map, 13 barwnych tablic, a jego przejrzystość podnosi 7 gatunków czcionek i 89 znaków symbolicznych. Taki słownik nie męczy, ale bawi, dając zwięzły i barwny przegląd wszystkich komórek życia i wszystkich działów cywilizacji rumuńskiej.

Podobnie jak francuski „Larousse illustré", dzieło to rozpada się na dwie odrębne części.

Autor I części „Słownika języka rumuńskiego z przeszłości i teraźniejszości", prof. uniwersytetu Aurel Candrea, pragnie dać pełny obraz historyczny rozwoju języka, z uwzględnianiem jego zasięgów terytorjalnych. Objaśnia poszczególne wyrazy po rumuńsku, ilustruje je obszernie cytatami z dawnych autorów i o ile możności opatruje je rycinami, obrazami i tablicami. Dopiero na końcu podaje w sposób najbardziej ekonomiczny ustaloną już przez naukę etymologję, pomijając hipotezy i dwuznaczności. Mimo przejrzystości i bogactwa materjału, słownik p. Aurela Candrea — rzecz nieunikniona w podobnej pracy — zawiera wiele usterek, niedociągnięć i pomyłek, nie dając przytem w materji etymologicznej prawie nic nowego. W Jassach uderzono już na alarm, że p. Candrea pogubił po drodze wielką ilość wyrazów, będących w użyciu głównie w Mołdawji. Ale grają w tem rolę także i pewne wewnętrzne animozje, nie mające dla meritum sprawy większego znaczenia. Dla nas staje się ważnym fakt, że polska strona słownika rysuje się już dosyć przejrzyście, mimo że podane zapożyczenia z języka polskiego nie przekraczają 30 proc. istotnego stanu. W pracy, która wkrótce ukaże się drukiem, zdołałem ustalić, że przez język rumuński przewinęło się około 300 wyrazów polskich, z których prawie cała setka zdobyła tam sobie prawo obywatelstwa, np. „obuz", „herb", „mila", „coscodan", „dutca", „horbota", „galusca", „vutca" itd. Z drugiej strony do języka polskiego przedostała się jeszcze pokaźniejsza ilość wyrazów rumuńskich: dość wymienić takie, jak np. „maczuga", „fujara", „kierdel", „watra", „kobieta", „cap" i w. in.

*

Część druga: „Powszechny słownik historyczny i geograficzny" napisał prof. Gh. Adamescu, członek Akademji Rumuńskiej, bibljograf i historyk literatury. Z natury rzeczy praca taka musi być kompilatorska — tym razem wszakże zakradło się do niej sporo lekkomyślności, szczególnie w materjach polskich, do których miał autor, zdaje się, tylko jakiegoś przygodnego informatora. Zwrócę na nie uwagę, bo odzwierciadlają one, niestety, typowe wiadości Rumuna o Polsce. Wyłączyć trzeba z pod tego opis geograficzny Polski i zarys historji polskiej wraz z mapą i ryciną Moreau, przedstawiającą rozbiór Polski, gdyż ta część jest, można powiedzieć, bez zarzutu. Gorzej ze statystyką, np. w Warszawie jest tylko 937.000 mieszkańców, w Poznaniu 185.000, w Krakowie 184.000... Oddzielne pozycje zajęło tylko 5 polskich miast: Warszawa, Poznań, Gdynia, Weiliczka i Brześć-Litewski, przyczem ten osobny Poznań nie jest jakoś podobny pod względem statystycznym do drugiego, figurującego w historji polskiej, jak „Posen (pol. Poznań), miasto w Polsce nad Wartą, 169.793 mieszk.". P. Adamescu znalazł więc w Polsce dwa Poznanie, za to zapomniał o Krakowie i Lwowie. Pocieszne są również niektóre wzmianki historyczne. W znanej historykom bitwie Polaków z Rumunami pod Costangalia w r. 1863, oddziałem polskim dowodził podług autora pułk. Milcovici (był to Jeż-Miłkowski). Przy nazwisku Weygand'a czytamy: „W r. 1920 dowodził wojskami, które dopomogły Polakom do odniesienia zwycięstwa nad Rosjanami". Nazwiska historyczne przejmuje Adamescu głównie z pracy p. Panaitescu „Calatori poloni în tarile române" (1930) i poświęca im okrągło 20 pozycyj: St. Oświęcim, J. Zamoyski, Raf. Leszczyński, H. Dąbrowski, T. Kościuszko, ks. A. J. Czartoryski itd.

Kulturę polską reprezentują: J. Długosz, Er. Otwinowski, S. Twardowski, J. Potocki, Fr. Chopin, J. Malczewski, M. Skłodowska, A. S. Petruszewicz i Cz. Jankowski. Pisząc o J. Kochanowskim, wspomina o jego wpływie na metropolitę mołdawskiego Dosofteiu i o uroczystościach jubileuszowych, jakie miały miejsce w Krakowie w r. 1930. O polskim poecie Rumunie Tadeuszu Hasdeu (1769—1835) podaje — już wprost niedorzecznie — że miał jakiegoś syna Tadeusza, który pisał wiersze polskie. Charakterystyka A. Mickiewicza jest trafna, lecz Słowacki zasłużył sobie tylko na dwa zdania, a Z. Krasiński tylko na jedno. Najlepiej wyszedł H. Sienkiewicz, bo z życiorysem, portretem i listą przekładów rumuńskich, a powieść „Quo Vadis" zdobyła sobie oprócz tego osobną pozycję. Z Polaków żyjących figuruje w słowniku p. Adamescu tylko sześciu. Są to prof. I. Mościcki, St. Wędkiewicz, J. Morozewicz, St. Wojciechowski, I. Paderewski (portret i zwięzła charakterystyka jako artysty i polityka), wreszcie współczesny mąż stanu: „Swoitalski Casimir". I to jest wszystko.

*

Pod koniec wypada poruszyć ważną sprawę. W r. 1934 wyszedł coprawda w Warszawie „Słownik wojskowy polsko-rumuński i rumuńsko-polski", ale nie przedstawia on wartości dla szerszego ogółu. Tymczasem bez dwujęzycznego słownika nie może wogóle być mowy o trwałej i konsekwentnej współpracy między obu narodami. Chętni do pracy się zgłaszają, ale brak nakładcy. Któryś z czynników odpowiedzialnych mógłby się nad tem zastanowić. Idzie o drogowskaz na ważnym zakręcie historycznego szlaku.

Dr. Stanisław Łukasik

Kraków

*) Dictionarul enciclopedic ilustrat". Editura „Cartea Românească" Bucaresti, cena 2.000 Lei.

Książki nadesłane

Witold Hulewicz: „Gniazdo żelaznego wilka". Lwów—Warszawa 1936. Wyd. Książnica-Atlas.

Bolesław Chełmiński: „Masonerja w Polsce współczesnej". Warszawa 1936.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Podatek dochodowy od uposażeń

nieprzekraczających 1500 zł rocznie

Utarła się praktyka przy opodatkowaniu uposażeń i wynagrodzeń za najemną pracę, że oblicza się wypłacone perjodyczne wynagrodzenie w stosunku rocznym i potrąca się przypadający w myśl skali art. 43 ustawy o podatku dochodowym podatek bez względu na to, czy ogólne wynagrodzenie roczne przewyższa kwotę 1.500 zł, czy też nie. W konkretnym przypadku zaangażowała pewna firma pracownika umysłowego do robót meljoracyjnych tylko na 4 miesiące i wypłaciła mu w tym czasie ogółem niespełna 1.300 zł, potrącając jednak podatek od wynagrodzenia, jakiby przypadał, gdyby pracownik był zatrudniony przez cały rok.

Praktyka taka nie jest uzasadniona. W wyroku z dnia 30 września 1935 l. rej. 10500/32 ustalił Najwyższy Trybunał Administracyjny tezę: „Użyte w art. 110 ustęp I (obecnie art. 42) ustawy o podatku dochodowym określenie „w stosunku rocznym" nie uzasadnia mnożenia kwoty miesięcznej wypłaty przez 12, jeżeli umówione roczne wynagrodzenie płatne jest w mniejszej ilości rat miesięcznych. Tylko w ten bowiem sposób — wywodzi Najwyższy Trybunał Administracyjny — odpowiada oparte na tem obliczeniu (zesumowanie przypadających na okres roczny umówionych rat uposażenia) wymiar podatku zasadzie równomierności opodatkowania i wspólnej obu działom ustawy o podatku dochodowym tendencji do opodatkowania tylko rzeczywiście osiągniętych dochodów.

Zauważyć wypada ponadto, że w myśl art. 3 ustęp 3 ustawy wynagrodzenia za najemną pracę, wypłacane na obszarze obcego państwa, podlegają opodatkowaniu na podstawie przepisów działu I ustawy i tutaj już nie może być wątpliwości, że opodatkowanie następuje jedynie od dochodów, przekraczających 1.500 zł rocznie. Gdyby wynagrodzenia, otrzymywane wewnątrz kraju, traktować inaczej, tak jak się to obecnie praktykuje, to stworzonoby nieuzasadnione odmienne traktowanie wynagrodzeń krajowych, mianowicie traktowanie bardziej niekorzystne.

Wymiar podatku dochodowego od uposażeń uskutecznia, jak wiadomo, władza skarbowa tylko w tych przypadkach, gdy pracodawca nie wpłacił wcale podatku do kasy skarbowej, albo też wpłacił za mało. Pozatem pracodawca sam oblicza podatek i odprowadza do kasy skarbowej. Płatnikiem jest zarówno pracodawca, jak i pracownik. Przysługuje im w myśl art. 103 par. 2 o. p. prawo wniesienia do właściwego urzędu skarbowego w ciągu 30 dni od daty potrącenia względnie zainkasowania podatku podania o sprostowanie potrącenia, jeżeli było niesłuszne. Od orzeczenia urzędu skarbowego na to podanie służy prawo zażalenia wzgl. odwołania do izby skarbowej.

JERZY NIKODEM

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Gromadne odwołania rolników od wymiarów podatku dochodowego.** Władze skarbowe przystąpiły do wymiaru podatku dochodowego za r. ub. do rozsyłania nakazów płatniczych do uiszczenia tego podatku. Ponieważ jak twierdzą rolnicy, wymiary te są bardzo znacznie zwiększone w stosunku do wymiarów r. ub. i to w sposób nie znajdujący, zdaniem sfer rolniczych, uzasadnienia w istotnym stanie gospodarczym, przeto, jak nas dochodzą informacje z terenu, rolnicy składają gremjalnie odwołania. Niektóre organizacje rolnicze wprost wystąpiły do swych członków, uskarżających się na nieuzasadniony wymiar podatku dochodowego, z wezwaniem do gromadnego składania odwołań. W związku z tem wyjaśnić należy, iż w myśl obowiązujących przepisów, odwołania od wymiaru podatku dochodowego należy wnosić w ciągu dni 30 po otrzymaniu nakazu. Przed wniesieniem odwołania każdy powinien zwrócić się do urzędu skarbowego i zasięgnąć wyczerpujących informacyj, na jakiej podstawie dokonano wymiaru. Można również żądać od urzędu skarbowego informacyj na piśmie, ale wniosek taki podlega opłacie 5 zł; ustne informacje są bezpłatne. Odwołanie powinno być szczegółowo uzasadnione t. zn., iż nie wystarczy ogólnie je umotywować, lecz należy dokładnie i skrupulatnie wyliczyć dochód ze wszystkich gałęzi gospodarstwa, a następnie koszty prowadzenia gospodarstwa jak robociznę, wyżywienie inwentarza, gospodarstwo domowe itp.

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na wczorajszych giełdach walutowych dewizy anglosaskie utrzymały się mniej więcej na dotychczasowym poziomie. Na uwagę zasługuje tylko dalsza zwyżka deportów w terminowych notowaniach franka franc. w Londynie, a mianowicie jednomiesięcznego do 0,68, trzymiesięcznego zaś do 1,84. Dowodzi to pesymistycznej oceny przyszłego kształtowania się franka francuskiego.

(k) **Kredyt dla zorganizowanego kupiectwa.** Jak już donosiliśmy, starania o średnioterminowy kredyt dla kupców zorganizowanych w Wielkopolskim Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich, dzięki wydatnej pomocy Naczelnej Rady zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem. Zasadniczo pożyczkę można uzyskać do 1.500 zł, oprocentowanie wynosi 7½ proc. rocznie. Szczegóły odnośnie uzyskania pożyczki udzielą poszczególne zrzeszenia kupieckie, wzgl. sekretarjat Związku. Reflektanci winni zgłaszać się o przydział pożyczek bezpośrednio do swoich towarzystw względnie też do sekretarjatu Związku. Nadmienić należy, że w razie szybkiego wyczerpania kredytu, przyznanego Wielkopolsce, jest możliwość uzyskania dodatkowych sum. Omawiane kredyty kupieckie przeznaczone są tylko dla kupców zorganizowanych w towarzystwach, wchodzących w skład Wielkopolskiego Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich.

(k) **Ogół kupiectwa polskiego przeciwny przedłużeniu godzin handlu.** Z okazji wniosku Koła zakładów gastronomicznych Centralnego Związku Chrześcijańskiego Kupiectwa Detalicznego o pozwolenie sprzedaży artykułów żywnościowych w godzinach wieczornych oraz dalej idącego wniosku żydowskiej organizacji detalicznego kupiectwa o przedłużenie godzin handlu dla artykułów żywnościowych zwłaszcza w dni przedświąteczne, Rada Naczelna Kupiectwa Polskiego wypowiedziała się, jak wiadomo, wogóle przeciw przedłużaniu godzin handlu. Izby przemysłowo - handlowe zaopinjowały pozatem negatywnie wspomniany wniosek koła zakładów gastronomicznych Centralnego Związku Chrześcijańskiego Kupiectwa Detalicznego. O ile chodzi o ocenę w stolicy, gdzie ta rzecz ma być uregulowana, komisarjat rządu zwrócił się do izby przemysłowo - handlowej z prośbą o wydanie opinji co do godzin handlu w dni przedświąteczne. Izba warszawska wypowiedziała się za tem, że wszystkie sklepy powinny być otwarte w soboty i w dni przedświąteczne do godziny 7,30 za wyjątkiem sklepów spożywczych, którym wolno byłoby handlować do godziny 8-ej wieczorem. Izba handlowa uwzględniła więc częściowo żądania żydowskiego kupiectwa. (l)

(k) **W sprawie usprawnienia techniki ubezpieczeń społecznych.** Jak wiadomo, swego czasu w wyniku wielkiej narady gospodarczej powołano komisję dla uchwalenia techniki ubezpieczeń społecznych. Komisja ta podzieliła się na trzy podkomisje. Trzeba jednak stwierdzić, że podkomisja trzecia, która miała rozpatrywać najistotniejsze zagadnienia, związane z reformą ubezpieczeń społecznych, nie jest wcale wywoływana z powodu usunięcia się z niej przedstawicieli robotniczych związków zawodowych. W łonie Związku izb przemysłowo - handlowych postanowiono wykonać we własnym zakresie prace, które miały być przedmiotem obrad podkomisji trzeciej. Poza tem Związek izb p.-h. dążyć będzie do kontynuowania prac podkomisji pierwszej i możliwie rychłego zakończenia ich pozytywnemi wynikami w zakresie uproszczenia formalności ubezpieczeniowych. (l)

(k) **Konferencja włókiennicza w min. przemysłu i handlu.** W dn. 3 bm. w min. przem. i handlu odbyła się konferencja z przedstawicielami przemysłu włókienniczego w celu omówienia aktualnych bolączek tego przemysłu. Konferencji przewodniczył wiceminister dr. Adam Rose. Wzięli w niej udział: wicemin. Sokołowski, dyr. Diettrich, dyr. Kandel, dyr. Geppert, dyr. Bobrowski z min. rolnictwa oraz przedstawiciel min. spr. wojsk. W wyniku konferencji wyłoniono szereg podkomisyj, m. in. dla spraw surowców włókienniczych, spraw kompensat itp.

(k) **Z przemysłu futrzanego.** Przemysł futrzany znajduje się, od września począwszy, u szczytu sezonu. Fabryki, przerabiające skórki futrzane, były w pełni zatrudnione, a niektóre z nich miałyby jeszcze więcej pracy, gdyby się nie dawał odczuć brak skór surowych pochodzenia amerykańskiego, a w szczególności skunksów, piżmowców, sywetów, wyder amerykańskich i bobrów — z powodu braku pozwoleń na przywóz. Do dobrego zatrudnienia przemysłu futrzanego przyczynia się nadal moda na futra damskie. Szczególnie poszukiwane w tym sezonie są baranki indyjskie i bagdadzkie. (l)

(k) **Zwyżka sprzedaży nawozów sztucznych.** W okresie upraw jesiennych dało się zauważyć wzmożenie sprzedaży nawozów sztucznych, szczególnie zaś nawozów fosforowych. Sprzedaż nawozów sztucznych odbywała się naogół po cenach i na warunkach, które obowiązywały na wiosnę rb. Znaczną zwyżkę w sprzedaży osiągnęły nawozy fosforowe, t. j. około 40 proc., nawozy azotowe i potasowe od 15 do 20 proc. Z nawozów fosforowych odczuto w rolnictwie brak tomasówki, której kontyngent przywozowy nie odpowiadał faktycznemu zapotrzebowaniu. Braki te wyrównać musiała supertomasyna, której sprzedano ok. 30 proc. więcej, niż w rb. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Problem cen w Szwajcarji.** Związkowa kontrola cen stanęła na stanowisku, że towary, które leżały na składzie jeszcze przed dewaluacją, powinny być sprzedawane po cenie przed-dewaluacyjnej. Ten punkt widzenia uzasadniony został potrzebą powstrzymania drożyzny czas faktem, iż towar jest przeważnie płacony znacznie później, niż następuje jego sprowadzenie. Jeżeli nowe towary sprowadzane będą po wyższych cenach, to oczywiście będą musiały być drożej sprzedawane. Kontrola cen dotyczy głównie środków żywnościowych. Rada Związkowa wprowadziła szereg zniżek celnych dla żywności, a pozatem dopuściła do zwyżki cen wszystkich artykułów żywnościowych (z wyjątkiem niektórych imiennie oznaczonych) proporcjonalnie do zwyżki cen zakupu tych artykułów, co spotkało się z wielkiem zadowoleniem sfer kupieckich.

(z) **Polityka gospodarcza Holandji po dewaluacji.** Kurs florena holenderskiego, którego ustalenie pozostawiono zasadniczo automatyzmowi gospodarczemu, kontrolowanemu przez fundusz interwencyjny, ustalił się w trzecim tygodniu dewaluacji na poziomie o ok. 20 proc. niższym w porównaniu do kursu poprzedniego. Rząd w dalszym ciągu nie zamierza ustalać określonego parytetu florena, idąc w swej polityce raczej według wzoru angielskiego. Brak prawnego ustalenia parytetu florena i obawa przed jego dalszą deprecjacją powoduje jednak, że transakcje zagraniczne zawierane są w funtach angielskich lub dolarach, względnie też we florenach z klauzulą złota. Wreszcie transakcje takie zawierane są również we florenach, sprzedawanych terminowo pod zakup walut obcych. Bardzo ostrożne i stosunkowo nieznaczne obniżenie pomocy eksportowej oraz opłat monopolowych od niektórych artykułów importowych wskazywałoby na to, że rząd holenderski nie dąży ani do pogłębienia deprecjacji, ani też do liberalizacji polityki gospodarczej. Zniesienie na początku bm. niektórych kontyngentów tłumaczy się raczej potrzebami zwiększonej konsumcji krajowej, niż wyraźną liberalizacją polityki handlowej. Ceny artykułów importowanych na rynku holenderskim szybko podążą za deprecjacją florena. Rynek holenderski jest w wysokim stopniu związany z funtem i dolarem, to też ostatnia dewaluacja franków nie może mieć wielkiego wpływu na ruch cen w Holandji.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Statystyka Spółek Akcyjnych 1934 roku,** Statystyka Polski, serja C, zesz. 44. Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego, Warszawa 1936. Jest to piąta z rzędu publikacja poświęcona statystyce spółek akcyjnych. W zestawieniu pierwszem podano dane o emisjach kapitałów w spółkach nowozałożonych oraz dane o powiększeniach kapitałów w spółkach istniejących. Następnie zobrazowano bilanse spółek krajowych i zagranicznych, podział czystego zysku oraz wysokość przyznanej dywidendy. Nowością publikacji jest rozbicie spółek na dwie kategorje: z udziałem i bez udziału kapitałów zagranicznych w kapitale zakładowym spółek. Poza ciekawym wspomnianym udziałem również po raz pierwszy zobrazowano wysokość zobowiązań zagranicznych krajowych spółek.

Krótkie informacje gospodarcze

W okresie ub. 9 miesięcy b. r. 1 kg. masła eksportowego spieniężano na angielskim rynku przeciętnie po zł 1.77, kiedy w r. ub. w tym czasie cena przeciętnie wynosiła zł 1.54. Zwyzka więc wynosi 23 gr na kg, to jest około 15 proc. Dodać tu należy, że blisko 90 proc. masła przywożonego na rynek angielski dokonywały spółdzielnie i centrale gospodarcze.

— Ogólny przywóz towarów rybnych do Gdyni (oprócz połowów przybrzeżnych) wyniósł we wrześniu br. 5.988 tonn. Stanowi to wzrost o 50 proc. w porównaniu z sierpniem br. i trzykrotne powiększenie w stosunku do września r. ub. Z portu rybackiego wysłano koleją 277 wagonów z towarem rybnym, z czego wgłąb kraju 256 wagonów, do Gdańska 11 wagonów i tranzytem 10 wagonów.

— Pod protektoratem francuskiego min. rolnictwa w okresie 2 — 7 marca 1937 r. w Parku Wystaw w Paryżu zostanie otwarty XVI Salon Maszyny Rolniczej.

Z kraju

POŻYTECZNA ZMIANA NA POCZCIE

Ministerstwo Poczt i Telegrafów wprowadziło dla wygody interesentów inowację, polegającą na tem, że we wszystkich urzędach pocztowych sprzedawane będą znaczki i druki pocztowe przy wszystkich okienkach bez względu na rodzaj wykonywanych czynności. Powyższe zarządzenie pozostaje w związku z częstemi i uzasadnionemi skargami interesentów, że napotykają na trudności wskutek ścisku panującego przed odnośnem okienkiem.

ILE ZUŻYLIŚMY ZAPAŁEK?

Według ostatnich obliczeń, zbyt zapałek w Polsce wynosił w ciągu 9 miesięcy rb. 69 tys. skrzyń po 5.000 pudełek, a zatem 345 miljonów pudełek zapałek.

W porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego zbyt zapałek zwiększył się o 2.000 skrzyń, t. j. o 10 miljonów pudełek.

OLBRZYMIA AFERA OSZUKAŃCZA W STOLICY

Swego czasu ukazały się w pismach ogłoszenia, w których poszukiwano gotówki pod zastaw brylantów. Poszukującymi byli małżonk. Izabella i Fernando della Garcia Malagos, Portugalczycy rzekomo, którzy przybyli do Warszawy z Wiednia i zamieszkali tam w pewnym pensjonacie przy ul. Kredytowej. Zgłaszającym się, a takich było wielu, specjalnie ze sfer żydowskich, pokazywano wspaniałe brylanty, które ofiarowano pod zastaw za połowę ich wartości, ustalonej w magazynie jubilerskim. Tą drogą para „portugalska" zdołała zebrać podobno około 800 tysięcy złotych. Transakcje były przeważnie dokonywane w ten sposób, że brylanty po obejrzeniu wkładano do pudełka, zawiązywano je i pieczętowano sygnetami obu stron. Rzecz zaczęła wzbudzać podejrzenie dopiero przed paru dniami, gdy owa para nagle znikła. Wtedy każdy zaczął zaglądać do swego „pudełeczka z brylantami" i znalazł tam zamiast klejnotów karteczkę z jakimś wątpliwym napisem. Na policję zgłosiło się w tej sprawie cały szereg osób poszkodowanych. Okazuje się, że lakowanie i pieczętowanie pudełka odbywało się zawsze na tym samym stoliczku, przywiezionym przez oszukańczą parę, który zapewne posiadał jakiś utajony mechanizm. Brylanty były prawdziwe, lecz w trakcie manipulacji zamieniano w sprytnie pomyślany sposób pudełka.

Za oszustami rozesłano listy gończe po wszystkich krajach.

ZGON KAPŁANA

W szpitalu św. Rodziny w Łodzi zmarł śp. ks. prałat Br. Sienicki, ur. 18 sierpnia 1873 r. w Warszawie, wyśw. na kapłana w 1896 r. Śp. ks. prałat Sienicki pełnił w m. Łodzi kolejno obowiązki wikarjusza parafji św. Krzyża, proboszcza par. św. Józefa oraz przez 25 lat prefekta w Szkole Handlowej Mat. Przyr. Zgrom. Kupców m. Łodzi. Zajmował też stanowiska prałata Kapituły Łódzkiej i wiceoficjała Sądu Biskupiego.

W pogrzebie który się odbył z kościoła św. Józefa w Łodzi, wzięli udział księża biskupi Jasiński, Przeździecki i Tomczak.

ZABÓJSTWO PRZEZ OMYŁKĘ I SAMOBÓJSTWO

W majątku Pniewo, w powiecie łomżyńskim, zabity został administrator majątku w swojem mieszkaniu. Zabójstwa dokonał zawodowy złodziej Marceli Hankiewicz. Miał on jakąś urazę do innego funkcjonarjusza majątku i chciał tego zabić, a przez omyłkę zabił administratora. Gdy poznał swoją omyłkę, przybył do mieszkania swej matki i wystrzałem pozbawił się życia.

OGÓLNOPOLSKI ZJAZD PRAWNIKÓW W KATOWICACH

W dniach od 5 do 8 listopada br. odbędzie się w Katowicach trzeci ogólnopolski zjazd prawników. Na zjazd zapowiedziało przybycie około 800 uczestników. Przybędą przedstawiciele Naczelnej Rady Adwokackiej, przedstawiciele sądownictwa, notarjatu, palestry i innych zawodów prawniczych z całej Polski.

KS. PSZCZYŃSKI UBEZPIECZYŁ SIĘ NA PÓŁ MILJONA ZŁOTYCH

Znany z procesów podatkowych magnat śląski ks. von Pless podpisał jak donoszą, w ostatnich dniach w jednem z towarzystw asekuracyjnych umowę ubezpieczeniową na życie. Ks. von Pless ubezpieczył się na 500 tys. zł.

KASA BEZPROCENTOWA W WILNIE

Przy parafji św. Jakóba w Wilnie, zostało zorganizowane stowarzyszenie dobroczynne pod nazwą „Kasa Bezprocentowa przy parafji śś. Ap. Filipa i Jakóba w Wilnie". W zebraniu uczestniczyło 60 osób. Do komisji organizacyjnej zostali wybrani pp.: sędzia Tadeusz Dąbrowski, dr. Aleksander Wincz, inż. Bronisław Kunicki, Wacław Olszewski, prezes par. zarządu Akcji Kat., i p. Teodor Konopko. (KAP)

Obrazki nędzy na Dębcu

Parafja dębiecka liczy około sześciu tysięcy osób. Liczba bezrobotnych i ubogich na terenie parafji, potrzebujących wsparcia i pomocy, sięga dwóch tysięcy. Zestawienie tych dwu liczb jest bardzo wymowne. Bo przecież z pozostałych czterech tysięcy, mających pracę i środki do życia, nie wszyscy mogą iść z pomocą swym potrzebującym, nie każdego stać na stałe składkowanie i charytatywne datkowanie. Łatwo więc sobie wyobrazić, że instytucje dobroczynne na Dębcu stale są w materjalnych kłopotach, borykają się z trudnościami, chcąc jak najwydatniejszą pomoc okazać swym biednym.

Instytucje charytatywne, w działalności swej opierające się o parafję — Tow. Pań św. Wincentego a Paulo i parafjalny oddział „Caritasu" mają ogółem w swej opiece około czterysta rodzin biednych. Mieliśmy w tych dniach sposobność zwiedzić ośrodki nędzy na tem przedmieściu Poznania.

Władze miejskie, likwidując smutnej pamięci „wesołe miasteczko", przeniosły jego mieszkańców do baraków na peryferjach miasta. Na Dębcu powstały też baraki dla dwustu pięćdziesięciu rodzin. Rodziny te znajdują się pod opieką „Caritasu".

Warunki mieszkaniowe mają tu dawni mieszkańcy „wesołego miasteczka" zupełnie niezłe. Nowe baraki wyglądają czysto i schludnie. Każdy barak mieści dwanaście izb, większych i mniejszych; do każdego mieszkania należy komórka, w oddzielnym budynku. Izby są jasne, przestronne, z szerokiemi oknami.

— Ciepło tu? — pytamy.

— Trochę wieje od okna, ale, jak się pali, to ciepło.

Otóż to! „Jak się pali". A palić niezawsze można, bo niema czem!

— Ale przyjemniej tu, niż na „wesołem miasteczku"?

— Nie mogę tak dokładnie powiedzieć, bo na „wesołem miasteczku" mieszkałam tylko dwa miesiące.

— A przedtem?

— Na Wenecjańskiej.

Wydaje mi się, że ten temat konwersacji nie jest tu zbyt mile widziany. Nie wiem dlaczego do mieszkania na „wesołem miasteczku" niechętnie się ludzie przyznają; widać nie należy to tutaj do dobrego tonu. Pytamy więc o pracę.

To też nie jest miłym tematem, ale chętnie i obszernie o tem się mówi.

Pracują tylko tyle, żeby odrobić opłatę za mieszkanie. O inną pracę trudniej tu, niż w mieście. Do miasta daleko, a jak deszcz popada — utonąć można w błocie, zanim się dojdzie do jakich takich chodników na ulicy Dębieckiej. Z pracą jest zupełnie źle. Praca — to jakieś bardzo trudno osiągalne marzenie.

— Żeby była praca, toby dzieci nie chodziły bez majtów i bez butów.

— Ta mała — pokazuje matka na jedno ze swych sześciorga dzieci — od kilku tygodni na dwór nie wychodziła, bo nie ma ani pończoch, ani butów, ani cieplejszej sukienczyny. Dopiero wczoraj pani z „Caritasu" przyniosła jej pończochy i buty.

Większa jeszcze chyba nędza, bo i materjalna i moralna, panuje wśród bezdomnych, gnieżdżących się w dawnych wojskowych schronach.

Rozpaczliwie przedstawiają się te ciasne, wilgotne, zadymione nory w ziemi. W ciasnych izdebkach, o malutkiem, niewiele światła, a jeszcze mniej powietrza przepuszczającem okienku, tłoczy się cały dobytek mieszkających tu biedaków. — Przeważnie są to dwa, trzy łóżka, kulawy stół, jakaś ławka, rzadziej szafa. Żelazny piecyk więcej dymi, niż grzeje. Wolnego miejsca niewiele: ledwie przecisnąć się można między łóżkiem i ścianą — taka jest wąska izba. A mieszka w niej a raczej nocuje — po kilkanaście nieraz osób. W dzień izby są przeważnie pozamykane. Mieszkańcy rozpierzchli się po mieście. Co robią? Pracę mają rzadko Częściej żebrzą, może kradną...

— Jest tu kilka rodzin porządnych i uczciwych — mówią panie Wincentki, pod których opieką znajdują się 22 rodziny tych mieszkańców fortów. Ale jaki jest stan moralny innych! Co na to poradzić? Gdy się widzi, jak ci ludzie mieszkają i żyją, nie można się dziwić, że tutaj lęgnie się rozpusta, i przestępstwa, i komunizm...

Te napół zrujnowane forty, w których wilgoć przez cały rok kapie ze ścian, a z których w czasie deszczów wodę wynosi się wiadrami, te ruiny przy samym wjeździe do Poznania (w pobliżu przechodzą pociągi z Niemiec) — są prawdziwemi plamami, szpecącemi miasto na samym wstępie. Dawno już powinny być zlikwidowane, a ich mieszkańcy przeniesieni do jakich[illegible] przytułków, czy baraków.

— Jak wygląda pomoc pań dla biednych? — pytam kierowniczek organizacyj charytatywnych.

— Podzieliłyśmy biednych pomiędzy nasze organizacje: Wincentki opiekują się stu kilkudziesięciu rodzinami na terenie Dębca, a „Caritas" — 250 rodzinami, mieszkającemi w nowych barakach. Dajemy im to, co same użebrzemy. A to bardzo niewiele. Wydaje się bony na żywność, na mydło, wydaje się odzież, o ile co mamy. Nasze zasiłki są jednak kroplą w morzu. Biedni dostają t. zw. bony prymasowskie przeważnie za 30 groszy miesięcznie na rodzinę, i nasze własne bony — 25 do 50 groszy miesięcznie.

Rzeczywiście — kropla w morzu! Co znaczy 80 groszy miesięcznie na rodzinę, składającą się nieraz z ośmiu osób.

— Ale nie możemy ich opuszczać. Każda z pań-opiekunek odwiedza swych biednych raz na tydzień, niosąc im bodaj pomoc moralną. Zanosimy im pisma: „Przewodnik Katolicki", „Tygodnik Parafjalny", rozmawiamy z nimi. Nie mając środków na inną pomoc, dajemy serce.

Trudno i przykro jest apelować w dzisiejszych czasach do ofiarności, do pomocy społeczeństwa. Społeczeństwo jest przeciążone różnemi składkami, ofiarami, kwestami, podatkami. Ale trudno jest przejść obok tej krzyczącej nędzy w milczeniu. Obok dzieci, które nie mogą chodzić do szkoły, bo nie mają butów i ubrania, obok ludzi, którzy mieszkają w norach i chodzą w łachmanach, obok matek, które patrzą na płaczące z głodu dzieci, obok tych wszystkich głodnych, zmarzniętych i obdartych! Może jednak znajdą się dobroczyńcy, którzy zechcą przyjść im z pomocą, ofiarując, czy to jakąś drobną bodaj sumę, czy stare ubranie lub obuwie. Ofiary można składać w parafjalnej kancelarji na Dębcu, w Tow. Pań Wincentek lub w „Caritasie". (t. k.)

Z Teatru Polskiego: Scena z komedji Sachy Guitry pt. „Testament": p. Sachnowska i p. Melina, któy komedję tę reżyserował.

Świat bez sieci drutów?

Sensacyjna wieść rozeszła się niedawno z Londynu po całym świecie: Sławny fizyk i wynalazca Nikola Tesla odkrył rzekomo system, za pomocą którego dana jest możność przenoszenia energji elektrycznej do 1 miljona volt bez drutu na każdą dowolną odległość.

Tesla, urodzony w roku 1856 w Chorwacji, stoi w świecie naukowym jako wynalazca obok Edisona. Zagadnieniem przenoszenia energji elektrycznej bez pośrednictwa drutu zajmuje się Tesla już prawie od pół wieku. Pod koniec roku 1896 Tesla potrafił przenosić energję elektryczną bez drutu w laboratorjum swego na odległość 20 mil. Wyniki ówczesnych jego prac w tym kierunku podało znane czasopismo „Electrical Rewiew" w nr. z dnia 9. lipca 1897 roku. Już wówczas Tesla mówił o przenoszeniu elektryczności na olbrzymie dystanse.

Tesla posługiwał się przy swoich doświadczeniach antenami, jakie w ostatnim czasie zaprowadzono w technice radjowej. Inżynier francuski M. E. Girardeau w roku 1913 w wykładzie, wygłoszonym w Instytucie Inżynierskim w Paryżu omawiał patent Tesli z roku 1897 i stwierdził, że przenoszenie energji systemem Tesli odnosi się nietylko do maszyn, lecz także do znaków pisemnych.

W następstwie swego wynalazku Tesla w roku 1898 uzyskał patent na wynalazek systemu, za pomocą którego kierować można statkami na odległość przy pomocy przenoszonej bez drutu elektryczności. Jeszcze w roku 1899 zbudował Tesla w stanie Kolorado, w Ameryce Północnej, wielką stację nadawczą 200 kilowatową, którą później rozbudować zamierzał do rozmiarów 1000 kilowatowej. Za pomocą swej stacji Tesla wytwarzał sztuczne błyskawice i napięcia aż do 12 miljonów volt i potrafił przenosić energję elektryczną bez drutu aż na odległość 50 mil. Od tej pory Tesla dokonał ogromnej ilości wynalazków pierwszorzędnego znaczenia i uzyskał ogółem 135 patentów. W czasie wojny światowej laboratorjum jego wyleciało w powietrze. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że dokonano na nie zamachu ze strony, która była zainteresowana w jego zniszczenia.

Gdyby sensacyjna i tak nieprawdopodobnie brzmiąca wiadomość o wynalazku Tesli miała się potwierdzić, świat znalazłby się w przededniu zupełnie nowych perspektyw rozwoju. W. i P.

Dr. A. Wander S. A. Kraków
ng 19 977

Zagadka Winety rozwiązana

Kronikarze duńscy i niemieccy z zazdrosnym podziwem opisują wspaniałość Winety, która była potężnem miastem i portem słowiańskim nad Bałtykiem. Sława Winety przetrwała do dziś w legendzie, według której morze pochłonęło potężny ten gród. O samo położenie Winety toczył się zacięty spór między uczonymi i dopiero w ostatnich latach argumenty niemieckiego prof. Hofmeistra i poznańskiego prof. Widajewicza przechyliły szalę na korzyść przypuszczenia, że należy grodu tego szukać nad ujściem Odry. Dziś zagadkę Winety rozwiązano już, znaleziono bowiem szczątki tego największego kiedyś portu słowiańskiego wraz z mnóstwem zabytków, które świadczą o wcale wysokiej kulturze słowiańskich jego mieszkańców. Barwnie opowiada o tem w ostatnim numerze (45) „Ilustracji Polskiej" znakomity nasz prehistoryk, prof. Uniwersytetu Poznańskiego, dr. Józef Kostrzewski, ilustrując bogato zajmujące swe opowiadanie.

ng 19 978

Z postępem ogólnym

Głównym powodem rozpoczętych prac jest konieczność współdziałania z tempem postępu w tej dziedzinie, dziedzinie nietylko fascynującej genjalnością technicznego rozwiązania samego problemu, lecz mogącej niewątpliwie posiadać ogromne znaczenie w bliskiej przyszłości, tak w znaczeniu ogólno - popularnem, jak i dla specjalnych celów.

RADJO

Kresowe radjostacje wzmocnione

7 bm. nastąpi otwarcie nowej stacji nadawczej wileńskiej, która ma 50 kw mocy w antenie. Otwarcie to jest dalszym ciągiem konsekwentnej akcji Polskiego Radja, zdążającej do wzmocnienia przedewszystkiem kresowych radjostacyj polskich. Po Lwowie, który niedawno otrzymał nową silniejszą aparaturę kolej obecnie na Wilno. 7 bm. nadana zostanie specjalna uroczysta audycja w nowej stacji wileńskiej.

Podwieczorki przy mikrofonie

8 bm. od godz. 17—19 nadawany będzie na całą Polskę przez rozgłośnię poznańską „Podwieczorek przy mikrofonie". Program tego wieczoru zapowiada nowe atrakcje artystyczne: wystąpią jako soliści: utalentowana śpiewaczka Irena Gierałtowska wirtuoz gwizdu Juljusz Kręglewski, znakomite trio salonowe i in. Ze znanych już sił bawić będą publiczność niezrównana para doskonałych artystów Teatru Polskiego Janina Porębska i Stanisław Jaworski. Konferencjerkę poprowadzi Jerzy Geržabek. W wieczorze bierze udział nowo zaangażowana orkiestra pod kierownictwem Tadeusza Kwiecińskiego.

Migawki Poznania

W czasie pobytu w Poznaniu wozu transmisyjnego nagrano eksperymentalną ciekawą audycję, obrazującą w skrócie życie Poznania. — Transmisje zaczęto od hejnału z wieży ratuszowej, poczem wędrowano z mikrofonem po Rynku Sapieżyńskim, zajrzano do Palmiarni, rozmawiano z przekupniami, z mleczarzem, ze stróżem domu. Audycja ta w sposób niezwykle barwny zobrazuje życie wielkiego miasta. Podkreślić należy eksperymentalny charakter całej transmisji, która nadana zostanie przez Poznań na wszystkie rozgłośnie polskie w niedzielę, 8-go bm. od godz. 14 do 14,30.

Pg 8004-S. 1427

Pierwsze przedstawienie popularne w Teatrze Wielkim

W tym sezonie, podobnie jak i w ubiegłym dyrekcja Opery postanowiła dać cykl przedstawień popularnych po cenach od 50 gr. do 2.50 zł pragnąc umożliwić jak najszerszym warstwom publiczności ujrzenie szeregu arcydzieł operowych w pierwszorzędnej obsadzie.

Na pierwsze przedstawienie, które odbędzie się dziś, w środę wybrano operę Gounoda „Faust", z czołowymi artystami pp.: Zofją Fedyczkowską (Małgorzata), Józefem Wolińskim (Faust), Zenonem Dolnickim, Romanem Wragą i in. Kierownictwo muzyczne kapelm. Stefan Barański, reżyser M. Janowska - Kopczyńska.

Niewątpliwie zapowiedź cyklu przedstawień popularnych przyjmie publiczność z wielkiem zadowoleniem i jak zwykle tłumnie wypełni widownię.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

W środę, dnia 4 bm. piękna opera Gounoda „Faust" w znakomitej obsadzie z pp.: Fedyczkowską, J. Musielewską, H. Majchrzakówną, J. Wolińskim, Z. Dolnickim, R. Wragą i R. Cirinem. Kierownictwo muzyczne kapelm. Stefan Barański, reżyser Marja Janowska - Kopczyńska. Jest to pierwsze w tym sezonie przedstawienie popularne po cenach od 50 gr. do 2.50 zł, które ściągnie napewno tłumy publiczności.

W czwartek i piątek ciesząca się rekordowem powodzeniem przemiła operetka lehára „Ewa", z świetnymi wykonawcami pp.: M. Gabrielli, J. Fontanówną, K. Dembowskim, reż. Horskim, J. Sendeckim, St. Winczewskim, J. Gruszczyńskim i in. Kierownictwo muzyczne kapelm. Wiktor Buchwald. Reżyser Bolesław Horski. Wspaniałe dekoracje Z. Szpingiera. Efektowne tańce układu M Statkiewicza z pp.: primabaleriną Z. Grabowską i W. Bończą na czele baletu.

W sobotę „Zamarłe oczy".

Z Teatru Polskiego

Do piątku włącznie grana będzie pełna humoru komedja Sachy Guitry „Testament", z występem Michała Meliny. Dyrekcja Teatru Polskiego korzystając z wolnych dni znakomitego artysty Marjusza Maszyńskiego, zaprosiła go jeszcze na dwa występy. Marjusz Maszyński wystąpi tylko dwa razy w nadchodzącą sobotę i niedzielę w doskonałej komedji Pagnola „Pan Topaz". Najbliższą premjerą będzie znakomita komedja Szekspira „Wieczór Trzech Króli". Przedstawienie to będzie rewelacją sezonu, które pieczołowicie przygotowuje p. Bronisław Dąbrowski.

Z Teatru Nowego

Dziś w środę „Przylądek dobrej nadziei" pisarza węgierskiego Bus - Fekete'go, w doskonałem wykonaniu zespołu Teatru Nowego, w osobach pp. Koronkiewiczówny i Ślaskiej, oraz pp. Dowmunta, Przystańskiego i Wasilewskiego, reżysera tej interesującej sztuki. Początek o godz. 8.10.

Jutro w czwartek „Przylądek dobrej nadziei".

Jak już donosiliśmy w pełnym toku prac przygotowawczych potężny i wstrząsający dramat Stefana Żeromskiego „Róża", którego wystawieniem Teatr Nowy uczci rocznicę odzyskania Niepodległości przypadającą w dniu 11 listopada.

Dziś wystąpi
TOLA KORJAN

Przypominamy o występie znakomitej naszej „Diseuse" **Toli Korjan,** który odbędzie się **dziś w środę, dnia 4. bm. w Białej sali Bazarowej wieczorem o godzinie 8,15.**

Ostatni występ Toli Korjan w naszem mieście pozostał w miłej pamięci u tych wszystkich, którzy z wielką satysfakcją słuchali produkcyj naszej niezrównanej „Diseuse". Program obejmuje szereg wesołych piosenek i ballad, któremi Tola Korjan jak zwykle oczaruje słuchaczy.

Podkreślić nam wypada, że dzisiejszy występ Toli Korjan będzie jedynym w bieżącym sezonie, bowiem artystka zaangażowana została do końca sezonu na największe sceny zagraniczne.

Bilety można jeszcze nabyć w firmie A. Szrejbrowski, ul. Pierackiego 20, telefon 56-38, wieczorem od godz. 7-mej przy wejściu na salę.

zg 14 597

PRZECIW PIEGOM PIERZCHOLĘCIU i ŁUSZCZENIU RĄK KREM PRAŁATÓW PERFECTION
ng 19 595

Obstrukcja — wróg zdrowia

Organy trawienia — żołądek, kiszki muszą działać sprawnie. Jest to jeden z warunków zdrowia organizmu. Zioła magistra Wolskiego ze znak. ochr. „Gastrosa" łagodnie przeczyszczają, dlatego też stosuje się je przy obstrukcji.

Wytwórnia: MAGISTER WOLSKI, Warszawa, Złota 14.

ng 18 131/a

Uroczyste otwarcie kampanji pomocy bezrobotnym

Dzisiaj, 4 bm., o godz. 18,30 na plenarnem zebraniu w sali posiedzeń Rady miejskiej w ratuszu odbędzie się uroczyste otwarcie kampanji o pomoc zimową dla bezrobotnych. Przemówienia, wygłoszone z tej racji przez ks. Prymasa, p. wojewodę, dowódcę O. K. oraz tymcz prezydenta miasta będą transmitowane przez radjo i rozgłoszone przez megafony, zainstalowane na placu Wolności. Tam również odbędzie się wieczorem koncert orkiestry wojskowej, oraz nastąpi pochód oddziałów harcerskich.

Zbiórka uliczna oraz w teatrach kinach i lokalach, przewidziana w ramach akcji pomocy zimowej, trwać będzie od 11 do 18 listopada. Wydawan ebędą przy tej sposobności specjalne znaczki, ustanowione w tym celu przez naczelny wydział wykonawczy.

Ile kosztuje pokój pod bagnetami?

Od 1919 do 1936 r. wydano na zbrojeni..: Stany Zjednoczone 22.273.600.000 dolarów. Francja 6.926.500.000 dol., Wielka Brytanja 20.174.500.000 dol., Włochy 6.884.100.000 dol., Japonja — 4.817.700.000 dol., Niemcy — 1.952.400.000 dol. Ogółem narody wydały w ten sposób od czasu wojny światowej jakieś 80 miljardów dolarów.

Setki niespodzianek
Atrakcje artystyczne

Na wielkiej **„Rewii Mód"**

w niedzielę o 11.30 przedpoł. w „Słońcu"

dg 3596

Bridge'owe Salony św. Marcin 45a

(przy Pierackiego)

otwarcie dziś 5 listopada

z 14638

KURS PROF. WIECHOWICZOWEJ

Rytmika (syst. Dalcroze'a) — Plastyka Estetyka ruchu

Wyrabianie poczucia rytmu cielesnego zapomocą stopniowanych ćwiczeń ruchowych Na kursach wyższych — taniec artystyczny. Osobne komplety: dla Pań, dla Panów, dla dzieci. Osobne godziny: popołudniowe i wieczorne. Informacje i zgłoszenia codziennie od 4—5: Ratajczaka 14 m. 23, dom ogrodowy.

dg 3596

Ś. p.

Anna z Rzyskich Szulczewska

zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., w 60 roku życia, we wtorek, dnia 3 listopada.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 6 listopada, o godz. 9,15 po Mszy św. z kościółka N. P. M. w Stęszewie.

zg 14 642

W głębokim smutku pogrążeni

Pusta Dąbrówka (Pomorze), Krąplewo. **dzieci, matka, bracia i rodzina.**

W poniedziałek, dnia 2 listopada 1936 r., zmarł nagle, ś. p.

Józef Głowiński

b. starosta, właściciel maj. Chlebowo, członek Rady Parafjalnej.

Zmarły był nam życzliwym doradcą i wiernym przyjacielem. Zachowamy Go w wdzięcznej pamięci!

Nabożeństwo żałobne odprawi się w Ludomach w piątek, 6 listopada o godz. 10, poczem nastąpi odprowadzenie zwłok.

Ks. prob. Graetz. **Rada Parafjalna.**

Ludomy, 3. 11. 36. zg 14 639

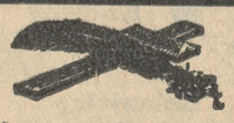

Dnia 2 listopada 1936 r., rozstała się z tym światem, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po ciężkich, z anielską cierpliwością, znoszonych cierpieniach, nasza najlepsza i najukochańsza matka, ś. p.

z Kusiakowskich

Józefa Nogajewska

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 5 listopada 1936 r. o godz. 2,15 po poł. z kostnicy Szpitala Miejskiego na cmentarz Jeżycki. Msza św. w sobotę, 7 listopada br. o godz. 7 w kościele parafjalnym na Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążeni

Poznań. **córka i syn.**

zg 14647

We wtorek, dnia 3 listopada rb., zmarł nagle, w 61 roku życia, opatrzony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, ś. p.

Juljan Maliszewski

powiatowy lekarz weterynarji, major rezerwy.

Odprowadzenie zwłok z domu żałoby w Gnieźnie, ulica Mickiewicza 8 do kościoła św. Trójcy odbędzie się w sobotę, dnia 7 listopada o godz. 9,30 Po mszy św. złożenie zwłok do grobu na cmentarz św. Piotra.

ng 19 953

W głębokim smutku pogrążeni

żona, dzieci i rodzina.

Gniezno, Lubawa, Chełmża, Ostrzeszów i Brodnica.

ś. † p.

Hieronim Wiza

kupiec, porucznik rezerwy W. P., odznaczony Krzyżem Walecznych, b. nadkomisarz Pol. Państw.

zmarł dnia 1 listopada 1936 po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., przeżywszy lat 47, o czem zawiadamiają

zg 14 644

stroskani

żona, dzieci i rodzina.

Obrzęd pogrzebowy odbędzie się w czwartek, 5. bm., o godz. 15,30 z kaplicy cmentarnej w Górczynie. Msza św. za spokój duszy Drogiego Zmarłego odprawi się w piątek, 6. bm. o godz. 8 w kościele Matki Boskiej Bolesnej na Łazarzu.

†

Dnia 2 listopada 1936 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Józefa Nogajewska

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 5 listopada br. o godz. 14,15 z kostnicy szpitala miejskiego na cmentarz par. jeżyckiej.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej

Wypadek 425. **w Poznaniu.** zg 14 646

50-lecie

pracy zawodowej

p. PIOTRA MIKOŁAJCZAKA

mistrza tańców w Poznaniu

połączone z **wieczorkiem tanecznym** odbędzie się dnia **7-go listopada rb. o godz. 21-szej**

na Białej sali Bazarowej

Wszystkich b. kursistów i znajomych, którzy nie otrzymali zaproszenia, zaprasza na tej drodze jak najuprzejmiej

dg 3598 **Komitet Jubileuszowy.**

†

W poniedziałek, dnia 2 listopada 1936 r. zmarła w 61 roku życia, moja najdroższa żona, nasza najukochańsza i najtroskliwsza matka, teściowa i babka, ś. p.

z Muszyńskich

Kazimiera Lempowa

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 5 listopada o godz. 14,45 z domu żałoby przy Wałach Zygmunta Augusta 2 na cmentarz staroświętomarciński. Nabożeństwo żałobne w czwartek, dnia 5. bm. o godz. 8,30 w kościele św. Marcina.

W głębokim smutku pogrążeni

zg 14 641 **mąż, dzieci i rodzina.**

Zakład Pogrzeb. „Ceremonjal" ul. Towarowa 25.

†

W poniedziałek, dnia 2 listopada 1936 r., zasnął w Bogu, po długich i bardzo ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, zięć, szwagier i wuj, ś. p.

Teodor Koschnicke

w 56 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 5. bm. o godz. 2 z domu żałoby, ul. św. Marcin 75 na cmentarz świętomarciński.

W nieutulonym żalu pozostają

żona z dziećmi i rodzina.

Poznań, Ostrów, Raszków, Katowice, Frauenwaldau (D. Śląsk). zg 14 643

96 LAT

FUTRA

DOBRY TOWAR

SOLIDNA PRACA

B. SCHULTZ

TEL. 15-15 POZNAŃ

BR. PIERACKIEGO 16.

ng 18215

†

Dnia 1 listopada 1936 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Józef Auch

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 5 listopada rb. o godz. 16 z kostnicy szpitala miejskiego na cmentarz katedralny św. Jana.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej

Wypadek 426. **w Poznaniu.** zg 14 645

†

Dnia 2 listopada 1936 r., o godz. 9,35, zasnęła w Bogu, po krótkich, ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza kochana matka, ś. p.

Marja Dwornicka

z domu Drygas.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 5. bm. o godzinie 15,30 z kostnicy Szpitala Miejskiego na cmentarz staroświętomarciński przy ul. Towarowej.

W ciężkim smutku pogrążony

zg 14 637 **mąż z dziećmi.**

Cały Poznań zachwyca się od 1. 11.

ATRAKCJAMI

w MOULIN ROUGE

najtańszym i najwykwintniejszym lokalu.

Pierwszorzędne siły krajowe i zagraniczne na czele **Din i Don** ulubieńcy całej Polski. Codziennie **Five oclock Tea** na oświetlonym kryształowym parkiecie. — Kawa 75 gr. Pg 9006-45,85

Wstęp wolny! Ceny niskie! 2 orkiestry.

FUTRA

Gotowe i na Miarę
poszycia i modernizacje
pod fachowem kierownictwem

FDMUND RYCHTER
POZNAŃ – FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 — WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (Wlkp.)

ng 21/2

Pomocnik handlowy

z branży kolonialnej **potrzebny od zaraz jako magazynier** do większego przedsiębiorstwa w b. Kongresówce. Wyczerpujące oferty z podaniem referencji, wymagań, kaucji etc. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno **681.**
ng 19 951

RESTAURACJA — WINIARNIA
„Tu się jada jak u Matki", Al. Marsz. Piłsudskiego 15/17
urządza dnia 5. 11. 36 r.
WIEPRZOBICIE
połączone z wieczorkiem familijnym, na który jaknajuprzejmie zaprasza wszystkich sympatyków i znajomych.
Do tańca przygrywa znana skrzypaczka Hanka Adrjanówn
Do tańca przygrywa znana skrzypaczka Hanka Adrjanówna
zg 14 640 Z poważaniem **gospodarz.**

Futra

gotowe i na miarę, spody pod **futra i skóry wszelkiego rodzaju** — poleca najtaniej
JÓZEF DAWID
Poznań, ulica Nowa nr 11.
Firma chrześcijańska
Przyjmuje asygnaty Tow. „Kredyt"
P 7443-48.48

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, **w tem 5 nagłówkowych.**

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. KAMIENICE

Parcela
zwarta budowa. Bergera 7 500,— Szwajcarska 14 — 4. 3—5.
zdg 33 192

Willę
na Ostrorogu, komfortową, jednorodzinną, 7 pokoi sprzedam. Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 234

Dom — willa
na Osiedlu Warszawskiem do sprzedania. Wpłaty 12 tysięcy. Informacje — skład cukierków: „Danusia", plac św. Krzyski 3.
zdg 33 305

Parcele
1000 m² Łazarz 7.000,— 700 — 1100 m² Winogrady 2,50 — 3,50 sprzedam Dudek, Wielkie Garbary 34. zdg 33 320

Tynk „Terrana"
szlachetny dostarcza „Terrana". E. Werner, Oborniki, telefon 43. Żądać wszędzie. zdg 23 131/2

Parcela
narożnik okolica Dyakonisek, dobre położenie dla kupca. Bliższe wiadomości Grunwaldzka 25, mieszkanie 1, skład. zdg 33 488

Place budowlane
od 500—2 000 mtr. kw. przy ulicy także jako place przemysłowe nadające się bardzo korzystnie do sprzedania. Górna Wilda 92.
zdg 33 414

Domek
z parcelką tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 33 534

Parcelę
757 m² Sołacz korzystnie sprzeda właściciel. Pocztowa 33, m. 8
zdg 33 361

Parcele
przy Rochu, budowa zwarta, ulica urządzona. Marcin 5 — 5.
zdg 33 562

Willę
od 6 pokoi z ogrodem od 800 m² kupię zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 33 576

Parcele
przy ulicach Góreckiej, Kopanine, Pogodnej tanio sprzeda — Bajerlein, Kosynierska 12.
zdg 33 452

Kamienica
nowa komfortowa, dochód 7.200, cena 66.000 wpłaty 50.000

Kamienica
nowa 42.000, wpłaty 35.000. —

Kamienica
nowa przy Focha 47.000, wpłaty 36.000,—

Karalus,
Poznań, Marszałka Focha 25.
zdg 33 451

Kamienica
nowa, dochód 8 000, cena 70 000, amortyzacja 20 000. Mettler, plac Wolności 7. zdg 33 503

Dom dwupiętrowy
w najlepszym punkcie handlowym przy rynku — 4 składy, 6 mieszkań — z dobrą rentownością na sprzedaż. Informacji udzieli Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności w Starogardzie.
dg 3 595

Nieruchomość
przemysłowo-rolnicza — 75 ha, sprzedam, była fabryka ceramiczna. Glina klinkierowa, rola, łąki, las mieszany wartościowy, spławna rzeka, kolej, zabudowania, inwentarze, zbiory. Gotówką 60 000 zł, hipoteka — 16 500, płatne w 28 ratach 16 000 zł spłata do umowy. Informacje — Toruń, skrzynka pocztowa 36 zdg 33 484

Dom
śródmieściu Poznania 7.200 dochodu, 56.000,— wpłaty 30.000,— Ratajczak, Skarbowa 18.
zdg 33 378

Parcele
przy Bogusławskiego 700 m² przy kościele Łazarskim 1 232 m² — 6 500,— Rynek Łazarski 520 m², Grunwaldzka 700 m², opłotowane 6 200,— sprzedam Maciejewski. Focha 81, telefon 62-66.
zdg 33 626

2. PIENIĄDZ

Kupię
I hipotekę na kamienicy Poznaniu. Podać wysokość damna. — Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 253

600,—
pożyczki na pół roku. Oddam 700 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3 594

Przedstawiciela
z kapitałem 3 000 zł do hurtowni węgli przyjmiemy natychmiast. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 33 584

4 000,— zł
ewentl. więcej kupiec, lat 34, znający Poznańskie — Pomorze, dobry organizator, książkowy, korespondent polsko-niemiecki przyjmie
przedstawicielstwo
poważnej firmy względnie kaucję na stanowisko kierownicze przemyśle — handlu. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 480

4. OSOBISTE

Kto
dopomoże młodemu człowiekowi do ukończenia nauki? Oferty Kurjer Poznański zdg 33 235

Oszczędzisz
każdy grosz
kupując
rękawiczki
bieliznę
pończochy
włóczki
firmie
Ewa
Marsz.
Focha 60
dg 3 519

100,—
zł komu powiem nieprawdę, chiromantka „Lu—ne". Małeckiego 19 — 1 1—9 wieczór. zdg 33 550

Pana
jadącego pociągiem 26. 10. 36, godzina 20 minut 9, Międzychód—Szamotuły — Poznań prosi adres osoba zainteresowana do Kurjera Poznańskiego zdg 33 369

6. OŻENKI

Sympatyczny
lat 29, nauczyciel (magister) w posadzie szuka towarzyszki życia. Oferty Kurjer Poznański
dg 3 592

Przystojna
panna lat 29, pozna pana miłego dobrym charakterem, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 498

Kawaler
przystojny, inteligentny, handlowiec, lat 38, sukcesor pięknej realności, poślubi panią przystojną, sympatyczną posagiem lub przedsiębiorstwem. Poważne oferty do Kurjera Pozn. zdg 33 332

Wdowiec
emeryt państwowy, wiek średni, posiadający dom, szuka żony, panny, bezdzietnej wdówki małym posagiem albo wżeni się. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 559

Przystojny
brunet, kawaler, lat 30, dla braku znajomości pragnie poznać pannę do lat 30 — 2.000 zł majątku celu matrym. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 593

Znajomości matrymonjalne
w zamożnych sferach, szybko solidnie, dyskretnie ułatwia Echo, dysponując olbrzymim doborem. Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. zdg 33 460

Fotograf
młody, chcący się usamodzielnić, szuka żony gotówką. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 595

7. SPRZEDAŻE

Meble
w wielkim wyborze poleca najtaniej
K. Bakoś, Stary Rynek 51
zdg 29 684

Samochód
na sprzedaż. Czteroosobowy Chevrolet świeżo po gruntownym remoncie w doskonałym stanie gotów do użytku. Cena stała 3.500 zł. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia tylko piśmienne do szofera Edmund Eckert, Rusko pow. Jarocin. zdg 31 832

Jadalnie, sypialnie Gabinety, kuchnie
najtaniej kupisz. zdg 32 721

Nowootwartej
Komisowej Hali Mebli Wrocławska 38
zdg 32 722

Antyki
sprzedaje tanio salony, gabinety, fortepian. Pocztowa 22.
Pg 8000-57.446

Sprzedaż — Naprawa

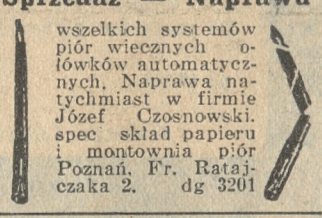

wszelkich systemów piór wiecznych ołówków automatycznych, Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski, spec. skład papieru i montownia piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 3201

Fortepiany - Pianina
Fabryki Bettinga korzystnie. — Informacje Fr. Ratajczaka 20, I piętro, m. 4, od 16—18. ng 17 792

Maszyny do pisania
i liczenia nowe, używane (z gwarancją) walizkowe „Rheinmetall" na dogodnych warunkach spłaty do nabycia w firmie Antoni Rose, plac Wolności 2 i Nowa 8.
ng 18 522

Pianina — fortepiany
używane po cenach od zł. 300,— na dogodnych warunkach. — B. Sommerfeld, 27 Grudnia 15.
n 18 524

Krawieckie dodatki
podszewki, watoliny, kołnierze, aksamitne guziki, klamry, wielki wybór.
Andrzejewski,
Szkolna 13. dg 3 247

Meble
najtaniej
fabryczny skład mebli
Wrocławska 19. dg 3241

Pierze — Puch

gęsie 3.—, kacze 1.50, puch 7.50, pierzyny 28.— spody 18,50, poduszki 5.50
Kołdry
na wacie — wełnie — puchu w najlepszem wykonaniu najtaniej
Emkap - M. Mielcarek
Wrocławska 30, telefon 58-03.
ng 18 749

Miąższ jabłkowy
śliwkowy marmelade powidła mieszane, pierwszorzędnej jakości po cenach najkorzystniejszych poleca
„Jagol",
Poznań Św. Wojciech 29, tel. 52-82. Pg 7965-44.93

Futra
wszelkiego rodzaju oraz różne skórki, stale wielki wybór. Własna pracownia kuśnierska wykonanie pierwszorzędne solidne. Przyjmuje asygnaty „Kredyt".
Magazyn futer
S. Piotrowski
Szkolna 9
dg 3 327

Pianina

znanej fabryki „Arnold Fibiger" oraz instrumenty okazyjne w każdej cenie poleca Centralny Magazyn Pianin, Poznań, Pierackiego 11. Zamiana instrumentów używanych. Ng 16 668

Meble
najtaniej u Palacza, ul. Ślusarska 4, pomiędzy Wielką a Woźna. dg 3390

Restauracja
w pełnym biegu z koncesją bardzo dobra egzystencję sprzedam zpowodu choroby. Adres Kurjer Poznański dg 3 444

Futra
damskie, męskie wykonuje rzetelnie, solidnie, fachowo, tanio
Królikiewicz,
tylko
Podgórna 6
Skórki wszelkiego rodzaju wielki wybór. ng 18 114

Lokomobilę
leżąca 8 atm. w dobrym stanie — sprzedam tanio. Oferty Kurjer Pozański zdg 33 225

500 wat
żarówki używane na sprzedaż. — Oferty Kurjer Poznański
zdg 33 219

Nieruchomość
w Krzywiniu, składająca się z domu mieszkalnego piętrowego oraz śpichrza dwupiętrowego, tanio i na korzystnych warunkach na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 33 211

Hurt
Składnica Wyrobów Stalowych Czesław Stein, Stary Rynek 38, sztućce platerowe, alpakowe w bakelicie artykuły stalowe blaszane drobne żel. zdg 31 443

Maszyny do pisania

małe i duże nowe i używane dostarcza najkorzystniej z gwarancją Kochanowicz i S-ka, pl. Wolności 18.
ng 20 020

Kafle
liece najtaniej. Milich, Dolna Wilda 49. zdg 30 197

Konia
dobrego sprzedam ul. Obornicka 87, telefon 37-29. zdg 33 210

Okazja
skład mieszkaniem 700 zł, centr. Poznania. Adres Kurjer Pozn.
zdg 33 232

Skład
komisowy, towarem. Pianino „Ecke" jak nowe tanio sprzedam. Poznań, Szewska 1.
zdg 33 238

Lustro
wysokie, stół, krzesła, zegar, kanapę, obrazy sprzedam. Palacza 116, parter. zdg 33 256

Wózek
czterokołowy 20 zł. Łąkowa 21 II. zdg 33 259

Gospodarstwo
400 mórg budynki solidne po 200 zł sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 260

Fasoli
białej tegorocznej prima 10 000 kg począwszy — dostarcze. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 261

Greenerka ezektorka
kaliber 12, dobrym stanie korzystnie. Nakulski — Gniezno, telefon 205. zdg 33 495

Bilard
nowy sprzedam tanio Dąbrowskiego 60. zdg 33 487

Cukiernię
z powodu wyjazdu tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański
zdg 33 486

Spożywczy
skład dobrze prosperujący przy ruchliwej ulicy. Adres Kurjer Poznański zdg 33 286

Kuśnierska
maszyna tanio. Szyperska 3—3.
zdg 33 321

Amatorowi
sprzedam tanio, dwa duże opale uralskie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 33 325

Modne
Kapelusze Koszule Krawaty

tanio. M. Paszek Poznań, Wrocławska 30. zdg 32 314

Kolonjalkę
delikatesy, w śródmieściu, ładnem mieszkaniem, obrót dzienny 200,— złotych, sprzedam. Szkolna 12 — 4. zdg 33 433

Gabinet
pięknie rzeźbiony
Jadalnia
piękne wykonana
Kuchnie
nowoczesne — tanio
„Okazja"
Szewska 20. zdg 33 436

Skład
pieczywa z powodu wyjazdu tanio sprzedam. Dąbrowskiego 60.
zdg 33 485

Pianino
czarne, krzyżowe okazyjnie, ul. Strzelecka 26 — 3. zdg 33 483

Kolonjalkę - drogerję
koncesją butelkową, podług faktury, mieszkanie, sprzedam. — Dzierżawa 36,—. Sroczyński, Dobieszczyzna, pow. Jarocin.
ng 20 047

Ford
1927 otwarty, gotów do jazdy w najlepszym porządku sprzedam za 550 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 418

Kryształy
wielkim wyborze okazyjnie tylko Jezuicka 10 (Świętosławska)
Dom Okazyjnego Kupna.
Pg 7 839-45.40

Futro
męskie — długie — Marcina 74, mieszkanie 19. zdg 33 412

Kilka różnych
form do wyrobów betonowych
korzystnie do sprzedania. Krüger, Jaktorowo-młyn, poczta Sokolec, pow. Chodzież. Wlkp.
zdg 33 410

Żądajcie jedynie chrześcijańskich ostrzy do golenia marki
Gloria - Złote, Gloria-Special, Gloria-Elastic, Rox
we wszystkich drogerjach.
Odznaczone medalami w kraju i zagranicą.
Ng 19 469/70

Meble kuchenne
nowoczesne wprost wytwórni najkorzystniej Piaskowa 3, Koniecki.
zdg 33 544

Wózek
sprzedam. Wierzbiecice 46 — 17.
zdg 33 334

Aparaty
projekcyjne kondensorem 6,5×9 i 10 × 15 fotograficzny kinowy Peggy okazyjnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 340

Pawilon
restauracyjny w miejscowości wycieczkowej, dobrem położeniu, tanio do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 350

Meble kuchenne
nowoczesne najtaniej. Łąkowa 4a, stolarnia. zdg 33 360

Łóżka
z materacami, biurko, bieliźniarka, rzeźbiona, maszyna Singera, różne drobiazgi, balony, tanio — ul. Kolejowa 39, m. 10. zd 33 365

Po
Okazyjne
kupno wszelkich urządzeń domowych także
kompletnych pokoi
spieszą wszyscy na
Jezuicka 10
(Świętosławska). Pg 7 838-45.41

Sypialnia
jesionowa elegancka, polerowana bardzo ładna okazyjnie
Sypialnia
orzechowa nowoczesna, polerowana, najlepsze wykonanie tanio
Sypialnia
brzozowa solidna, polerowana okazyjnie
Poznański Dom Komisowy,
Dominikańska 3. Pg 8 008-45.42
Pg 8 008-45.42

1 000 samochodów
rozebranych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład, Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74.
dg 3 159/60

Parasole Torebki
damskie. Czysz Poznań. Szkolna 11.
Pg 7 423/4-41.34/5

Przedsiębiorstwo
zbożowe z domem, śpichrzem, — stodołą, oborą, skład węgli, nawozów sztucznych, 20 mórg roli sprzedam zaraz. Gawroński. — Granowo. zdg 33 262/3

Tragarze 14
szalówki kantówka, cegły, z rozbiórki. Zgłoszenia Jarochowskiego 17. zdg 33 512-13

Benenowski Półwiejska 3
Reprezentacyjny skład obrączek. Zegark budziki najtaniej. d 2974/5

Jadalnia orzechowa
polerowana nowoczesna okazyjnie
Jadalnia dębowa
solidna okazyjnie
Poznański Dom Komisowy,
Dominikańska 3. Pg 8 009-45.43

Gabinet
luksusowy okazały, nowoczesny, bardzo ładny okazyjnie
Gabinet
orzechowy polerowany kombinowany, ładny model okazyjnie
Gabinet
kombinowany dąb mahoniem bardzo dobra praca tanio.
Poznański Dom Komisowy,
Dominikańska 3. Pg 8 010-45.44

Restaurację
urządzeniem, mieszkaniem, koncesja sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 569

12 mórg
ziemi, granica Poznania na parcelacje sprzedam. Oleszak, Witkowska 18. Ng 19 478

Księgarnia Katolicka
Podgórna 10 a. Wykład Ofiary Mszy św. opr. 2,— Dzieje Mszy św. 4.—. Ng 19 514

Beczki
żelazne czarne, ocynkowane — szybko dostarcza Władysław Zakrzewski, Warszawa, Smolna 18, telefon 220-04. ng 19 607

Skład
rzeźnicki warsztat elektr., wóz, koń, mieszkanie sprzedam. Kraszewskiego 30. zdg 33 604

Zabawki
różnego rodzaju najtaniej
Pełczyński,
Poznań, 27 Grudnia 1.
ng 19 294

Karakułowe
mufki skunksowe nowe od 10.—. Kanałowa 9 — 3. zdg 33 351

Futro
silowe dobrym stanie okazyjnie. Piotra Wawrzyniaka 29, m. 3, — front. zdg 33 596

Regały
stół składowy korzystnie. Aleje Marcinkowskiego 17, między 5—6. zdg 33 587

Pianino
sprzedam. 3 Maja 3 a — 13. zdg 33 470

Zegar
Beckera stojący, smoking sprzedam. Kramarska 5, m. 4. zdg 33 469

Tokarka
metrowa. Adres Kurjer Poznański zdg 33 468

Fortepian
do ćwiczeń tanio. Wierzbięcice 6, m. 2. zdg 33 506

Dywan
pluszowy sprzedam. Ul. Spokojna 1, m. 1. zdg 33 389

Meble
nowe, używane wszelkiego rodzaju tanio poleca
Woźna 16
zdg 33 387

Kolonjalkę
dobrze prosperującą tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 33 376

Wózek
czterech kołach rowerowych — sprzedam Focha 87, stróż. zdg 33 606

Bilardy
najnowsze 200 zł. Poznań, Kraszewskiego 28, stolarnia. zdg 33 630

Rzeźnictwo
przy ruchliwej ulicy mieszkaniem warsztatem sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 628

Skład
pieczywa, kawiarenką w śródmieściu korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 616

Pianino
krzyżowe zagraniczne. Marcina 15 — 5. zdg 33 615

Dog
czystej rasy. Grunwaldzka 11, restauracja. zdg 33 447

Bufet
1,60; kredens debowe tanio. Skarbowa 13, m. 6, godz. 14—16. zdg 33 430

Blüthnera
skrzydło Alicquot sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 33 465

Futro
silowe sprzedam. Ratajczaka 14 m. 14. zdg 33 462

Skład
delikatesów, wielka sposobność kupna. Adres Kurjer Poznański zdg 33 504

Dogi
młode sprzedam. Szamarzewskiego 36 — 11. zdg 33 501

11. KUPNA

Starożytną
broń, srebro, złoto, kwity lombardowe kupuje „Lamus", Strzelecka 1. Pg 7962-57,414

Ciężarówkę
2 tonn kupię natychmiast. Kromczyński, Marcina 47. zd 32 789

Tokarnię
używaną do drzewa ewtl. samą głowicę poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 155

Złoto
srebro, brylanty kupuje
Kruk,
27 Grudnia 6. Ng 18 682

B. bas
lub Es bas kupię gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 222

Kupię
maszynę pisania. Kantaka 7, — m. 6. zdg 33 269

2 — 1½
tonnówkę dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 280

Stare
złoto i srebro kupuje Kaczmarek Plac św. Krzyski 1. zdg 32 656/7

Singera
damską maszynę do szycia wpuszczaną dobrym stanie kupię. — Zgłoszenia Rolna 23, m. 4. zdg 33 330

Rowerek
lub samochodzik dziecięcy używany kupię. Oferty zaraz Kurjer Poznański zdg 33 563

Dywan
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 428

12. DO WYNAJĘCIA

2, 3, 4
pokojowe kuchnią, ogródkiem — Grodziska — Bukowska — Szamotulska — Reya bez podatku Zgłoszenia Administr Domów Poznańskiej Kolei Elektr, Gajowa 1. zdg 33 602

Czteropokojowe
I. II piętro, front centralne ogrzewanie 1 listopada. Matejki 49, u portjera. zdg 31 743

Trzypokojowe
kuchnia, zaraz wolne, czynsz ustawowy. Kilińskiego 7 — 3. zdg 33 173

8 pokojowe mieszkanie
komfortowe słoneczne z obszernemi przynależnościami nadające sie na biura . mieszkanie wolne zaraz.

4-pokojowe
komfortowe dom ogrodowy, parter, wolne zaraz. — Zgłoszenia Loga. Słowackiego 18, tel. 66-89. Pg 7429-18.89

Sołacz 4 pokoje
komfort, ogrodem, garażem, willi, przystanek tramwajowy 1 pokój, czynsz. zgóry, gospodarz. Mazowiecka 6. zdg 30 264

3 pokojowe
komf. z jadalnią i pianino sprzedam Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 224

2
pokoje kuchnią komfort do wynajęcia od 15. Górecka 91. zdg 33 207

Sześciopokojowe
Plac Nowomiejski 6a. zdg 33 240

Sześciopokojowe
Filarecka 3, Górna Wilda. zdg 33 241

Pięciopokojowe
Mielżyńskiego 2. zdg 33 242

Czteropokojowe
komfortowe, blisko Parku Wilsona. Właściciel: Plac Działowy 6 m. 5. zdg 33 304

Czteropokojowe
komfortowe, słoneczne, bez podatku 1 grudnia. Emilji Sczanieckiej 9 a, m. 6, tramwaj 5. zdg 33 279

Dwupokojowe
Łazarz, Stablewskiego 18. zdg 33 296

Trzypokojowe
kuchnia Wilsona, 4 piętro, wolne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 306

Trzypokojowe
62,— Ratajczaka
Trzypokojowe
koło Opery
Czteropokojowe
70,— Wilda
„Jur",
Piekary 26. zdg 33 438

Trzypokojowe
55,— centrum, dwupokojowe 35,— Pokój kuchnia 25,—. Informacje Metelski, Ratajczaka 38, parter, lewo. zdg 33 538

3
pokojowe. Staszica 6. Kaucja wymagana. zdg 33 527

Sześciopokojowe
śródmieściu, słoneczne, oddam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 347

Pokój
kuchnia, dworcu. Luboń, Cieszkowskiego 9. zd 33 359

Pięciopokojowe
Plac Nowomiejski 6a. zdg 33 240

Pięciopokojowe
mieszkanie komfortowe, słoneczne, ul. Słowackiego od grudnia. Zgłoszenia Kraszewskiego 4, m. 5. zdg 33 565

Śródmieście
Trzypokojowe
65,—
Dwupokojowe
50,—. Marcina 74, I., 18, front. zdg 33 555

4 pokojowe
mieszkanie — słoneczne — blisko zamku wprost od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 554

Dwupokojowe
Stablewskiego 9. zdg 33 551

3
pokoje z wygodami od zaraz. — Poznań, ul. Zgoda 20. Zgłoszenia stróż. zdg 33 392

5
ładnych pokoi wynajmie gospodarz, wszystkie wygody. — Szamarzewskiego 11. zdg 33 617

Pięciopokojowe
Ratajczaka 13, pierwsze piętro, gospodarz. zdg 33 449

2
pokoje kuchnia do wynajęcia. — Lodowa 18. zdg 33 448

Trzypokojowe
komfortowe 60,— dwupokojowe, korytarz 35— pokój kuchnia 22,— wolne. „Pawilon", Focha 15. zd 33 426

6 pokojowe
komfortowe, słoneczne po remoncie, w centrum wolne 1 grudnia. Zgłoszenia ul. Ogrodowa 18, m. 6. zdg 33 502

Komfortowe
czteropokojowe 80,—. Jeżyce. — Działyńskich 11 — 20. zdg 33 476

Pięciopokojowe
Stroma 27, II. zdg 33 472

Pięciopokojowe
śródmieście, odnowione. Oferty „Par" „57,499". Pg 8 007-57.499

Czteropokojowe
bezpodatkowe. Focha 123, dozorca. zdg 33 516

Trzypokojowe
komfort, Górczyn, Bosa 19, gospodarz. zdg 33 514

2 pokoje
z kuchnią od 15. Marszałka Focha 111. zdg 33 510

13. SZUKA MIESZK.

Poszukuję
1—2 pokoi z kuchnią, płacę rok zgóry. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 953

Pokój
kuchnia, próżny poszukuje starszy emeryt od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 363

Dwupokojowego
Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 474

1—2
kuchnią Jeżyce Sołacz. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 354

Dwupokojowego
emerytka, czynsz miesięczny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 33 391

2
pokojowego mieszkania, łazienką poszukuję od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 370

PP. Właścicieli
domów prosi rzemieślnik szewc, wdowiec z trojgiem dziećmi o wynajęcie skromnej nie drogiej ubikacji na założenie warsztatu. — Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 33 620-1

15. POKOJE UMEBL.

Małżeństwu
duży angielka. Małe Garbary 3, m. 17. zdg 33 515

Klatki
paniom, panom, małżeństwu. — Szyperska 3— 9. zdg 33 239

Szamarzewskiego
32 — 8. zdg 33 251

Próżny
Matejki 56 — 10. zdg 33 281

Pokój
Krasińskiego 14, m. 9. zdg 33 297

Nobliwy
ciepły. Młyńska 4 — 1. zdg 33 497

Wielkie
Garbary 23 — 9. zdg 33 493

Jedno
dwuosobowy — utrzymaniem. — Marcina 74 — 19. zdg 33 413

Ogrodowa
13 — 20. zdg 33 401

Przyjezdnym
tanio. Wodna 13 — 9. zdg 33 543

Piekary
5 — 6. zdg 33 531

Pokój
elektryczność zaraz. Dąbrowskiego 24 — 9. zdg 33 348

Niekrępujący
Kanałowa 17, m. 29. zdg 33 366

Frontowy
czysty elektryczność Kwiatowa 3 m. 5a. zdg 33 358

Jedno
dwuosobowy. Dąbrowskiego 36 — mieszkanie 9. zdg 33 357

Jednoosobowy
utrzymaniem. Bukowska 5, Miśkiewicz. zdg 33 568

Pokoik
Dąbrowskiego 64 — 10. zdg 33 566

Pokoik
Spokojna 24 a — 18. zdg 33 560

Pani
Wrocławska 28/29 — 12, centralne, frontowy. zdg 33 553

Przyjezdnemu
Ratajczaka 9 — 8. zdg 33 400

Mickiewicza
13 — 9. zdg 33 298

Mickiewicza
34 — 5. zdg 33 548

Przyjezdnym
najtaniej. Kolegjacki 5—3 (Nowy Rynek) nocny dzwonek. dg 2898

Utrzymaniem
bez. Strzelecka 3 a — 8. zdg 33 578

Komfortowy
centralne Grottgera 14 — 4. zdg 33 624

Skryta
7 — 7. dg 3 456

Niekrępujący
przyjezdnym. Ratajczaka 11a — m. 112. zdg 33 591

Komfortowy
Działyńskich 1—15 zdg 3 431

Garncarska
2 — 4. zdg 33 481

Pokoik
P. Jackowskiego 21 — 16. zdg 33 479

Zaraz
Ratajczaka 17 — 13. zdg 33 507

Pokój
słoneczny panom. Wierzbięcice 6, mieszkanie 2. zdg 33 505

Komfortowy
korzystnie. Siemieradzkiego 3a — m. 2. zdg 33 375

Pokoje
dwa łączne, bardzo słoneczne, I piętro, 1 grudnia wynajmę utrzymaniem. Matejki 44, m. 3, godz. 12—16. zdg 33 230

Dwuosobowy
Wielkie Garbary 14 — 4. zdg 33 471

Próżny
urzędniczce. Ratajczaka 14, m. 23. zdg 33 522

16. SZUKA POKOJU

Poszukuję
pokoju fortepianem, ewentl. utrzymaniem, okolica Hotelu „Polonia". Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 278

Pani
poszukuje pokoju, okolica św. Marcin, Fr. Ratajczaka, słoneczny, czysty, ciepły z pościelą. — Oferty Kurjer Poznański zdg 33 311

Pokoju
czystego, słonecznego, utrzymaniem bez, centrum szuka pan. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 417

Niemka
poszukuje pokoju zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 524

Samotna
poszukuje próżnego pokoju. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 342

Poszukuję
od 1 grudnia 2 pokoi umeblowanych dla 3 osób jedno- i dwuosobowy, przyległe, frontowe, słoneczne, I lub II piętro, całkowite utrzymanie w pobliżu Zamku — Uniwersytetu, Teatru Wielkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 567

Pokoju
małżeństwo niedrogo. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 610

Pani
pokoju, używalność kuchni najwyżej I p. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 420

17. LOKALE

Skład
lub na warsztat. Stary Rynek 10 (Kurzanoga). zdg 33 526

Skład
Kramarska 9. zdg 33 525

Garaż
nadający się również na składnicę w centrum od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 33 467

18. DZIERŻAWY

Kolonjalkę
tańszą dzierżawą, dobre położenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 828

Poszukuję
dzierżawy probostwa lub folwarku od 200 do 400 morgów. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 33 408

Plac
wydzierżawienia, na sprzedaż — węgla — podwórzu, ul. Rybaki. Oferty Kurjer Pozn. p 4036

Piekarnia
piec rurkowy, bez konkurencji 8 klm Poznania, towary monop., kol. gotówki około 2 tysiące zł od zaraz do objęcia. Zgłoszenia J. Górski, Sady, pow. Pozn. zdg 32 468

22. ZGUBY

Teczkę
brązową z aktami L. T. zagubiono 31. 10. Oddać za wynagrodzeniem. Bracia Różyccy, Fredry nr. 3. zdg 33 313

Okulary
rogowe w skórzanym etui zgubiono na cmentarzu jeżyckim. — Znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Jasna 10, m. 2. zdg 33 558

23. ROZMAITE

Fryzjerzy baczność
żelazka oryginalne Deuss, para od 12 zł nie imitacja Duis Foeny maszynki elektryczne, brzytwy, nożyczki. Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. Ng 16 688

Karty do gry
hurtownie ceny fabryczne. Fajki wszelkie przybory do palenia. — Dybicki, hurtownia, Poznań, ul. Wrocławska 1. dg 3515

Oddam
dziewczynkę 3 miesięczną na własność. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 212

Plany
wszelkie powiększam, zmniejszam w każdej skali. Adres Kurjer Poznański zdg 33 229

Adarelli przepowiada
zkart Braminów — ręki. Przyjmuje Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 33 494

Chiromantka
przepowiada całego życia przeszłość, przyszłość. Kraszewskiego 1 — 13. zdg 33 567

Wróżka
przepowiada prawdę. Wodna 15, mieszkanie 5. zdg 33 541

Obiady
prywatne na maśle. Ogrodowa 19 — 3. zdg 33 519

Dziecko
chłopca dziewczynkę 7 miesięcy, zdrowe, ładne, odda biedne małżeństwo na własność solidnemu państwu za jednorazowem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 611

24. NAUKA

Kursy kroju, szycia
dzienne, południowe i wieczorne, przyjmuje, warunki najkorzystniejsze. Klawiterowa, Poznań, Marji Magdaleny 1, m. 7. dg 3163-4

Szkoła Tańców
Mikołajczak — Kledecka, św. Józefa 6, komplet początkujących szóstego listopada. Pg 7998-57,444

Śpiewu
najlepszą metodą, szybko i tanio wyucza dawn. art. op. Półwiejska 12, m. 5. zdg 29 353

Angielskiego
francuskiego, niemieckiego — udziela teoretycznie, praktycznie, tanio, rutynowana, wykształcona osoba. Strzelecka 31, podwórze wprost, II, 34. zdg 33 258

Studentka
udzieli korepetycyj. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 271

Kursy
Handlowe
Sawickiego
Dypl. W. S. H. Kantaka 7, telefon 49-68. Kursy wieczorowe. dg 3347-8

Pomoc
przy odrobieniu lekcji dla uczennicy 1 kl. gimn. — wzamian dobre utrzymanie. Popoł. 2.30—5-tej godz. Niemieckie — rachunki — biologja. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 443

Amerykanin
Bachelor of Science udziela lekcyj angielskiego. Literatura. Specjalny kurs dla artystów piosenkarzy, gwarancja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 335

Szkoła Tańców
Baletmistrza
Szczurka - Szczurkowej
przeniesiona, Podgórna 6. zdg 33 356

25. MUZYKA

Wielkopolska
Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filja Focha 47, — Frekwencja 460 uczniów. Prospekty bezpłatnie. zdg 29 148

Pierwszorzędny
kwartet lub trio, acordeon, śpiew boczne instrumenty natychmiast potrzebny. „Wielkopolanka", — Krotoszyn. drg 3591

Akordeon
kupię. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 33 608

Fortepian
dzierżawa, potrzebny. Ratajczaka 14, m. 23. zdg 33 521

Duet
muzyczny potrzebny zaraz. Zgłoszenia Kawiarnia, Dąbrowskiego nr. 49. zdg 33 520

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Sierota
do lekkich prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 226

Młodsza
poszukuje posługi od 11-tej lub jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 217

Poszukuję
posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 236

Polecona
kucharka poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 248

Uczciwa
czysta z małego miasta poszukuje posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 264

Poszukuję
posługi lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 273

Młoda
wdowa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 282

Panna
uczciwa, która pracowała w składzie, umiejąca szyć, prasować sztywną bieliznę, gotować szuka posady do dzieci lub innej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 282

Pokojowa
uczciwa, dzielna w swym zawodzie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 285

Posługaczka
czysta, uczciwa szuka posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 293

Wdowa
uczciwa pracowita poszukuje pracy lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 268

Inteligentna
zaufana, domatorka, — znająca wszechstronnie gospodarstwo domowe, dobrą kuchnię, poszukuje odpowiedniej posady gospodyni do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 326

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 15, wiek średni. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 533

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 5 listopada.

6.30 audycje poranne; **11.30** poranek muzyczny z Filharmonji Warszawskiej dla młodzieży szkół średnich. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Ozimińskiego. Franciszka Platówna (śpiew). Zbigniew Grzybowski (fort.); **11.57** sygnał czasu; **12.03** trio salonowe Polskiego Radja; **12.50** dziennik południowy; **15.00** wiadomości gospodarcze; — **16.20** „Przyroda w listopadzie" — pogadanka dla dzieci starszych; **17.00** „Młodzież w Niemczech" — reportaż; **17.15** tańce niemieckie w wykonaniu orkiestry pod dyr. Adama Hermana (z Krakowa); **17.40** „Książka i wiedza": „Opowieści o generale Śmigłym" — Romana Zawady; **17.50** tr. z III Zjazdu Prawników R. P. (z Katowic); **18.50** wiad. sportowe; — **19.00** wiązanka pieśni ludowych Śląska Cieszyńskiego w opracowaniu Henryka Niczego w wykonaniu Chóru Mieszanego Kolejarzy Śląskich (z Katowic); **19.30** „W jesienny wieczór" — lekka audycja muzyczna w układzie Jana Leskiego. Wykonawcy: Chór Eryana. Kwartet Salonowy Zygmunta Schatza (ze Lwowa); **20.30** „Z wędrówek po prowincji"; — „Buczacz — klejnot Podola" — reportaż (ze Lwowa); **20.45** dziennik wieczorny; **20.55** pogadanka aktualna; **21.00** IV-a audycja z cyklu „Sylwetki polskich kompozytorów" — Ignacy Paderewski. Wykonawcy: Aniela Szlemińska (śpiew). Józef Turczyński (fortepian). Koncert poprzedzi pogadanka Stan. Golachowskiego; — **22.10** „Płyty dla znawców" Francis Poulenc: Trio na obój, fagot i fortepian. (Wilno nadaje aud. lok.). **22.25** do tańca gra Mała Orkiestra P. R.

WARSZAWA

Czwartek, 5 listopada.

Warszawa — 12.40 „Obliczmy nasze przed zimą" — pogadanka **15.15** koncert w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej P. R. z udziałem Jerzego Czaplickiego (baryton); **16.00** skrzynka ogólna! **16.15 do 16.20** „Życie kulturalne stolicy"; **16.35—17.00** kompozycje Claude Debussy'ego (płyty); **18.20** — koncert reklamowy; **23.00** do tańca gra Mała Orkiestra P. R.

POZNAŃ

Czwartek, 5 listopada.

Poznań — 12.40 skrzynka rolnicza; **13.00** wszystkie rodzaje głosów (płyty); **13.55** przegląd giełdowy; **15.35** życie kulturalne i społeczne Poznania; **15.40** „Wirtuozi fortepianu, skrzypiec i wiolonczeli" (płyty); **16.35** z muzyki rosyjskiej (płyty); **18.20** koncert życzeń z płyt gramofonowych.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:

17.00 Berlin Koncert solistów. **Bukareszt.** Koncert rozrywkowy. **18.00 Koenigswust.** Dawne i nowe pieśni. **Monachjum.** Koncert popołudniowy. **18.19 Bratisława.** Recital skrzypcowy. **19.00 Sztutgart.** Trio Brahmsa. **19.10 Budapeszt.** Węgierskie pieśni ludowe. **19.15 Berlin.** Sonata Griega na skrz. i fort. **19.30 Bratisława.** „Wesołe kumoszki z Windsoru" — opera kom. Nicolaiego (tr. z Teatru). **19.40 Anglja** (Nat. Progr.). Muzyka taneczna. **20.00 Ryga.** Utwory Palmgrena. **Praga.** Koncert Czeskiej Ork. Filharm. — **Stockholm.** Koncert Chopinowski w wyk. Ignacego Friedmanna. **20.10 Kolonja** Wesoły wieczór. — **Królewiec — Gdańsk.** Missa solemnis — Beethovena. **Kopenhaga.** Koncert symfoniczny. Dyr. Małko. Sol. H. Roswaenge (tenor). **Budapeszt.** Koncert ork. **Lipsk.** Wesoły wieczór styryjski. **Frankfurt.** Muzyka taneczna. **20.15 Koenigswust.** Koncert solistów. **20.20 Oslo.** Koncert symf. **20.25 Bukareszt.** Koncert radjoork. **20.40 Ryga.** Utwory Griega. **Rzym.** „Consuelo" — opera Rendana (fragm.). — **20.45 Koenigswust.** Koncert orkiestrowy.

21.15 Anglja (Reg. Progr.). — Utwory Graingera. **21.30 Praga.** Muzyka organowa. **Budapeszt.** Koncert argentyńskiej ork. jazzowej. **Paris P. T. T.** Dawne przeboje franc. **Strasburg.** „Niespodzianki miłosne" — opera kom. Poise'a. **21.45 Bukareszt.** Koncert nocny. **Radio Paris.** Koncert orkiestrowy. Dyr. Inghelbrecht.

22.00 Rzym. Koncert symfoniczny. **22.15 Praga.** Muzyka lekka. **22.20 Wiedeń.** Recital fort. **Stockholm.** Muzyka lekka. **22.30 Hamburg.** „Dzień muzyczny młodzieży". Cz. II. **Lipsk.** Utwory Zoelinera. **Koenigswust.** Nocna muzyczka". **Berlin.** „Tańczymy". **22.40 Królewiec.** Muzyka lekka i tan. **22.45 Budapeszt.** Muzyka salonowa.

23.00 Wiedeń. Muzyka taneczna. **23.20 Anglja** (Nat. Progr.). Pieśni Schuberta. **23.25 Anglja** (Reg. Progr.). Muzyka tan. **23.30 Monachjum.** „Kreiseriana" — Schumanna.

24.00 Sztutgart. „Haydn—Mozart" — koncert nocny.

Dom czerwony naprzeciw odwachu obok Apteki pod Lwem.
Pg 7 153-38,139

Dziewczyna
młodsza, długoletnie świadectwa poszukuje posady do wszystkiego od 15-tego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 333

Kucharka
z dobrem gotowaniem, zna zaprawy, chów drobiu szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 585

Starsza
wiejska służąca z dobrem gotowaniem poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 581

Praczka
szuka prania. Plac Bernardyński 4, m. 22. zdg 33 603

Panienka
do dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 629

Praczka
szuka prania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 450

Poszukuję
posady lub posługi z gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 444

Dziewczyna
wiejska gotowaniem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 33 422

Praczka
czysta z dobrem poleceniem od państwa szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 427

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego najchętniej samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 464

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 461

TEATRY

Poznań, środa, 4. 11.

TEATR POLSKI: Środa, 4. 11. „Testament".
Czwartek, 5. 11. „Testament".
Piątek, 6. 11. „Testament"

TEATR WIELKI (Opera): Środa, 4. 11. „Faust". **Ceny popularne od 50 gr. do 2,50 zł.**
Czwartek, 5. 11. „Ewa".
Piątek, 6. 11. „Ewa".

TEATR NOWY: Środa, 4. 11. „Przylądek Dobrej Nadziei".

KINA

Poznań, środa, 4. 11

APOLLO: „Bounty"
CORSO: „Syn King Konga"
GLORIA: „Mały Król".
GWIAZDA: „Jego wielka miłość".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Szanghaj" oraz „Przygody operatora filmowego Cuda-cudeńka".
METROPOLIS: Szyfr nr. 77.
RENAISSANCE: „Wielki Plan".
SŁOŃCE: „Marja Stuart".
SFINKS: Roześmiane oczy.
ŚWIT: „Serca ze stali".
TĘCZA-Łazarz: „Czar młodości".
TĘCZA-Wilda: „Złoto".
WILSONA: „Gabinet figur woskowych".

Posługaczka
szuka posługi przed południem. Oferty Kurjer Pozn zdg 33 457

Gospodyni - kucharka
szuka posady na majątek, zna się na chowie drobiu, zaprawach, dobrej kuchni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 586

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem praniem do 2 państw od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 517

Sierota
uczciwa szuka posady zaraz. — Oferty Kurjer Pozn .zdg 33 511

Pokojowa
dobremi, długoletniemi świadectwami, znająca pranie, prasowanie, usługę, cerowanie, trochę szycia poszukuje posady pokojowej lub do dzieci. Znam niemieckie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 33-614

b) Inni

Ślusarz - mechanik
poszukuje posady z kaucją bankową 500,— Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 218

Ogrodnik
szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 237

Ekspedjentka
branży towarów krótkich, przystojna, uczciwa, dobre polecenia zna dobrze branżę elektro i radjotechniczną szuka posady. — również w konfekcji składzie pieczywa lub innej branży. — ewentualnie na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 315/16

Maszynistka
z prowincji poszukuje posady, — pomoże chętnie w pracy domowej ekspedycji, zajmie się dziećmi. — Oferty do Kurjera Pozn. zdg 33 249

Gorzelany
kawaler poszukuje posady. Łask. oferty Kurjer Pozn. zdg 33 257

Biuralistka Korespondentka
dłuższa praktyka — język polski, niemiecki, pisze biegle na maszynie, obejmie posadę w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 265

Krawcowa
dzielna szuka posady po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 267

Chłopiec
lat 17, pragnie się wyuczyć krawiectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 275

Panienka
skromnych wymagań przyjmie posadę do dzieci, ewtl. pielęgnowanie chorych najchętniej na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 309

Krawcowa
szuka posady po domach długoletnią praktyką na wszelką garderobę, kompl. płaszcze syst. krawieckim, również wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 328

Członek
Stron. Nar. rzeźki, trzeźwy, sumienny, lat 52 z rodziną 5 osób od kilku lat bez zajęcia szuka jakiejkolwiek pracy także dorywczo ewtl. za inkasenta, administratora domu, również zamiejscowo. Zawód: bankowiec, książkowy, rewizor, korespondent polsko-niemiecki, biegły w sprawach handlowych, prawno-sądowych, podatkowych, administracyjnych. — Pracownik samodzielny, energiczny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 245

Maszynistka
poszukuje posady. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 247

Panienka
szuka posady składzie, piekarni lub domu — samotnej osoby. — Oferty Kurjer Poznański zdg 33 215

Szofer
kaucją 300,— szuka posady. — Szarki poczta Boruja Kościelna, powiat Wolsztyn. Feliks Adamczak. zdg 33 223

Skrzypaczka
dobrej prezencji szuka posady — orkiestrze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 227

Powstaniec
wielkopolski szuka jakiejkolwiek pracy, zawodu mleczarz. Zna się na maszynach. Okolica obojętna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 33 482

Czeladnik
piekarski z kartą rzemieślniczą z zabezpieczeniem kaucji 80,— zł szuka posady. Oferty Kurjer Poznański ng 20 041

Cukiernik
młodszy, obeznany w zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański, Gniezno 680. ng 19 952

Biurowy
po wojsku szuka posady za skromnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 537

Poszukuję
posady woźnego, portjera lub jakiejkolwiek innej, kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 368

Krawczyni
na elegancką garderobę szuka posady w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 395

Krawcowa
szuka posady 1 zł dziennie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 547

Szofer
żonaty, znający wszelkie roboty i ogrodownictwo szuka posady, którego mogę polecić każdemu jako rzetelnego i sumiennego człowieka, żona obejmie wszelkie sprzątania, lub jakąkolwiek robotę, mieszkaniem. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 33 532

Panienka
z dobrej rodziny bezwzględnie uczciwa szuka posady do składu lub jako bufetowa na wieś lub do małego miasta, mam dobre świadectwo. Najchętniej przedstawie się osobiście. Władysława Linkowska, Poznań, Palacza 75. zdg 33 573

Ogrodnik - kawaler
lat 30, dzielny w swoim zawodzie poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 592

Kupiec
lat 28, z branży kolonjalno-winnej który pracował w pierwszorzędnych winiarniach, z dobremi referencjami poszukuje posady ekspedjenta, bufetowego, magazyniera lub podróżującego. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 466

ng 19 331

Rządca
gospodarczy, samotny, lat 34 z praktyką w majątkach buraczano-hodowlanych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 463

Kuchmistrz - garmażer
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 477

Inwalida wojenny
przyjmie posadę stróża, lub inną lekką pracę od 1. 12. lub 1. I., skromne wynagrodzenie 200 kaucji bankowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 508

Krawcowa
dobrem krojem poszukuje posady, dziennie 1,50. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 386

Ekonomista
egz. stolarz z kilkoletnią praktyką kierowniczą, dobry organizator, sumienny, obowiązkowy, z zamiłowaniem do pracy produktywnej i odpowiedzialnej szuka odpowiedniego zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 623

Panienka
z rocznym kursem szycia szuka praktyki . Oferty Kurjer Pozn. zdg 31 631

Rządca gospodarczy
lat 40, wszechstronnie doświadczony, 16 lat praktyki w intensywnych nasienno - hodowlanych maj. w Poznańskiem z ukończ. szkołą rolniczą w Niemczech. — rzutki, energiczny i obowiązkowy ostatnio 3¼ roku na maj. 3.600 mórg mocnej ziemi — poważne referenecje i długoletnie świadectwa, przyjmie stałą posadę od 1. 1. 1937 lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 31 648

Maturzystka
umiejąca pisać na maszynie i stenografować poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 028

Uczeń
piekarski dwa lata praktyki poszukuje dalszej nauki. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 419

Ekspedjentka
zdolna, dobre polecenia, szuka posady, branża obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 632

Dekorator
fachowy, kurs zagranica, artykuły męskie, damskie, bławat itp. obejmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 418

Kupiec
rzutki długoletnia praktyka przyjmie poważne zastępstwo, posadę, gdzie mógłby jako pierwszorzędny bilansista pracować i ew. zastępować szefa. Przyjmie także prowadzenie ksiąg godzinowo. Pierwszorzędne referencje Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 32 608

Szukam
posługi przed południem. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 708

Kucharka
z Kongresówki uczciwa, pracowita, samodzielna z dobremi długoletniemi świadectwami poszukuje miejsca od 15. 11. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 32 767

Siostry
cośkolwiek gotowaniem, uczciwe, czyste od zaraz poszukują posady. Oferty Kurjer Pozn zdg 32 773

27-letnia
uczciwa, czysta poszukuje posługi na cały dzień, zna gotowanie i prasowanie sztywnej bielizny. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 547

Dziewczyna
uczciwa poszukuje pracy do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 545

Ekspedjentka
władająca językiem niemieckim z kilkuletnią praktyką branży obojętnej szuka jakiejkolwiek posady od zaraz miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn zdg 32 762

Piekarski
uczeń szuka nauki. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 824

Technik
dentystyczny asystent, obznajmiony z operatywą i nowoczesną techniką poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 804

Czeladnik
piekarski, dobrze obeznany swoim zawodzie szuka posady zaraz. — Franciszek Janik, Bobsławiec. — powiat Wieluń. zdg 32 802

Służąca
inteligentna z gotowaniem samodzielnym szuka posady od zaraz lub 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 618

Posługaczka
szuka posługi 2—3 razy w tygodniu lub pranie. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 617

Polecam
młoda, inteligentną, uczciwą, pracowitą do wszystkiego mały dom. Drwa Rosicka, Focha 137. zdg 32 611

Praczka
2.50 dziennie szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 610

Dziewczyna
na wskroś uczciwa, pracowita, władająca językiem polskim, niemieckim, kochająca dzieci, poszukuje posady od zaraz lub 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 519

Poszukuję
posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 523

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 529

Kucharz
cukiernik poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 892

Kucharka
szuka posady bez spania. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 645

27. WOLNE MIEJSCA

Na większy majątek potrzebna od 15. XI. lub 1. XII.

gospodyni - kucharka
uwzględnione będą tylko dobre referencje. Kopie świadectw oraz krótkie dane osobiste kierować adm. Kurjera Poznańskiego pod zdg 32 752

Apteka
(Pom.) poszukuje zaraz magistra lub magistry z praktyką. Warunki proszę podać. Posada stała. — Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3261

Dzielnej
pewnej kierowniczki do fabryki kołnierzy męskich. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 31 508

Właścicielka
restauracji odda bufet na rachunek lub spółkę 200—500. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 228

Książkowa
dzielna od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 206

Dziewczyna
Fabryczna 4 — 1. zdg 33 246

Fryzjerka
bez posagu, dobra siła żelazkowa trwała, wodna. Płacę pensję. — Możliwy ożenek. — Oferty Kurjer Poznański zdg 33 250

DROPSY ANYŻOWE NA SEZON ZIMOWY poleca
FABRYKA CUKROW St. Marecki, Poznań
ng 19 418/19 św. Wojciech 28.

Dziewczyna
bez spania. Rogalińskiego 8 — 1 (Chociszewskiego). zdg 33 289

Kotlarz
w miedzi, młodszy, potrzebny. — Zgłoszenia Kubś i Gogolkiewicz, Poznań, Zaułek św. Wojciecha 2 zdg 33 290

Bufetowa
zaraz potrzebna. Jadłodajnia, św. Wojciech 14/15. zdg 33 439

Służąca
samodzielna. Zgłoszenia Wierzbięcice 4, właściciel domu. zdg 33 499

Dziewczyna
czysta, rzetelna, gotowaniem. — Niegolewskich 7 — 8. zdg 33 496

Ekspedjentka
do składu spożywczego z kaucją. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 33 492

Biuralistka
z własną maszyną do pisania potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 490

Technik
branży wodociągów, kanalizacji i ogrzewania centralnego, dłuższą praktyką perfekt w kalkulacji powyższych robót, potrzebny od zaraz. Zgłoszenia A. Guzman, Gdynia, Warszawska 44. ng 19 915

Panna
do dzieci religijna, zdrowa, spokojna, znająca cerowanie, szycie z dobrem poleceniem, potrzebna od zaraz. Zgłoszenia Dominikańska 3, m. 1. zdg 33 530

Panienka
inteligentna sumienna do gospodarstwa domowego samodzielnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 331

Dziewczyna
do wszystkiego. Małe Garbary 3 m. 25. zdg 33 301

Kuśnierka
polecona, dom, wyjazd Oferty Kurjer Pozn. p 4037

Kucharka
potrzebna. Dąbrowskiego 53/55, Restauracja. zdg 33 564

Dziewczyna
uczciwa gotowaniem do restauracji. Urbanek, Marsz. Focha 81. zdg 33 552

Woźny
do biura kaucja 1 000,— pensja 130,—. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 299

Potrzebny zaraz

Nauczyciel
nauczanie domowe 12-letniego chłopca z zakresu I gimnazj. human. na prowincję. Oferty z podaniem warunków i życiorysem do Kurjera Pozn. zdg 33 270

Posługaczka
młoda całodzienna. Śniadeckich 24 — 6. zdg 33 549

Freblanka wychowawczyni
zdrowa, młodsza, z kilkoletnią praktyką i dobremi świadectwami do chłopców przedszkolnych. Oferty piśmienne z odpisami świadectw Kurjer Poznański zdg 33 599

Służąca
młodsza zaraz potrzebna. Wiejowa 10, obok Katedry. zdg 33 580

Praktykantka
młodsza do składu potrzebna. — F-a Porcelana, Focha 43. zdg 33 577

Poszukuję
dzielnego redaktora, redaktorki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 579

Wiejska
starsza, uczciwa, pracowita, — czysta, gotowanie potrzebna. — Oferty Kurjer Pozn. Oborniki. zdg 33 601

Lekarza (kę)
dentystę po południu potrzebna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 622

Modystka
potrzebna. F-a „Madame", Plac Wolności 18. zdg 33 618

Fryzjerka
i uczenica do ukończenia nauki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 33 453

Ekspedjentka
biegła znajomością niemieckiego potrzebna. „Ozdoba", św. Marcin 4. ng 20 050

Panienka do dzieci
inteligentna mila z dobrą praktyką z lepszych większych domów do 3 dzieci zaraz potrzebna. Zgł. życiorysem odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zdg 33 594

Dziewczę
do dzieci Gołębia 4a, m. 5 zdg 33 589

Kelnerka
potrzebna. Klasztorna 2. zdg 33 588

Murarz
potrzebny. ul. Biedrzyckiego 6. zdg 33 429

Wspólniczka
do dobrze zaprowadzonego składu spożywczego. Na powiększenie zapasów 1 000,—. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 33 478

Dziewczyna
do wszystkiego, dobrem gotowaniem do lat 30, potrzebna zaraz. Marcin 45a, mieszkanie 3. zdg 33 390

Inteligentna
panienka, obeznana z maszynową fabrykacją trykotaży potrzebna Marsz. Focha 4. zdg 33 374

Murarzy
na otynkowanie frontu domu, — kosztorys. Wodna 12, gospodarz. zdg 33 373

29. ROZRYWKA

Restauracja Britania
Piłsudskiego 2, poleca wyborową kuchnię. Obiady 3 dań, abonament 90 gr. Porcje śniadankowe 50 groszy. dg 3 269

Shirley Temple
Figlarnie rozkoszne
„Roześmiane oczy"
Cudowna kreacja
Kinoteatr „Sfinks"
zdgr 32 510

Miło
wesoło zabawisz się jedynie tylko w „Edenie", plac Działowy. Pg 7 753-57,399

Gabinet
figur woskowych — jeszcze dziś — jutro. — Kino Wilsona. zdg 33 214

„Patria"
Franciszkańska. Smaczne obiady, kolacje, bilardy. zdg 33 295

„Kapelusz"
modnie przefasonowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich, 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 85 745

Humor zagraniczny

Patrjotyczny malarz.

— Przed kilku dniami pewien Amerykanin chciał mi dać za ten obraz 25 tysięcy fr.

— A mnie pan chce sprzedać go tylko za 500 fr.?

— A, bo widzi pan, nie można dopuścić do tego, aby wszystkie arcydzieła szły zagranicę... (x)

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc listopad 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 10,45 większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk.) (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji. 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200.149.